

KALLELSE

Kallelse till sammanträde

Organ Social- och arbetsmarknadsnämnden

Plats Stora konferensen, Social- och arbetsmarknadskontoret, Fredsgatan 23

Tid måndagen den 15 juni 2026 kl. 13.00

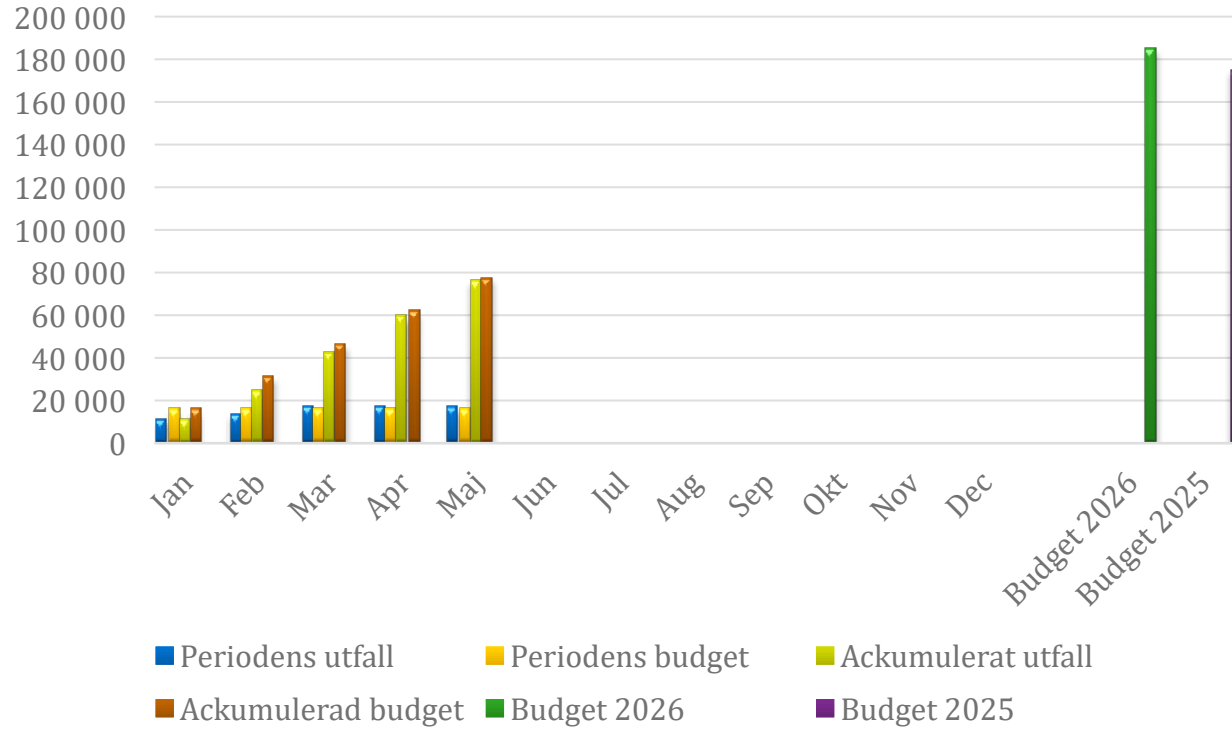
Nr	Ärende	Dnr	Sida
1	Val av protokolljusterare		
2	Godkännande av föredragningslista		
3	Besök - Fontänhuset		
4	Ekonomirapport t o m maj 2026 Föredragning av verksamhetscontroller Katarina Pettersson	2026/7	3 - 16
5	Information från verksamheten		
6	Månadsuppföljning t o m maj 2026 Föredragning av verksamhetscontroller Katarina Pettersson	2026/6	17
7	Åtgärdsplan budget i balans med bilaga Föredragning av T.F social- och arbetsmarknadschef Marina Dickfors	2026/19	18 - 21
8	Redovisning söka statsbidrag 2026 Föredragning av T.F social- och arbetsmarknadschef Marina Dickfors	2026/64	22 - 24
9	Revidering - Riktlinje för ersättningar familjehem Föredragning av T.F social- och arbetsmarknadschef Marina Dickfors	2026/56	25 - 87
10	Revidering - Riktlinje för insatser utan individuell behovsprövning Föredragning av T.F social- och arbetsmarknadschef Marina Dickfors	2026/15	88 - 114
11	Revidering - Delegationsordning 2026 Föredragning av T.F social- och arbetsmarknadschef Marina Dickfors	2026/5	115 - 180

12	SAN Statistikrapport - synpunkter, klagomål och förslag, tertial 1, 2026 Föredragning av T.F social- och arbetsmarknadschef Marina Dickfors	2026/2	181 - 189
13	Rapporter		
14	Ärenden avgjorda med stöd av delegation		
15	Anmälningssärenden		
16	Övriga frågor		
17	Individärende 1		
18	Individärende 2		
19	Individärende 3		
20	Individärende 4		

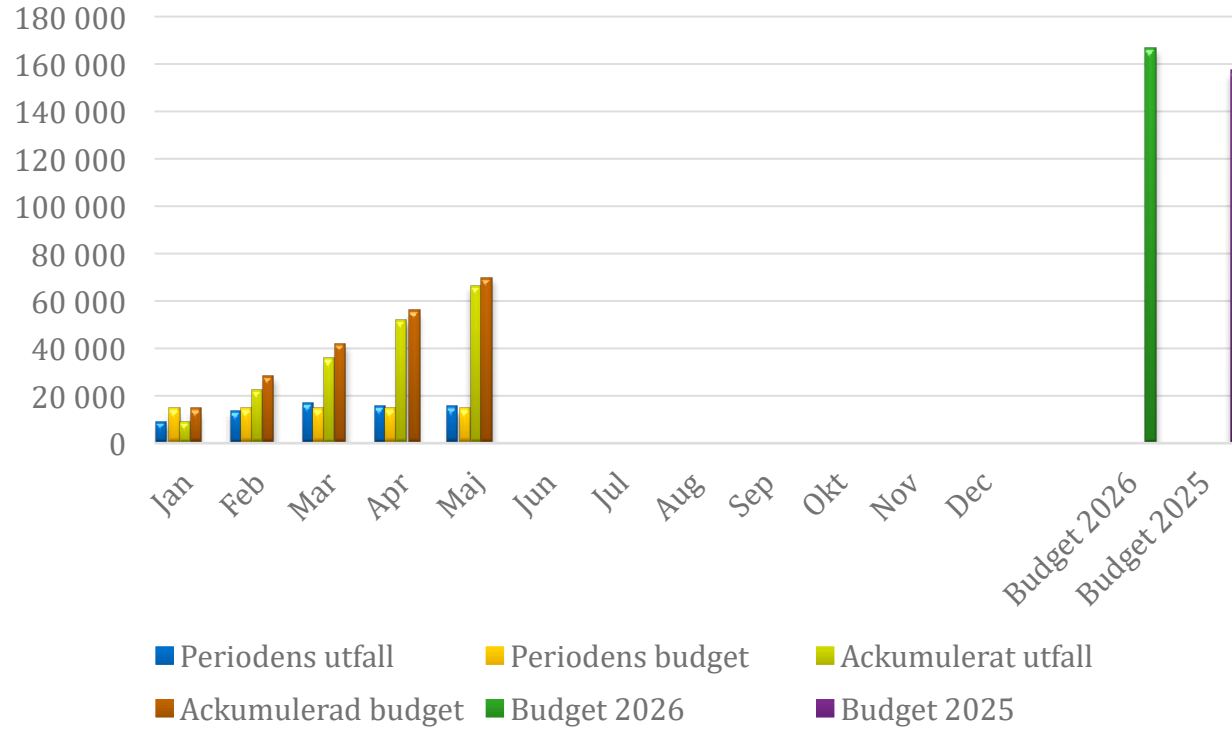
Ekonomirapport med information från verksamheten SAN

Maj 2026

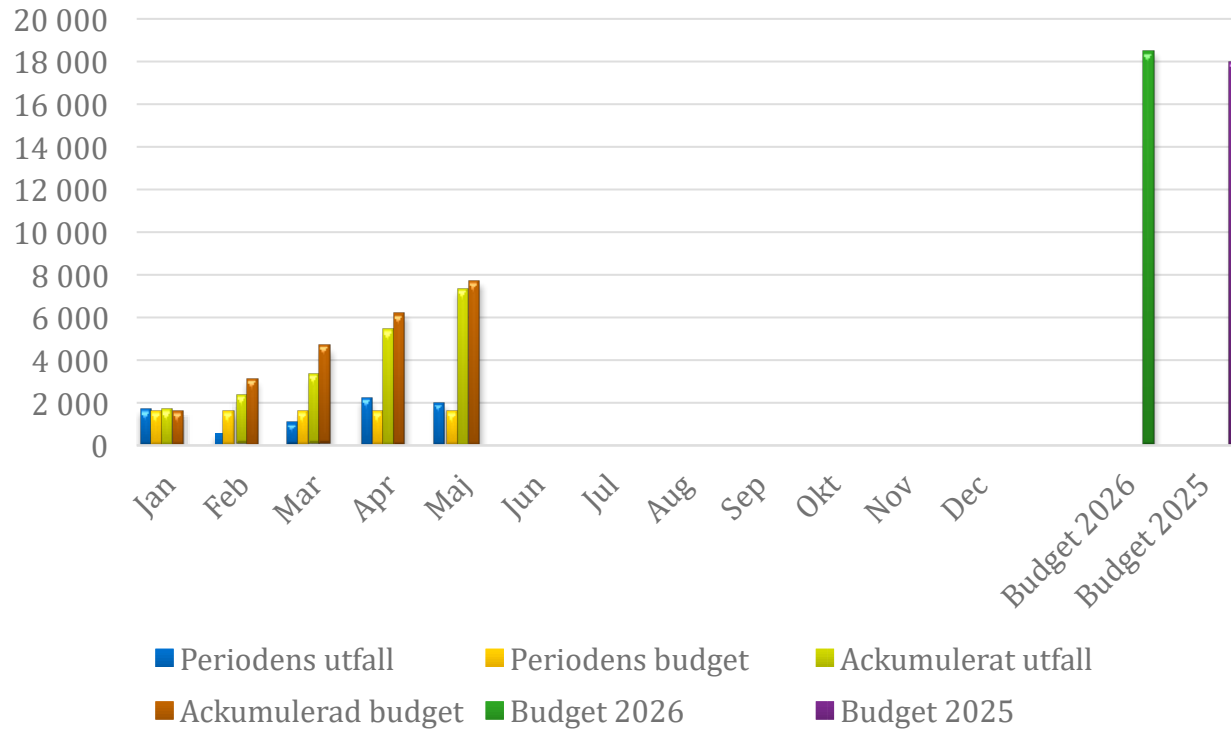
IFO + AME

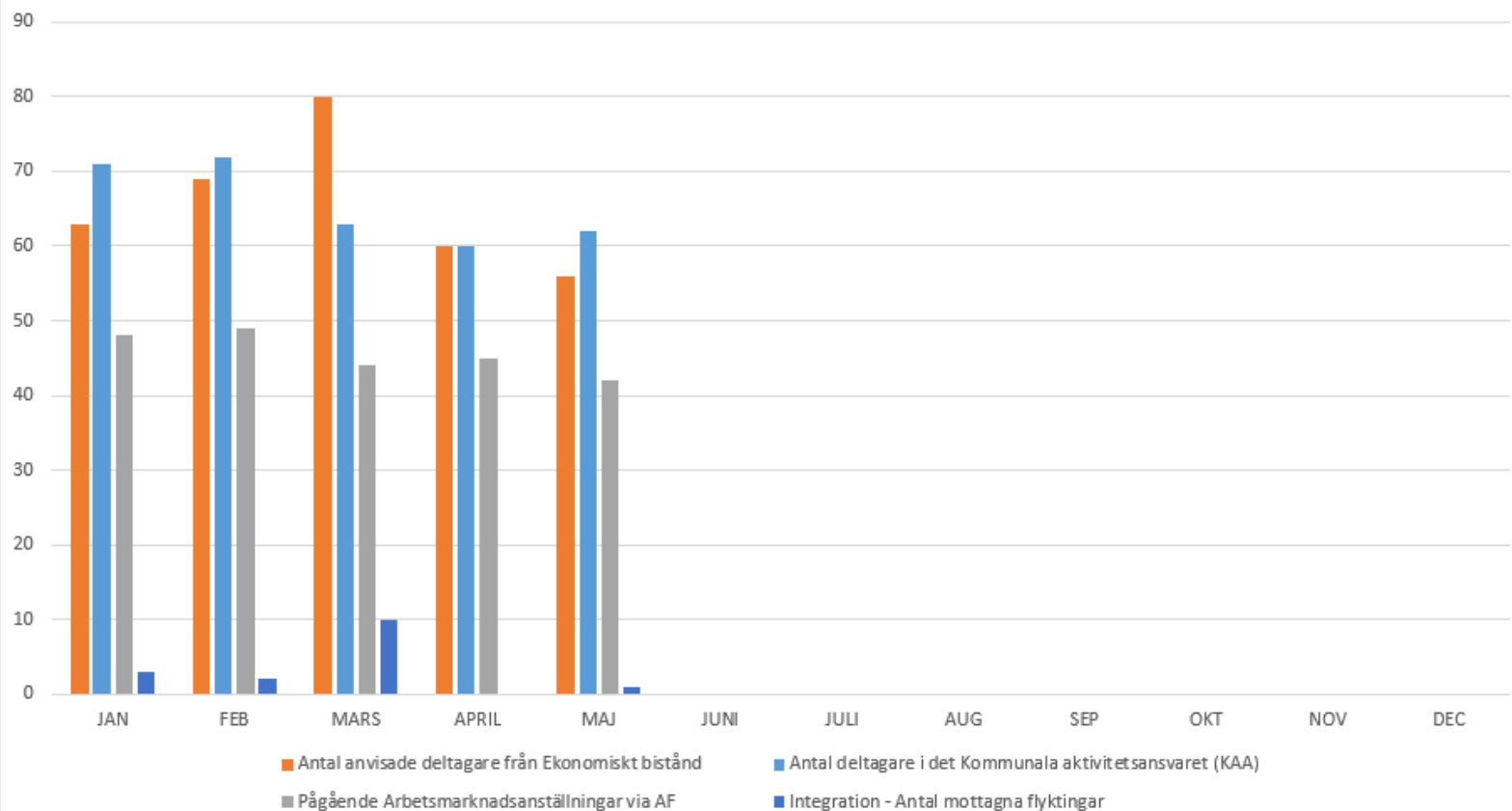
IFO

AME

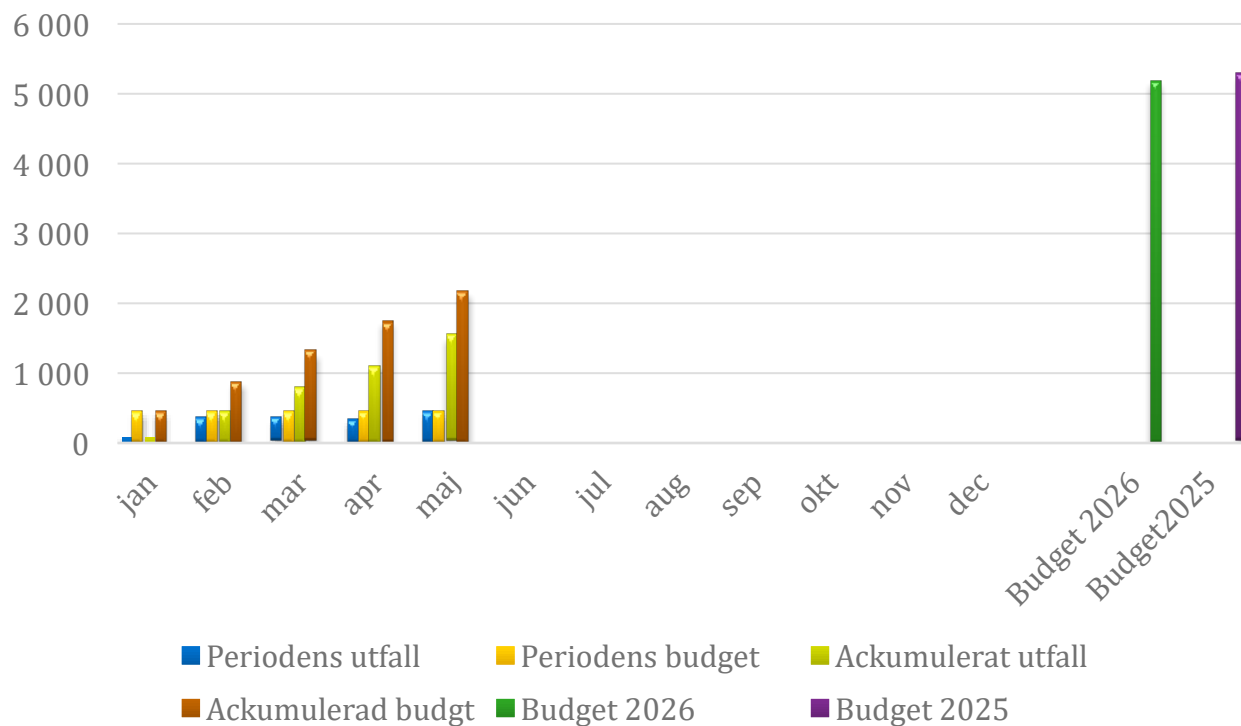
Arbetsmarknad & Integration - 2026

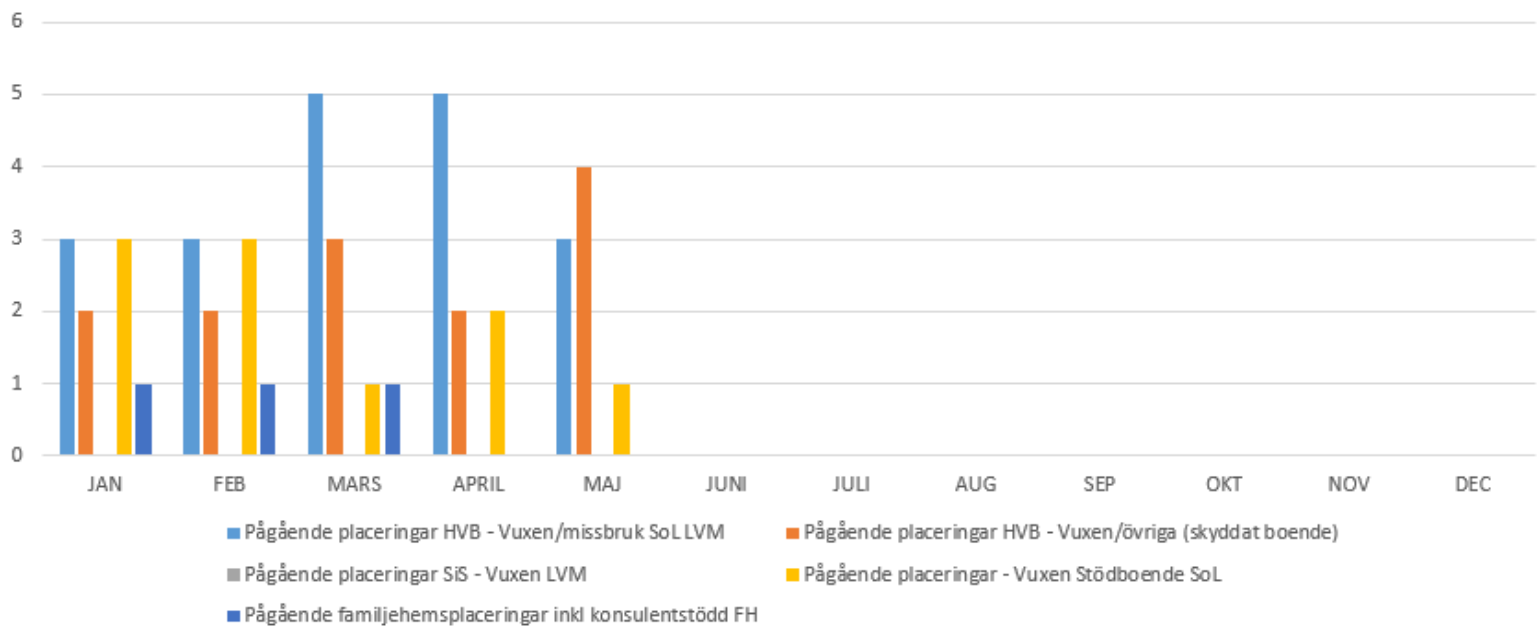
Kommentar:

- Antal anvisningar är ungefär detsamma som föregående månad.
- En ny flykting är mottagen.

Placeringskostnader vuxen (vht 75410)

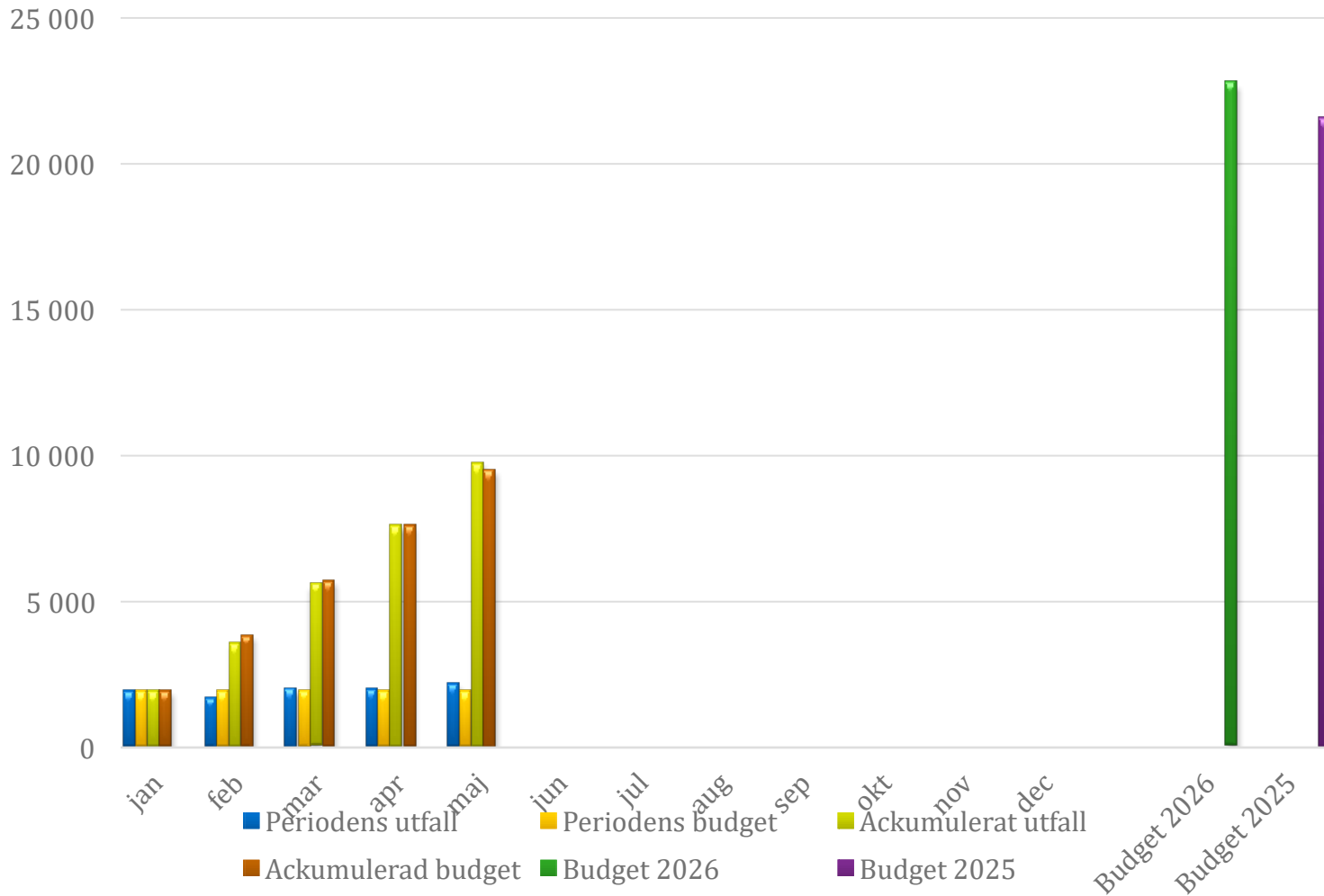
Vuxenheten - Placeringar 2026

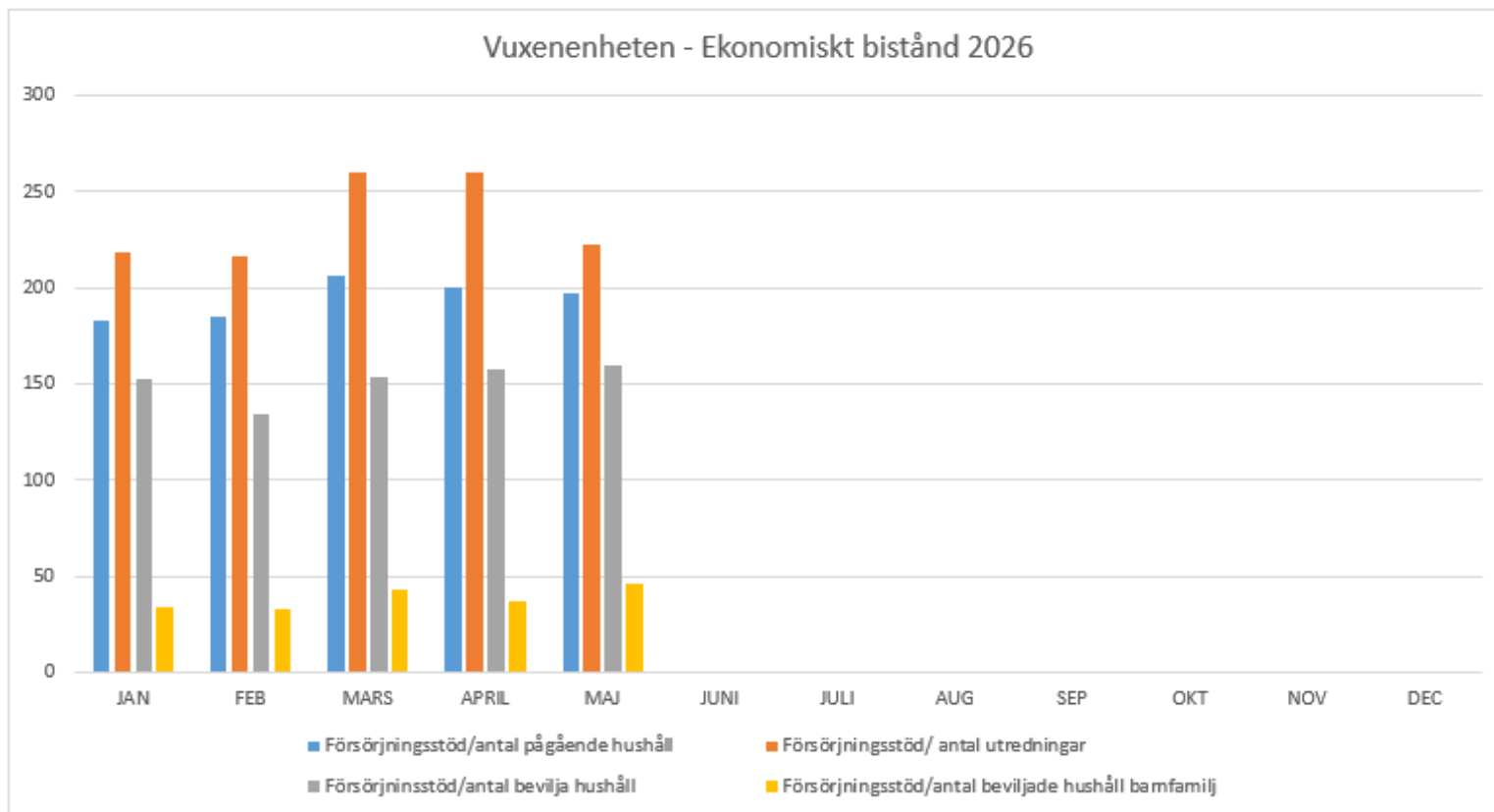

Kommentar:

Antal HVB placeringar missbruk har minskat med 2 från april
 Antalet HVB placeringar skyddat boende har ökat med 2
 Antal placeringar på stödboende har minskat med 1

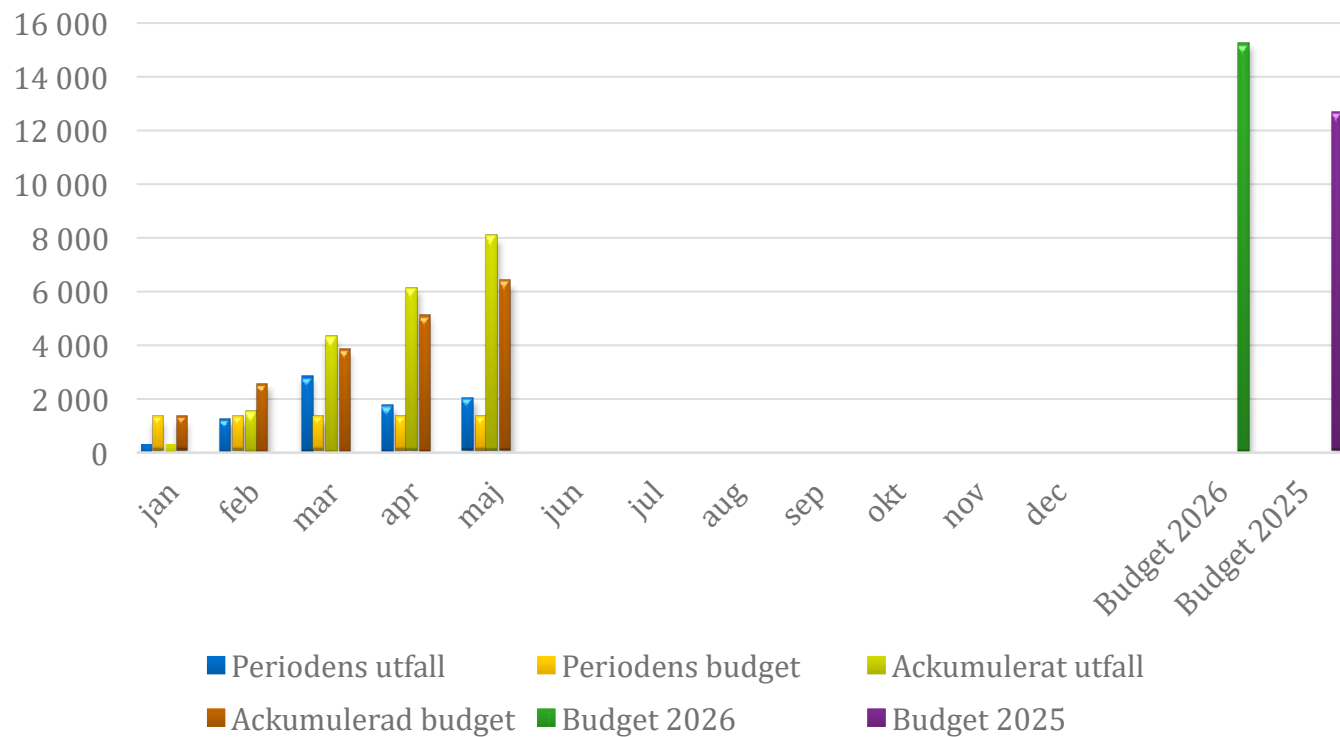
Ekonomiskt bistånd

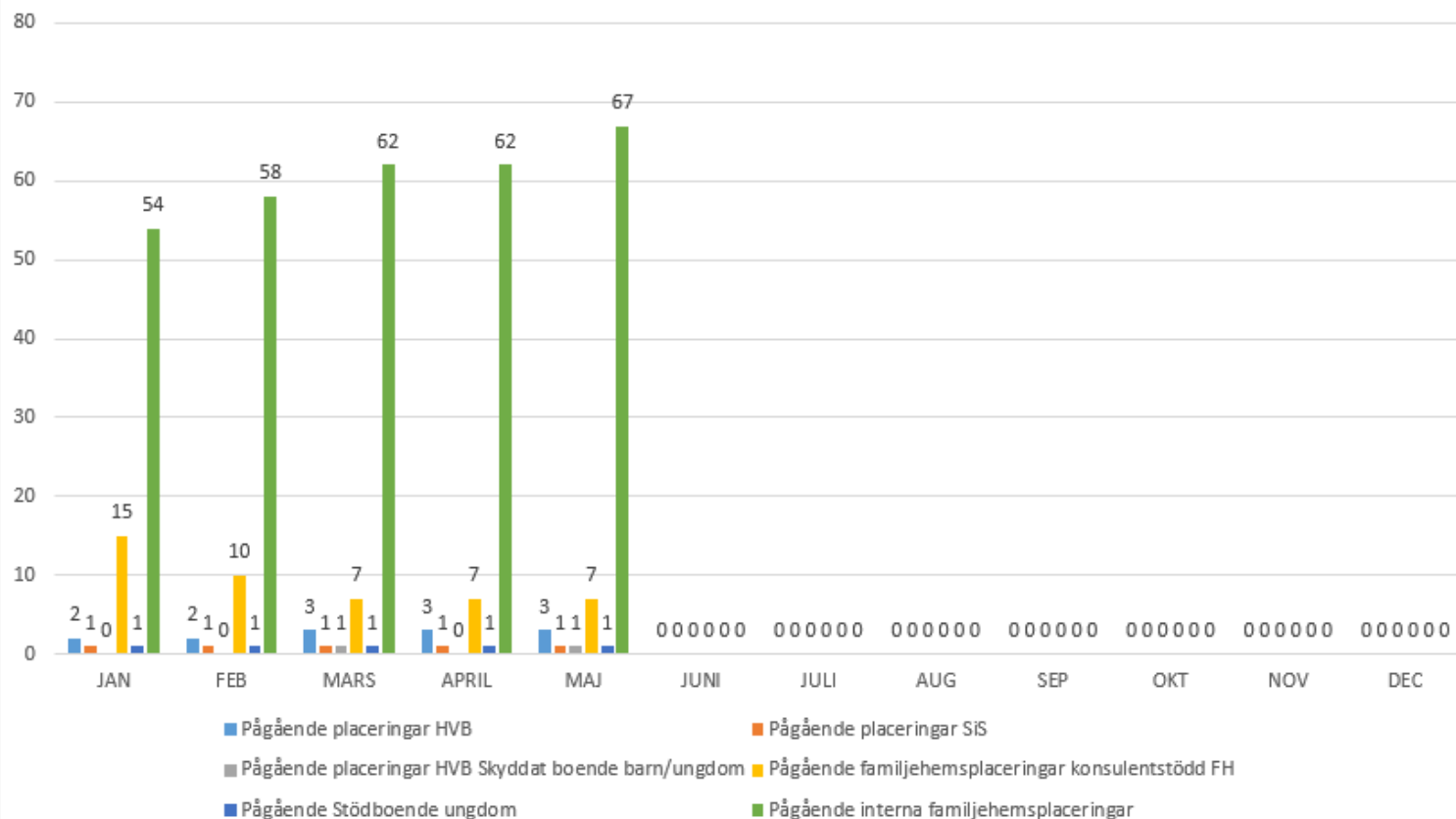

Kommentar:

- Antal pågående hushåll är 197 (en minskning med 3)
- Antal utredningar är 222 (en minskning med 38)
- Antal beviljade hushåll är 160. (en ökning med 2)
- Antal beviljade barnfamiljer är 46. (en ökning med 9)

Placeringskostnader BoU (vht 75420)

Barn- och ungdomsenheten - Placeringar 2026

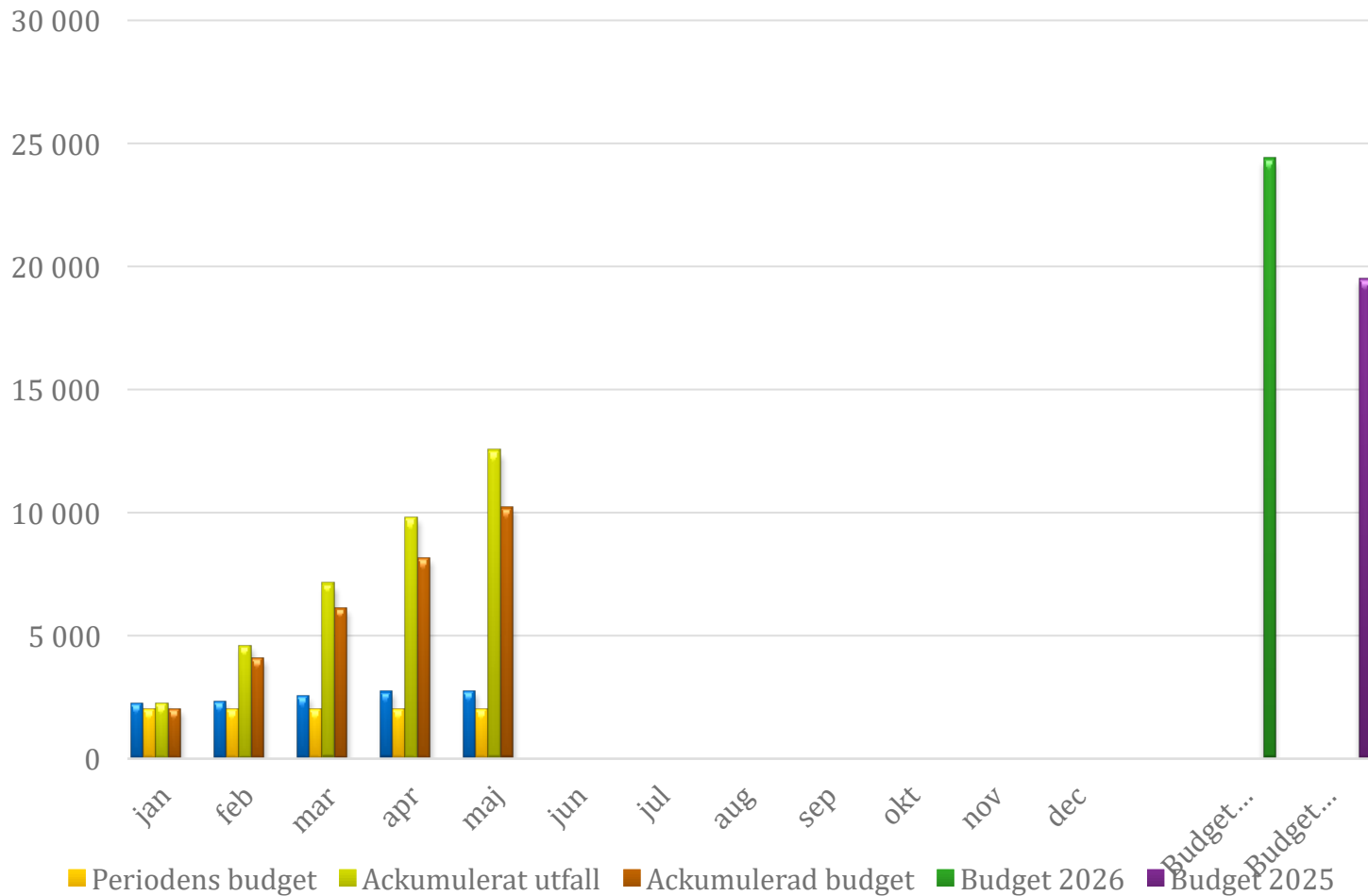
Kommentar:

Skillnaden från april månad är

- 1 ny placering HVB skyddat boende,
- 5 nya jourplaceringar på interna familjehem
- 1 omplacering från internt familjehem till nytt internt familjehem.

Familjehemsvård (BoU), kommunal regi

Arvoden och omkostnadsersättningar

Månadsuppföljning t om Maj 2026

DRIFTSREDOVISNING, tkr

Resultaträkning	Årsbudget	Årsprognos	Avvikelse	Periodbudget	Periodutfall	% av årsbudget
Externa intäkter	24 865	27 780	2 915	10 361	7 834	32%
Interna intäkter	710	784	74	296	408	57%
Summa intäkter	25 575	28 564	2 989	10 657	8 242	32%
Köp av huvudvht, bidrag	68 233	77 366	9 133	28 433	28 502	42%
Personalkostnader	120 308	124 073	3 765	50 132	49 059	41%
Övriga kostnader	7 759	6 703	1 056	3 233	2 189	28%
Interna kostnader	13 765	14 147	382	5 736	4 218	31%
Summa kostnader	210 065	222 289	- 12 224	87 534	83 968	40%
RESULTAT	184 490	193 725	- 9 235	76 877	75 726	41%

Verksamhetsområde/Enhet	Årsbudget	Årsprognos	Avvikelse	Periodbudget	Periodutfall	% av årsbudget
Nämnd och Styrelseverksamhet	1 365	1 339	25	569	546	40%
Arbetsmarknad och Integration	18 395	15 161	3 234	7 665	7 128	39%
Individ och Familjeomsorg	124 751	138 415	13 663	51 984	54 472	44%
Omsorg om äldre och funktionshindrade	8 889	9 029	140	3 704	3 996	45%
LSS-verksamheter	31 091	29 782	1 309	12 956	9 583	31%
SUMMA	184 491	193 726	- 9 235	76 878	75 725	41%

SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMND/Social- och arbetsmarknadskontor

Mnkr	Bokslut 2025	Budget 2026	Prognos 2026	Avvikelse
Social och arbetsmarknadskontoret	189,7	184,5	193,7	-9,2

Social- och arbetsmarknadsnämnden totalt, -9,2 mnkr (föregående månad -10,5)

Prognosförändring jämfört föregående månad:

De beräknade externa intäkterna ökar med ca 0,3 mnkr beroende på ytterligare bidrag från staten. På kostnadssidan förbättras prognosen med totalt ca 1 mnkr. Kostnaderna för Köp av huvudverksamhet, bidrag, minskar med ca 2,4 mnkr, detta bland annat på grund av att en kostsam SiS-placering kan avslutas i augusti. Personalkostnaderna samt övriga kostnader beräknas öka med ca 1,5 mnkr. Detta beror främst på fler egna familjehem samt fortsatt höga arvodesnivåer.

Prognoskommentar verksamheter:

Nämnd: Ingen avvikelse.

Individ- och familjeomsorg: -13,6 mnkr. Prognosen har förbättrats med 0,6 mnkr. Vilket består av beräknat mindre kostnader för placeringar inom BoU. Avvikelsen finns inom externa placeringar av barn och unga (köp av huvudverksamhet), kostnader för familjehemsvård i egen regi (personalkostnader) Avvikelsen möts till del av högre statsbidrag, till exempel subventionerade placeringskostnader. Avvikelsen återfinns även inom Ekonomiskt bistånd. Utmaningar med sjukskrivningar och vakanser har bidragit till hög arbetsbelastning och ibland felaktiga utbetalningar. En del av avvikelsen inom Ekonomiskt bistånd består även av ökade boende- och levnadskostnader under 2026.

Arbetsmarknad och integration: +3,2 mnkr. Prognosen har förbättrats med 0,2 mnkr. Vilket består av något lägre personalkostnader. Avvikelsen beror dels på högre budget för feriearbetare än vad som kommer utnyttjas (+2,1 mnkr) samt dels på beräknat lägre personalkostnader (+1,7 mnkr).

LSS-verksamhet: +1,3 mnkr. Prognosen förbättras 0,7 mnkr. Vilket består av lägre personalkostnader kopplat till vakanser samt något färre uppdragstagare än beräknat.

Åtgärder

Åtgärd	Status	Kommentar	Effekt 2026, mnkr	Effekt 2027, mnkr
Sänka kostnader för placeringar BoU	Genomförd och i prognos	Statsbidrag	1,9	1,9
Avsluta konsulentstöd familjehemsvård	Genomförd och i prognos		3,6	3,6
Avsluta placeringar i familjehem	Beslutad och i prognos	Placeringar avslutas under perioden apr-aug	1,0	1,0
Minska interna kostnader	Genomförd och i prognos		0,4	0,4
Sänka kostnader för placeringar BoU	Genomförd och i prognos	Avslutade placeringar	2,4	2,4
Sänka kostnader för placeringar BoU	Pågår, ej i prognos	Erbjuda stöd på hemmaplan, nya och reviderade riktlinjer, se över arvoden och ersättningar till familjehem, Familjecentral	8,4	8,4
Minska utbetalningar ekonomiskt bistånd	Pågår, ej i prognos	Se över riktlinjer och delegationsordning för Ekonomiskt bistånd, arbeta med felaktiga utbetalningar	0,8	0,8

Social- och arbetsmarknadskontoret
Marina Dickfors
T.F Social- och arbetsmarknadschef

MISSIV

SAN Missiv - Åtgärdsplan budget i balans

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Social- och arbetsmarknadsnämnden delges Åtgärdsplan för budget i balans med handlingsplan.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet kan innebära ytterligare åtgärder för en budget i balans.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att arbetet med budget i balans fortskrider och att ytterligare besparingsåtgärder tillkommer.

Bilagor:

- 1 Budget i balans 2026 – juni

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid JA hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐
Om NEJ – varför inte?		

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Åtgärder

Nr	Välj bland förval Kontor	Fri text Verksamhet /enhet	Fri text Åtgärdsnamn	Fri text Kommentar, beskrivning, konsekvens	Välj bland	Tkr	Tkr	Tkr	Tidigaste åiterrapporterin g	Statu
					Krävs politisk t	Ekonomisk effek	Plan ekonomisk effekt 2026	Plan ekonomisk effekt 2027		
1	Social och arbetsmarknadskontoret	IFO	Sänka kostnad för placeringar, Barn och unga	Erbjuda stöd på hemmaplan för att kunna avsluta pågående placeringar.	Ja		1 163	1 163	Augusti nämnd	Pågår
2	Social och arbetsmarknadskontoret	IFO	Sänka kostnad för placeringar, Barn och unga	Reviderat delegationsordning, beslutsfattare för placering barn och unga ligger numera på enhetschef istället för teamledare. Beslut om placeringar som överstiger 6000 kr/dygn fattas av nämnd. SANU fattar beslut på placeringar längre än 4 månader, tidigare var det 6 månader.	Ja		1 163	1 163	Augusti nämnd	Pågår
3	Social och arbetsmarknadskontoret	IFO	Sänka kostnad för placeringar, Barn och unga	Ny riktlinje IFO.	Ja		1 163	1 163	Augusti nämnd	Pågår
4	Social och arbetsmarknadskontoret	IFO	Sänka kostnad för placeringar, Barn och unga	Skapat nya rutiner och arbetsprocesser på Barn och unga samt öppenvården. Se över arvoden och ersättningsnivåer för familjehem. Avsluta interna familjehem.	Nej		1 163	1 163	Augusti nämnd	Pågår
5	Social och arbetsmarknadskontoret	IFO	Sänka kostnad för placeringar, Barn och unga	Omfördelat tjänst till placeringssamordnare. Förhandlar nya avtal som ger lägre kostnader.	Ja		1 163	1 163	Augusti nämnd	Pågår
6	Social och arbetsmarknadskontoret	IFO	Sänka kostnad för placeringar, Barn och unga	Statsbidrag, subventionering av placeringskostnader BoU	Nej	1 873			Augusti nämnd	Pågår
7	Social och arbetsmarknadskontoret	IFO	Sänka kostnad för placeringar, Barn och unga	Statsbidrag, förebyggande arbete på hemmaplan, projektanställningar på barn och unga	Nej		1 163	1 163	Augusti nämnd	Pågår
8	Social och arbetsmarknadskontoret	IFO	Familjecentral	Förebyggande och tidiga insatser för att undvika placeringar	Ja		1 163	1 163	Augusti nämnd	Pågår
9	Social och arbetsmarknadskontoret	IFO	Avsluta konsulentstöd familjehemsvård	Överta familjehem i egen regi. Kommande aktiviteter är att från oktober erbjuda våra egna familjehem handledning och från nästa år erbjuda våra egna familjehem utbildning (socialstyrelsens material)	Nej	3 647			Augusti nämnd	Pågår
10	Social och arbetsmarknadskontoret	Kontoret	Förhindra välfärdsbrott	Strukturerat arbete för att upptäcka och förhindra felaktiga utbetalningar (Boråsmodellen).	Nej				Augusti nämnd	Pågår
11	Social och arbetsmarknadskontoret	Adm/ÄON	Minskning av interna kostnader	Adm och IT	Nej	375			Augusti nämnd	Pågår
12	Social och arbetsmarknadskontoret	IFO	Kostnadseffektivisering Barn- och ungdomsenheten	Utreda och redovisa förslag till kostnadseffektiviseringar för att utvecklas mot samma nivåer som jämförbara kommuner.	Ja				Augusti nämnd	Pågår
13	Social och arbetamarknadskontoret	IFO	Minska kostnader för lägenhetshyror kopplat till klient	Förbättra samverkan och nyttjande av gemensamma resurser.	Nej		258	258	Augusti nämnd	Pågår
14	Social och arbetamarknadskontoret	IFO	Minska utbetalningar Ekonomiskt bistånd	Se över riktlinger och delegatinsordning för ekonomiskt bistånd, arbeta med felaktiga utbetalningar	Nej		800	800	Augusti nämnd	Pågår
Sida 21 av 189						5 895	9 199	9 199		

Social- och arbetsmarknadskontoret
Marina Dickfors
T.F social- och arbetsmarknadschef

MISSIV

SAK statsbidrag 2026

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Social- och arbetsmarknadsnämnden delges redovisning av sökta statsbidrag 2026.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet kommer inte innebära några ekonomiska konsekvenser.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att informationen läggs till handlingarna.

Bilagor:

- 1 SAK statsbidrag 2026

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet
och de Horisontella principerna**Barnperspektivet**

FN:s barnkonvention fastslår att *"barnets bästa skall alltid komma i första hand"*. Detta innebär att ett antal frågor som direkt eller indirekt berör barn ska ställas och beaktas före beslut angående till exempel policy, riktlinje och budget i kommunens samtliga styrelser och nämnder.

Berör ärendet barn direkt eller indirekt JA NEJ

Vid JA besvara följande frågor:

Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre JA NEJ

Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ

Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ

Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ

Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om *"till det yttersta av sin förmåga"*? JA NEJ

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden JA NEJ

Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:

Att det blir lättare eller svårare att bo på landsbygden? JA NEJ

Att det skapas fler eller färre jobb på landsbygden? JA NEJ

Att det ökar eller minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

Horisontella principerna**(tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)**

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ

Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ

Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ

Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ

Projektkod	Diariernr	Projektnamn	Finansiär	Område	Projektansvarig	Ansvarig för ansökan/ rekv	Datum för rekvisition	Status	Summa	Projektid	Ansvarig för återredovisning	Datum för återredovisning	Aktuellt projektsaldo, tkr	Syfte och ev kommentar
1908	ÅON 2025/177 SAN 2025/87 S74592/2025	Statsbidrag för att stärka socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens beredskap 2026	Socialstyrelsen	VoO, SAK	Anneli L.Sundin	Anneli L.Sundin	2025-10-31	Beslutat	1 736 612	2026	Anneli			
1905	SAN 2026/23	Statsbidrag 2026 för att förebygga kriminalitet bland barn och unga	Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd	SAK	Marina Dickfors	Marina Dickfors	2026-02-06	Beslutat	1 198 686	2026	Marina			
1907	SAN 2026/24	Statsbidrag 2026 för ökad och jämlik tillgång till föräldraskapsstöd	Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd	SAK	Marina Dickfors	Marina Dickfors	2026-02-06	Beslutat	207 345	2026	Marina			
1944	SAN 2026/26	Statsbidrag för nylag om socialdataregister 2026	Socialstyrelsen	SAK	Marina Dickfors	Marina Dickfors	2026-02-23	Ansökt	107 577	2026	Marina			
1927	SAN 2026/27	Statsbidrag för subventioner av placeringar i den sociala barn- och ungdomsvården, bidragsår 2026	Socialstyrelsen	SAK	Marina Dickfors	Marina Dickfors	2026-02-23	Beslutat	1 872 953	2026	Marina			
1534	SAN 2026/41	Statsbidrag för arbete mot mäns våld mot kvinnor (<i>Synliggöra våld i ungas relationer - Kompetenshöjande utvecklingsinsats i Sala kommun.</i>)	Länstyrelsen i Västmanlands län	SAK	Marina Dickfors	Marina Dickfors	2026-02-17	Beslutat	653 000	2026	Marina			
1912	SAN 2026/50	Statsbidrag förebygga och motverka brottslighet - kommuner 2026	Socialstyrelsen	SAK	Marina Dickfors	Marina Dickfors	2026-04-15	Ansökt	801 045	2026	Marina			
1945	SAN 2026/51	Statsbidrag för skolsociala team 2026	Socialstyrelsen	SAK	Marina Dickfors	Marina Dickfors	2026-04-14	Ansökt	278 604	2026	Marina			
1533	SAN 2026/44	Statsbidrag En mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst	Socialstyrelsen	VoO, SAK	Anneli L.Sundin	Anneli L.Sundin	2026-03-12	Beslutat	2 105 382	2026	Anneli			
1930	SAN 2026/60	Statsbidrag till kommuner för insatser till barn och unga för att lämna kriminalitet 2026	Socialstyrelsen	SAK	Marina Dickfors	Marina Dickfors	2026-05-15	Ansökt	151 891	2026	Marina			
1973		Statsbidrag för strategiska insatser inom området psykisk hälsa och suicidprevention 2026	Kammarkollegiet	SAK	Marina Dickfors	Marina Dickfors	2026-02-06	Ansökt	609 741	2026	Marina			

Social- och arbetsmarknadskontoret
Marina Dickfors
T.F social- och arbetsmarknadschef

MISSIV

Revidering - Riktlinje för ersättningar familjehem med SKR- bilaga_2026-06-15

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Social- och arbetsmarknadsnämnden delges revidering av riktlinje för ersättningar familjehem med SKR-bilaga enligt beslut 2026-05-18.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet kommer inte att innebära några ekonomiska konsekvenser.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att fastställa föreslagna revideringar i riktlinje för ersättningar familjehem enligt förslag i bilaga.

Bilagor:

- 1 Riktlinje för ersättningar familjehem_2026-06-15

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet
och de Horisontella principerna**Barnperspektivet**

FN:s barnkonvention fastslår att *"barnets bästa skall alltid komma i första hand"*. Detta innebär att ett antal frågor som direkt eller indirekt berör barn ska ställas och beaktas före beslut angående till exempel policy, riktlinje och budget i kommunens samtliga styrelser och nämnder.

Berör ärendet barn direkt eller indirekt JA NEJ

Vid JA besvara följande frågor:

Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre JA NEJ

Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ

Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ

Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ

Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om *"till det yttersta av sin förmåga"*? JA NEJ

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden JA NEJ

Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:

Att det blir lättare eller svårare att bo på landsbygden? JA NEJ

Att det skapas fler eller färre jobb på landsbygden? JA NEJ

Att det ökar eller minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

Horisontella principerna**(tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)**

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ

Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ

Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ

Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ

Riktlinje för ersättningar familjehem

SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

OBLIGATORISKA UPPGIFTER (METADATA)

I samtliga styrdokument ska finnas uppgift om:

- Vilken instans som har fastställt dokumentet
- När dokumentet har fastställts, datum enligt ISO 8610 (åååå-mm-dd), fylls i av sekreterare/registrator efter beslut.
- Diarienummer, fås av registrator
- Dokumentansvarig, titel
- Vilka dokumentet gäller för
- Klassificering enligt dokumenthanteringsplan, fås av registrator
- När översyn av dokumentet bör göras
- Var dokumentet ska publiceras
- Vilket/ vilka dokument som eventuellt ersätts
- Relation, om t ex Policy efterföljs av riktlinje
- Författningssamling, nummer fås av registrator, om det är aktuellt

Dokumentansvarig har det yttersta ansvaret för dokumentet. Dokumentansvarig ansvarar för styrdokumentets kommunikering.

I ansvaret ingår även att hålla dokumentet aktuellt genom att löpande se till att uppföljning och revision sker enligt anvisning i dokumentet eller om behov uppstår.

Revidering/översyn av styrdokument bör göras oavsett om dokumentet gäller till vidare. Lämplig tid är i samband med budgetprocess och/eller i början av mandatperiod.

Metadata om dokumentet

Dokumentnamn Riktlinje för ersättningar familjehem	Dokumenttyp Riktlinje	Omfattar Social- och arbetsmarknadskontoret
Beslutsinstans Välj beslutsinstans:	Dokumentägare Välj dokumentägare:	Publicering var Ledningssystem

Beslutad datum 2026-06-08	Datum för översyn 2027-06-07	Klassificering 1.3.1	Diarienummer 2026/56
Relation [Relation]	Ersätter [Ersätter]	Författningssamling	

Innehåll

<i>OBLIGATORISKA UPPGIFTER (METADATA)</i>	2
1 INLEDNING	5
2 DEFINITIONER	7
2.1 Definition av familjehem	7
2.2 Definition av jourhem	7
2.3 Placering hos närstående/nätverk	8
3 AVTAL	9
4 FORMER FÖR UTBETALNING AV ERSÄTTNINGAR	10
5 ARVODE	11
5.1 Allmänt	11
5.2 Förhållanden som kan motivera ett högre arvode inom intervallet	11
5.3 Omständigheter som kan reducera arvodet och omkostnadsersättningen	13
5.4 Kompensation genom tillfällig föräldrapenning	13
6 FÖRHÖJT ARVODE	14
6.1 Förhöjt arvode under en tidsbegränsad period	14
6.2 Barn som kan ha rätt till personlig assistans enligt LSS	15
7 OMKOSTNADERSÄTTNING	16
7.1 Allmänt	16
7.2 Principerna för omkostnadsersättningen	16
7.3 Barnets grundkostnad	16
7.4 Barnets tilläggskostnader	17
7.5 Extra utrustning till barnet	18
8 KOSTNADER INFÖR PLACERING	19
8.1 Kläder med mera	19
8.2 Basutrustning	19
9 AVLASTNING I VÅRDEN	20
10 ERSÄTTNING TILL JOURHEM	21
11 ERSÄTTNING TILL KONTRAKTERADE JOURHEM	22
12 ERSÄTTNING TILL KONSULENTSTÖDD FAMILJEHEMSVÅRD	23
13 SOCIALFÖRSÄKRINGSFÖRMÅNER MED MERA	24
13.1 Allmänt barnbidrag	24
13.2 Föräldrapenning	24
13.3 Tillfällig föräldrapenning vid barns sjukdom	24
13.4 Omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning	25
13.5 Merkostnadsersättning (tidigare handikappersättning)	25
13.6 Bilstöd	25
13.7 Färdtjänst	25
14. FÖRSÄKRINGAR	27
14.1 Allmänt	27
14.2 Hemförsäkring	27
14.3 Kommunens ansvarsförsäkring	27
14.4 Barnets försäkringsskydd	28
14.5 Uppdragstagares försäkringsskydd	28
14.6 Skador förorsakade av annan	28

15 SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDENS ERSÄTTNING TILL SÄRSKILT FÖRORDNAD VÅRDNAÐSHAVARE	29
15.1 Allmänt	29
15.2 Underhållsbidrag	29
15.3 Underhållsstöd	29
15.4 Barnpension och andra pensionsförmåner	30
15.5 Barnbidrag	31
15.6 Föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning	31

1 INLEDNING

Varje kommun ansvarar för att det finns tillgång till familjehem och hem för vård eller boende och stödboende. Social- och arbetsmarknadsnämnden (SAN) ska kartlägga och analysera behovet av familjehem och hem för vård eller boende för placeringar av barn och unga på kort och lång sikt. Nämnden ska med kartläggningen och analysen som utgångspunkt, planera för och vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa tillgången till hem som kan erbjuda vård som är trygg, säker och ändamålsenlig.

För att säkerställa tillgången till familjehem som kan erbjuda vård som motsvarar kraven i SoL och SOSFS 2012:11 krävs att nämnden både utvecklar väl fungerande metoder för rekrytering och kan erbjuda familjehemmen kontinuerligt stöd och rimliga villkor.

Familjehemmen ska genom nämnden ges en god information om de ersättningar och de villkor som gäller för deras uppdrag. Detta ska också bland annat framgå av det avtal som enligt 22 kap. 3 § socialtjänstlagen (SoL) tecknas mellan nämnden och familjehemmet. Med ersättning menas de inkomster, det vill säga arvode och omkostnadsersättning, som familjehemmet uppbär för uppdraget.

Riktlinjen syftar till att ge råd och stöd samt främja enhetlig hantering av de ersättningar som utgår till familjehem. Riktlinjerna följer till stor del SKR:s cirkulär om ersättningar och villkor vid familjehemsvård av barn, unga och vuxna, vårdnadsöverflyttningar m.m, men innehåller även Sala kommuns egna ställningstaganden i frågor där avsteg från SKR:s rekommendationer har ansetts behövliga för att säkerställa goda villkor vid rekrytering och ersättning.

Uppdraget till familjehemmet (oavsett om det är inom kommunen eller genom konsulentstött företag) bestäms i vård- och genomförandeplan och dessa upprättas och följs upp av den särskilt utsedde socialsekreteraren. Det är även socialsekreteraren som följer upp vården. Familjehemssekreteraren är den som ger familjehemmet stöd, råd och vägledning för att de ska kunna fullfölja sitt uppdrag. I vissa fall kan även extern handledning eller kommunens öppenvård vara ett komplement. Familjehemssekreteraren är den som har kontakt med det konsulentstödda företaget och följer upp att de fullföljer sitt uppdrag enligt upprättat avtal.

Alla jourhem, familjehem och nätverkshem genomgår en utredning innehållande intervjufrågor, referensamtal, registerkontroller och samtal med familjehemmets egna barn. När det blir aktuellt med matchningsförfarande genomförs även, om det finns andra barn placerade i det aktuella familjehemmet, samtal med barnets socialsekreterare.

Ungdomar som är över 18 år betraktas som vuxna enligt lagen. Ungdomar som har varit placerade i familjehem under en längre tid fortsätter att vara placerade

tills de har avslutat gymnasiet. De ungdomar som är placerade i familjehem och som går i grundskola eller gymnasium omfattas av dessa riktlinjer.

Riktlinjerna gäller för barn och ungdomar i åldrarna 0-20 år som är placerade i familjehem. Riktlinjerna berör inte de avtal och ersättningsfrågor som avser vuxna över 20 år som är placerade i familjehem.

Riktlinjerna följs upp regelbundet i samband med ny publicering av SKR:s cirkulär. Beslut om revidering tas av IFO:s ledningsgrupp och tas därefter vidare till nämnd för fastställande.

2 DEFINITIONER

2.1 Definition av familjehem

Familjehem definieras i 9 kap 2 § SoL, på följande sätt: ”Med familjehem avses ett enskilt hem som på uppdrag av socialnämnden tar emot barn för stadigvarande vård och fostran eller vuxna för vård och omvårdnad och vars verksamhet inte bedrivs yrkesmässigt.”

I 2 § förordningen (1993:1090) till lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade anges att denna definition även gäller för familjehem som beviljats som en insats enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.

Ett familjehem kan inte bedrivas yrkesmässigt till skillnad från HVB där det enligt 9 kap 2 och 4 § SoL krävs att verksamheten bedrivs yrkesmässigt. Med yrkesmässighet avses i detta sammanhang att verksamheten bedrivs kontinuerligt och i förvärvssyfte.

Definitionen gäller även för konsulentstödda familjehem, det vill säga familjehem som förmedlas av en privat konsulentverksamhet och därifrån får stöd och handledning. Placeringar i konsulentstödda familjehem omfattas av samma regelverk som andra familjehemsplaceringar. Den enda formella skillnaden är att nämnden har uppdragit till konsultbolaget att ge utbildning, råd, stöd och annan hjälp till familjehemmet. Ett barn får inte utan nämndens medgivande eller beslut om vård tas emot för stadigvarande vård och fostran i ett enskilt hem.

2.2 Definition av jourhem

Ett enskilt hem som vid upprepade tillfällen tar emot barn för tillfällig vård och fostran benämns jourhem i lagen. För dessa hem finns i 22 kap 4 § SoL särskilda regler.

Ett enskilt hem som, efter beslut av nämnden vid enstaka eller upprepade tillfällen tar hand om ett och samma barn är inte att anse som jourhem. För att säkerställa att hemmet kan tillgodose de krav som ställs på kvalitet och säkerhet finns ett lagstadgat krav på att hemmet ska vara utrett i motsvarande omfattning som gäller för ett familjehem.

Vid placering av ett barn ansvarar nämnden för att hemmet är utrett. Vid utredning av ett jourhem gör nämnden en bedömning av hemmets allmänna förutsättningar att erbjuda barn tillfällig vård och fostran. Nämndens ställningstagande efter utredning kan kompletteras med att hemmet är lämpligt för en viss åldersgrupp, innehålla förbehåll om ett visst antal barn o. dyl. Socialtjänsten kan placera barn i ett jourhem som är utrett och befunnits lämpligt

av en annan nämnd, till exempel socialnämnden i den kommun där jourhemmet är beläget.

Om socialtjänsten väljer att anlita en enskild verksamhet som svarar för konsulentstöd till jourhem/familjehem kvarstår kravet på att hemmet ska vara utrett av en nämnd och att utredningen ska vara aktuell.

2.3 Placering hos närstående/nätverk

Nätverkshem är ett hem där barnet är känt för familjen genom att vara anhörig eller på annat sätt närstående och där det finns en vilja hos alla inblandade parter att barnet ska vara stadigvarande placerat i familjen. Enligt 22 kap 1 § SoL ska det i första hand övervägas, om barnet kan tas emot av någon anhörig eller annan närstående. Barnets bästa ska alltid beaktas.

Riktlinjerna är tillämpbara även på familjehem som består av anhöriga eller andra närstående och som fått sitt uppdrag av nämnden. Beroende på omständigheterna kan det i vissa fall vara rimligt att enbart betala ut omkostnadsersättning, exempelvis vid en kortare placering hos anhöriga som inte är utredda för ett familjehemsuppdrag.

3 AVTAL

Nämnden är enligt 22 kap 3 § SoL skyldig att ingå avtal med dem som nämnden avser att anlita som familjehem. Avtalet bör utgå från vårdplanen och genomförandeplanen (om en sådan har hunnit upprättas) och beskriva vad som ingår i nämndens respektive familjehemmets åtagande för att nå målen i dessa planer. Det ska exempelvis framgå vem som är ansvarig för hälso- och sjukvårdsinsatser och stödinsatser i skolan. I avtalet ska det också framgå vad uppdraget omfattar, vilket stöd familjehemmet kan få, ersättningar, försäkringar, uppsägningstider med mera.

Av avtalet bör också framgå att inga fler barn får placeras i familjehemmet eller att samråd måste ske innan familjehemmet tar emot fler barn. Avtalet bör helst undertecknas av parterna och kommuniceras med familjehemmet innan placering av barnet.

Om familjehemmet inte accepterar avtalsvillkoren har de möjlighet att avstå från att ta uppdrag som familjehem. Det skriftliga avtalet som reglerar familjehemmets och nämndens villkor och förpliktelser ska vara underskrivet av nämnden och de familjehemsföräldrar som är utredd som uppdragstagare, innan beslut om placering fattas. Upprättat avtalet styr uppsägningstiden och övrigt som berör en uppsägning av avtalet.

Avtal och beräkningsblanketter sparas i familjehemmet akt, inte i barnets akt. Det råder sekretess gentemot vårdnadshavare vilken ersättning familjehemmet får.

4 FORMER FÖR UTBETALNING AV ERSÄTTNINGAR

Uppdraget som familjehem får inte bedrivas yrkesmässigt och arvodet ska beskattas som inkomst av tjänst.

Det är således inte möjligt att utbetala ersättningen som en vårdavgift till familjehemmets eventuella näringsverksamhet och att familjehemmet själv betalar skatt och sociala avgifter.

5 ARVODE

5.1 Allmänt

Arvodet är en skattepliktig inkomst, som beskattas som inkomst av tjänst. Det kan fördelas mellan familjehemsföräldrarna eller utbetalas till en av dem enligt deras önskemål. Nämnden ska göra avdrag för preliminärskatt och betala sociala avgifter. Dessutom ska kontrolluppgift lämnas till Skatteverket över utbetalda arvoden och omkostnadsersättningar.

Familjehemmet ska uppmanas att inlämna en A-skattsedel. Uppdraget att vara familjehem är inte semestergrundande. Arvodet är såväl sjukpenning- som pensionsgrundande. Det berättigar däremot inte till tjänstepension. Nämnden ska inte betala sjuklön under de första fjorton dagarna av en sjukperiod eftersom det inte föreligger något anställningsförhållande. En familjehemsförälder ska sjukanmäla sig direkt till Försäkringskassan för att få sjukpenning. Familjehemsuppdraget ger inte rätt till A-kassa men räknas som så kallad "överhoppningsbar tid" i arbetslöshetsförsäkringen på samma sätt som vård av barn.

Genom arvodet ersätts familjehemmet för den tid som åtgår för uppdraget. En familjehemsförälders åtaganden är att fungera som förälder i vardagssituationen dvs. gå på föräldramöten, delta i utvecklingssamtal i förskola och skola, besök hos tandläkare och läkare, ta emot företrädare för nämnden och delta i fortbildning och handledning.

Arvodet är uppdelat på tre åldersklasser 0 -12 år, 13 -19 år samt vuxna. Om det är motiverat kan arvodet förändras när som helst under placeringen utifrån avtalet eller på grund av andra omständigheter. Det är viktigt att i avtalet ange vad som gäller angående ändringar av arvodet under uppdragstiden, dvs att ändringar kan komma att göras samt vilka omständigheter som kan föranleda en förändring.

Arvodet följer löneutvecklingen i vårddycken som till exempel vårdare, barnskötare, vårdbiträden, behandlingsassistenter. Det innebär att arvodet omräknas varje år med den procentsats som motsvarar den senast kända genomsnittliga löneökningen för dessa yrkesgrupper. Uppgifter om den procentuella löneökningen hämtas årligen från SKR:s lönestatistik

5.2 Förhållanden som kan motivera ett högre arvode inom intervallet

För varje barn fastställs ett bestämt arvode per månad. Vid en nyplacering kan det ibland vara svårt att bedöma den placerades behov av insatser och därmed

vilken arbetsinsats som kommer att krävas av familjehemmet. Inledningsvis kan då arvudet bestämmas för en begränsad period till exempel 3 månader. Därefter bör det finnas bättre förutsättningar att fastställa nivån på det fortsatta arvudet.

Barn som placeras i familjehem kan ha sociala problem, funktionsnedsättning eller andra vårdbehov av varierande omfattning. Det kan även finnas ett skyddsbehov. De rekommendationer till arvodering som SKR lämnar har tagit hänsyn till detta. Rekommendationerna gäller oavsett vilket lagrum som placeringen (SoL, LVU) eller insatsen (LSS) grundar sig på.

I det följande lämnas exempel på förhållanden som, ensamma eller tillsammans, kräver ökade arbetsinsatser och kunskaper vilket motiverar en höjning av arvudet inom ramen för rekommendationerna.

- Starkt utagerande beteende hos barnet eller den unge
- Starkt hämmat beteende: passiv, depressiv, ängslig, inbunden
- Specifika skolproblem: skolk, anpassningsproblem, konflikter 8
- Missbruk av beroendeframkallande medel
- Negativt beteende: kriminalitet, asocialitet, vagabondering, prostitution
- Fysisk och psykisk funktionsnedsättning, intellektuell funktionsnedsättning
- Kroppslig sjukdom av kronisk karaktär, allergier, eksem och liknande som ställer krav på särskilda insatser
- Omfattande kontakter med sjukvården, barn- och ungdomspsykiatri och myndigheter
- Omfattande kontakter med anhöriga eller andra närstående personer.

Det kan förekomma att ett enskilt barn har så omfattande behov av vård och omsorg att det finns skäl att fastställa arvudet till en nivå som överstiger SKR:s rekommendationer. Som exempel kan nämnas omfattande funktionsnedsättning eller sjukdomar som gör att familjehemsuppdraget inte går att kombinera med förvärvsarbete. SKR har fyra rekommenderade nivåer för arvodesersättning vid familjehemsvård av barn och unga. Grundarvode och tre ytterligare nivåer av förhöjt arvode. Som stöd vid bedömning av arvodesnivå kan följande principer användas:

Grundarvode enligt SKR	Barnet har ett behov som ryms inom ramen för normalt föräldrastöd.
Förhöjt arvode nivå 1 enligt SKR	Barnet har ett stödbehov som går utöver normalt föräldrastöd där minst ett av ovanstående kriterier är uppfyllt.

Förhöjt arvode nivå 2 enligt SKR	Barnet har ett utökat stödbehov där minst två av ovanstående kriterier är uppfyllda.
Förhöjt arvode nivå 3 enligt SKR	Barnet har ett stort stödbehov där tre eller fler av ovanstående kriterier är uppfyllda. Alternativt är behoven mycket omfattande och kan inte tillgodoses med andra stödinsatser.
Förhöjt arvode nivå 4 utöver SKR:s riktlinjer och enligt Sala kommuns riktlinjer.	Individuell prövning. Behov utöver nivå 3 enligt SKR:s riktlinjer skall föreligga.

5.3 Omständigheter som kan reducera arvodet och omkostnadsersättningen

Det förekommer att familjehem behöver avlastning i vården av barn som till följd av funktionsnedsättning, sjukdom eller liknande är särskilt vårdkrävande. Det är fråga om placeringar där barnet regelbundet kommer att vistas utanför familjehemmet.

När nämnden vid en nyplacering fastställer ersättningen till familjehemmet är detta en omständighet att beakta och kan medföra att såväl arvode som omkostnadsersättningen eller endera av dem bestäms till en lägre nivå än om barnet varit heltid i familjehemmet.

Frågan om reducering av ersättningarna kan även uppkomma under en pågående placering. Det blir då fråga om en överenskommelse om hur barnets frånvaro påverkar familjehemmets kostnader och arbetsinsats och därmed storleken på arvodet och omkostnadsersättningen.

Frågan om förändringar i ersättningarna kan bli aktuell när ett familjehems placerat barn ska gå i skolan på annat håll och behöver bo där under skoltid samtidigt som placeringen i familjehemmet behöver kvarstå.

5.4 Kompensation genom tillfällig föräldrapenning

I SKR:s rekommendationer har hänsyn tagits till att alla barn kan drabbas av tillfälliga sjukdomar till exempel förkylningar och behöva ha en vuxen hemma hos sig. Familjehemmets inkomstbortfall kompenseras då via den tillfälliga föräldrapenningen. Ansökan om tillfällig föräldrapenning görs hos Försäkringskassan. Kommunen behöver inte kompensera för resterande inkomstbortfall.

6 FÖRHÖJT ARVODE

6.1 Förhöjt arvode under en tidsbegränsad period

En familjehemsförälder har enligt en ändring i föräldraledighetslagen (1995:584) rätt till ledighet från sin anställning om de har tagit emot ett barn för stadigvarande vård och fostran i ett sitt hem. Det kan förekomma att ett barn har så stora omvårdnadsbehov att det krävs en vuxen hemma på heltid eller deltid.

Frågan om ett förhöjt arvode kan bli aktuellt när nämnden bedömer att barnet har så stora omsorgsbehov att familjehemsföräldrarna som förvärvsarbetar behöver vara tjänstledig under en tidsbegränsad period för att vara hemma med barnet på heltid eller deltid. Individuell bedömning måste göras utifrån vilken arbetsinsats uppdraget kräver. En sådan period ska tidsbegränsas och kan förlängas vid behov. Frågan kan bli aktuell vid till exempel spädbarnsplaceringar, svåra sjukdomstillstånd eller en omfattande funktionsnedsättning.

Nämnden kan också söka ett familjehem som väljer att vara familjehem på heltid, kanske som alternativ till förvärvsarbete. I sådant fall har familjehemsföräldern gjort valet att avstå från förvärvsarbete för att vara familjehem. Nämnden får, för ett sådant uppdrag, bestämma arvodesnivån utifrån vad som kan överenskommas och utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.

Förhöjt arvode under en tidsbegränsad period medges initialt i tre månader för "inskolning" i familjehemmet. Därefter kan förhöjt arvode under tidsbegränsad period beviljas sex månader i taget, dock som högst i tre omgångar om sex månader. Barnets situation ska följas upp noggrant och under den tidsbegränsade tiden bör situationen för det placerade barnet ha löst sig på ett så tillfredsställande sätt att familjehemmet kan återgå till förvärvsarbete. En plan för hur barnets behov ska tillgodoses och hur familjehemmet ska kunna återgå till arbete ska finnas. Vid behov av en vuxen på hemmaplan längre än 18 månader (6 månader x 3) och när behoven inte ter sig vara av tillfällig art medges maximal ersättning med upp till 2 gånger högsta arvode av SKR:s rekommendationer.

Förlängning av ersättningsperioden ska vara tidsbegränsad och övervägas var sjätte månad. Det förhöjda arvodet är sjukpenning- och pensionsgrundande men berättigar inte till tjänstepension. Vid behov av en vuxen hemma på heltid eller deltid kompenserar nämnden för familjehemsföräldrarnas inkomstbortfall. För samma tid utbetalas arvode till familjehemmet enligt avtal. Som underlag för beslut om ersättning för förlorad arbetsinkomst ska familjehemsföräldern lämna intyg från arbetsgivaren över hur stort inkomstbortfallet blir samt intyg om beviljad ledighet.

6.2 Barn som kan ha rätt till personlig assistans enligt LSS

Familjehemsföräldrarnas uppdrag från kommunen är att ge barnet vård och fostran samt den omsorg som föräldrar annars ansvarar för. Svårt funktionsnedsatta barn kan kräva mer. Om barnet omfattas av LSS kan barnets behov av stöd och service ges genom att barnet beviljas personlig assistans enligt LSS. Till exempel finansierad genom assistansersättning från Försäkringskassan. Assistansen kan utföras av familjehemsförälder eller någon utomstående. Vem som utför sådan assistans har betydelse för nivån på arvudet och om det ska utgå ett förhöjt arvode på grund av omfattningen och svårighetsgraden av uppdraget

7 OMKOSTNADSERSÄTTNING

7.1 Allmänt

Familjehemmen får göra avdrag i sin deklaration för den del av omkostnadsersättningen som överstiger ett visst belopp per år. Staten bestämmer om eventuella begränsningar i rätten till avdrag för utgifter som uppkommer i samband med förvärvsinkomster.

För mer information se Skatteverkets hemsida om familjehem. Om nämnden betalar ut ersättning för tilläggskostnader behöver det finnas ett beslut som motiverar tilläggskostnaderna. Av motiveringen ska det framgå att det finns ett individuellt behov hos barnet som gör att hemmet har kostnader som tillkommer utöver grundkostnaden. Det ska framgå vilka kostnader som ingår i ersättningen och hur de är beräknade. Det behöver däremot inte finnas kvitton på tilläggskostnader inom SKR:s rekommenderade schablonbelopp.

Omräkning av rekommendationerna sker årligen med prisbasbeloppet. I de fall nämnden betalar en högre omkostnadsersättning än SKR:s rekommendation ska nämnden kunna redovisa den ekonomiska beräkning som ligger till grund för ersättningen. Beräkningen och skälet till den högre ersättningen ska dokumenteras i familjehemsakten. Familjehemmet ska kunna få en skriftlig information att lämna till Skatteverket avseende den ekonomiska beräkningen och skälen till den högre omkostnadsersättningen. En sådan uppgift lämnas utan att den placerades namn anges. Den omkostnadsersättning som utbetalats ska redovisas på kontrolluppgiften till Skatteverket. Omkostnadsersättningen är inte sjukpenning- eller pensionsgrundande.

7.2 Principerna för omkostnadsersättningen

Omkostnadsersättningen är till för att täcka de merkostnader som familjehemmet får när det tar emot barnet i sin familj. Ersättningen utgörs dels av en åldersfördelad schablon, som kallas grundkostnad, dels av tilläggskostnader som beräknas individuellt efter det placerade barnets eventuella speciella behov. Omkostnadsersättningen höjs när barnet fyller 13 år. Omkostnadsersättningen följer kostnadsutveckling genom koppling till prisbasbeloppet. Konsumentverkets beräkningar av kostnader för olika hushåll och för barn i olika åldrar har beaktats vid beräkningen av omkostnadsersättningens storlek.

7.3 Barnets grundkostnad

Grundkostnaden beräknas täcka barnets normala och löpande behov för försörjning och livsföring i övrigt. Den är lika för alla barn i åldersgruppen. I

grundkostnaden ingår kostnader för barnets livsuppehälle och del i de gemensamma hushållsutgifterna. Exempel på sådana utgifter är livsmedel, kläder, skor, personlig hygien, fickpengar, lek och fritid, förbrukningsvaror, möbler, husgeråd, textilier, TV, telefon och normalt slitage.

Omkostnadsersättningen inkluderar barnbidrag alternativt studiebidrag som ska dras av då det går direkt till familjehemmet alternativt ungdomen. Föräldrar är skyldiga att i skäligen utsträckning bidra till kommunens kostnader när ett barn under 18 år får vård utom det egna hemmet enligt 8 kap. 1 § SoL och 20 § LSS.

I de fall kommunen begär in denna ersättning från barnets föräldrar under pågående placering så reduceras omkostnadsersättningen med motsvarande belopp. Det går att läsa mer om föräldrars ersättningskyldighet i SKR:s cirkulär och Försäkringskassans vägledning för beräkningsmodell med uppdaterade belopp då cirkulärets belopp inte är aktuella.

Blankett för att beräkna beloppet kan även beställas hos SKR. Ersättningen utgår från att familjehemmet tar emot barnet i sin befintliga bostad, vilket innebär att placeringen inte medför högre bostadskostnad eller högre hyra. Hänsyn har tagits till att familjehemmet får kostnader för ökad förbrukning av el, vatten och normalt slitage. Om familjehemmet behöver byta till en större och dyrare bostad eller göra en ombyggnad kan ersättningen höjas med den merkostnad som uppkommer i form av högre hyra eller högre nettoutgift för ränta och drift i eget boende. Amorteringar på lån kan inte ersättas av kommunen utan blir en kapitaltillgång som tillkommer familjehemmet. Motsvarande gäller då familjehemmet avser att köpa en större bil.

7.4 Barnets tilläggskostnader

Barnets individuella behov kan medföra att det finns utgifter som tillkommer utöver grundkostnaden. Exempel på sådana kostnader är barn-/skolbarnomsorgsavgift, kostnader för umgängesresor till föräldrar eller andra närstående, specialkost, glasögon eller linser, kostsamma fritidsaktiviteter såsom ishockey, balett, ridning, semesterresor samt eventuella avgifter för färdtjänst.

Barn i familjehemsvård omfattas av samma högkostnadsskydd för läkarvård och medicin, som familjens övriga barn. Ett familjehem kan vara beläget så att allmänna kommunikationer saknas eller att barnet inte klarar att själv förflytta sig. Då kan milersättning utgå till familjehemmet som motsvarar högsta skattefria milersättningen, som årligen fastställs av Skatteverket. Detta sker i samråd med ansvarig handläggare i ärendet. Kostnader som är regelbundet återkommande kan schabloniseras och betalas som en fast tilläggskostnad per månad medan andra kostnader uppkommer mer sällan och prövas när det är aktuellt.

7.5 Extra utrustning till barnet

Det är möjligt att andra tilläggskostnader kan bli aktuella. Det kan till exempel vara fråga om inköp av cykel, moped, mobiltelefon, surfplatta eller en dator.

I det fall barnet har egna tillgångar, till exempel pengar på ett spärrat konto, bör kontakt tas med överförmyndaren för att få pengar till den extra utrustning som barnet behöver. Behovet kan även tillgodoses genom att nämnden beviljar kostnaderna för sådana inköp. Denna extra utrustning tillhör barnet vid en eventuell flytt från familjehemmet.

8 KOSTNADER INFÖR PLACERING

8.1 Kläder med mera

Nämnden ansvarar för att de som placeras i familjehem är utrustade med de kläder som behövs för den närmaste årstiden. Barnet kan även ha behov av leksaker, fritidsutrustning och liknande för att finna sig till rätta och få en meningsfull tillvaro och trivsel. Vad som ska köpas beror på hur ett visst barns behov ser ut, vad barnet redan har och hur länge placeringen förväntas pågå. Det kan vara lämpligt att barnet och familjehemmet, i samråd med socialtjänsten, gemensamt planerar vad som ska köpas.

8.2 Basutrustning

Familjehemmet behöver eventuellt utrusta det rum som barnet ska bo i. Barnet behöver utrustning för att sova, förvara kläder, leksaker med mera skolbarn behöver plats för läsläsning. Vilken utrustning som behöver skaffas får bedömas utifrån vad som finns, vad barnet behöver utifrån sin ålder och intressen och hur länge placeringen beräknas pågå. Det är tänkt att framtida kompletteringar av utrustningen ska finansieras inom ramen för den löpande omkostnadsersättningen. Extra ersättning till utrustning av dyrare slag eller p.g.a. extremt slitage får prövas särskilt i varje enskilt fall. Om den placerade är ett barn med funktionsnedsättning kan det behövas särskild utrustning eller anpassning i hemmet.

9 AVLASTNING I VÅRDEN

Det placerade barnet kan ha stort behov av tillsyn och vård till följd av till exempel funktionsnedsättning, sjukdom eller beteendestörningar. Detta kan medföra att familjehemmet behöver avlastning, vilket t.o.m. kan vara en förutsättning för att familjehemsvården ska kunna genomföras.

Den placerande socialnämnden ansvarar för att familjehemmet får det stöd och den hjälp som behövs, vilket framgår av 22 kap. 10 § SoL. I första hand kan avlastning ske genom att barnet får plats i förskola eller inom skolbarnsomsorgen. Avlastningen kan även ske genom att en person kommer till familjehemmet och tar hand om barnet i den omfattning som behövs i det enskilda fallet. I vissa fall är det lämpligare att avlastning sker genom att barnet vistas på annan plats till exempel i en annan familj (kontaktfamilj). Vilken typ av avlastning som ska väljas och omfattningen bedöms efter omständigheterna i det enskilda fallet.

Kostnaderna för sådana insatser, oavsett i vilken form den ges, betalas av den placerande nämnden som också beslutat om insatsen, se 29 kap 2 § SoL. Barn med svåra funktionsnedsättningar, som vistas i familjehem som en insats enligt 9 § 8 LSS, kan beviljas insatsen avlösarservice i hemmet enligt 9 § 5 LSS, korttidstillsyn som en förlängning av skolbarnsomsorgen enligt 9 § 7 LSS och korttidsvistelse utanför det egna hemmet enligt 9 § 6 LSS. Ett beslut om sådana insatser enligt LSS får fattas av den nämnd som beviljat insatsen enligt 9 § 8 LSS.

10 ERSÄTTNING TILL JOURHEM

Ersättning till jourhem utgår på samma sätt som för ordinarie familjehem enligt ovanstående beskrivningar i riktlinjerna.

11 ERSÄTTNING TILL KONTRAKTERADE JOURHEM

Kommunen behöver kunna erbjuda konkurrenskraftiga villkor för ersättning i förhållande till närliggande kommuner och konsulentstödda familjehem. På så vis kan kommunen öka attraktionskraften för kontrakterade jourhem att ta uppdrag åt nämnden. De familjehem som anlitas ska finnas tillgängliga dygnet runt och ha möjlighet att ta emot flera placeringar. Det krävs därför alltid att en förälder finns hemma på heltid och att familjehemmet har utbildning och/eller yrkeserfarenhet som gör dem lämpliga för uppdraget. Familj med avtal om minst 12 månader ska beviljas ledighet för semester med högst 4 veckor per år. Det fasta arvodet som de kontrakterade jourhemmen erhåller utgår oavsett om de har en placering eller inte. Kontrakterade jourhem ersätts efter individuell bedömning i arvodesdelen utifrån vilken arbetsinsats uppdraget kräver. I den delen som handlar om omkostnadsersättning, både fast och rörlig följer nämnden SKR:s riktlinjer.

12 ERSÄTTNING TILL KONSULENTSTÖDD FAMILJEHEMSVÅRD

I vissa fall är nämnden hänvisad till konsulentstödd familjehemsvård, både familjehem och jourhem. Det kan handla om familjehem som har särskild kompetens eller att barnet/ungdomen har särskilda och omfattande vårdbehov som kan tillgodoses genom ett förstärkt familjehem. Det kan även handla om att nämnden inte själv kan hitta lämpligt familjehem.

Ersättningen till konsulentstödd familjehemsvård betalas per vårddygn till företaget och familjehemmet erhåller arvode och omkostnad från företaget. Nämnden skriver avtal med både företaget för den konsulentstödda verksamheten och familjehemmet. Företaget tillhandahåller råd och stöd samt handledning vid behov till familjehemmet. Nämnden följer upp vården och tillser att den utförs på rätt sätt. Finns ramavtalsupphandling kring konsulentstödd familjehemsvård följs ersättningsnivåerna som finns i ramavtalet. I annat fall görs direktupphandling och ersättningsnivåer hanteras i de avtal som upprättas.

13 SOCIALFÖRSÄKRINGSFÖRMÅNER MED MERA

13.1 Allmänt barnbidrag

Allmänt barnbidrag regleras i lag. Barnbidraget lämnas från och med månaden efter den då barnet fötts eller den tid rätten till bidraget annars uppkommit. Det utbetalas t.o.m. det kvartal då barnet fyller 16 år. Barnbidrag betalas ut till barnets föräldrar om någon av dem är vårdnadshavare.

När ett barn placeras i familjehem ska nämnden enligt 16 kap. 18 § socialförsäkringsbalken (2010:110) (SFB) göra en framställan till Försäkringskassan om att barnbidraget ska utbetalas till en familjehemsförälder. Barnbidraget eller studiebidraget reducerar nivån på den omkostnadsersättning som kommunen betalar. Familjehemmet får således genom barnbidrag/studiebidrag och kompletterande omkostnadsersättning sina merkostnader för uppdraget täckta. Frågor om aktuella belopp, åldersgränser med mera som rör allmänt barnbidrag och förlängt barnbidrag kan ställas till Försäkringskassan.

13.2 Föräldrapenning

Familjehemsföräldrar har inte rätt till föräldrapenning när de tar emot ett familjehems placerat barn. Den som utsetts till särskilt förordnad vårdnadshavare har däremot rätt till föräldrapenning.

13.3 Tillfällig föräldrapenning vid barns sjukdom

Det är inte ovanligt att barn blir sjuka och inte kan vara i förskolan eller skolan. En familjehemsförälder som stannar hemma har då rätt till tillfällig föräldrapenning för vård av sjukt barn som inte fyllt 12 år. Om det placerade barnet har en funktionsnedsättning och tillhör någon personkrets enligt 1 § LSS kan tillfällig föräldrapenning ges för vård av barn som inte fyllt 16 år.

När det gäller ett barn med sådant funktionshinder är rätten till tillfällig föräldrapenning utökad på olika sätt. Familjehemsföräldrarna bör informeras om rätten till tillfällig föräldrapenning. Nämnden behöver inte betala ersättning för mellanskillnaden mellan den tillfälliga föräldrapenningen och förvärvsinkomsten. För ett barn med hög sjukfrånvaro bör i stället compensation ske genom nivån på det löpande arvodet. Frågor som rör villkoren för tillfällig föräldrapenning kan ställas till Försäkringskassan.

13.4 Omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning

En familjehemsförälder har inte rätt till omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning för ett placerat barn som till följd av sjukdom eller funktionsnedsättning behöver särskild tillsyn eller har merkostnader. Det med anledning av att den vård barnet kan få i familjehemmet i de allra flesta fall avser samma hjälpbehov som legat till grund för bedömningen av rätten till omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning.

Den som utsetts till särskilt förordnad vårdnadshavare har samma rätt till omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning som ett barns förälder. Omkostnadsbidrag utges som ersättning för särskild vård och tillsyn av barnet och merkostnadsersättning utges för uppkomna merkostnader.

I de fall Försäkringskassan betalar ut omvårdnadsbidrag till särskilt förordnade vårdnadshavare så kan kommunen reducera arvodesdelen med motsvarande belopp. Det är då viktigt att ha informerat om detta redan innan familjehemmet övergår till att bli särskilt förordnade vårdnadshavare och nämna att det är ett skäl som kan föranleda en ändring i avtalet som skrivs. Detsamma bör gälla merkostnadsersättningen i relation till omkostnadsersättningen om det skulle bli aktuellt.

Frågor rörande aktuella belopp och villkor för omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning kan ställas till Försäkringskassan.

13.5 Merkostnadsersättning (tidigare handikappersättning)

I de fall en ungdom som vistas i familjehem har rätt till merkostnadsersättning utbetalas ersättningen till denne själv eller dennes gode man eller förvaltare. Merkostnadsersättningen är till för att ersätta de merkostnader som uppkommer till följd av funktionsnedsättningen. Ersättningen har betydelse vid beräkning av eventuella tilläggskostnader i omkostnadsersättningen. Frågor rörande aktuella belopp och villkor för merkostnadsersättning kan ställas till Försäkringskassan.

13.6 Bilstöd

Bilstöd ges till den som stadigvarande vårdar ett barn i sitt hem till exempel familjehemsföräldrar och särskilt förordnade vårdnadshavare. Familjehemsföräldrar kan således i vissa fall få bilstöd från Försäkringskassan för inköp och anpassning av en bil med anledning av det placerade barnets funktionsnedsättning. För närmare information hänvisas till Försäkringskassan.

13.7 Färdtjänst

Färdtjänst är en del av den allmänna kollektivtrafiken och regleras i en särskild lag, lagen om färdtjänst samt i lag om riksfärdtjänst.

Ansökan om tillstånd till färdtjänst ska sökas hos den kommun där sökande är bosatt eller hos den till vilken kommunen överlåtit sina uppgifter enligt färdtjänstlagen. En sådan ansökan kan göras av den sökande eller av en legal företrädare för denna.

14. FÖRSÄKRINGAR

14.1 Allmänt

Det är viktigt att enskilda personer och familjer (uppdragstagare) som engageras för samhälleliga vårduppgifter så långt som möjligt skyddas mot skador som den placerade eller den som får en insats kan förorsaka. Det kan bli fråga om skador på såväl personer som egendom. I vissa fall kan skadorna bli både omfattande och kostsamma.

14.2 Hemförsäkring

De olika försäkringsbolagen kan skilja sig åt beträffande vad som ingår i hemförsäkringen. Familjehemmet bör därför uppmanas att kontakta sitt försäkringsbolag för att kontrollera om försäkringen även omfattar den placerade och förutsättningarna för detta till exempel kan det krävas att barnet är folkbokfört i familjehemmet. Om den placerade har förorsakat skador som omfattas av hemförsäkringen bör familjehemmet göra en skadeanmälan till sitt försäkringsbolag och även till nämnden. I de fall familjehemmet får ta egna försäkringar i anspråk ska nämnden ersätta dem för självrisker när skada skett. Det är viktigt att informera familjehemmet om att de ska göra anmälan vid varje skadetillfälle och inte samlar på hög för att återkomma i efterhand med krav på ersättning för sammanlagda kostnader för ett antal skador.

14.3 Kommunens ansvarsförsäkring

Ett viktigt komplement till familjehemmets hemförsäkring är den ansvarsförsäkring kommunen tecknat för bland annat personer som placerats i familjehem. Kommunens ansvarsförsäkring gäller för:

- både person- och saksador som den familjehemsplacerade orsakar för familjehemmet
- saksador som den familjehemsplacerade orsakar för någon annan än familjehemmet.

Kommunens självrisk är 0,1 basbelopp. Skadebelopp som understiger självrisker kommer försäkringsbolaget endast att hantera om det rör personskador.

Försäkringsbolaget kommer inte att hantera saksador som har lägre skadekostnad än 0,1 basbelopp. Varje skadehändelse är en skada, d.v.s. det går inte att lägga ihop ett flertal skadehändelser för att komma över självrisknivån.

När det uppkommer en skada som kan omfattas av ansvarsförsäkringen bör familjehemmet omgående göra en anmälan till nämnden. Nämnden lämnar utan egen värdering anmälan vidare till sitt försäkringsbolag eller motsvarande. Det

ska aldrig behöva uppstå en diskussion mellan nämnden och familjehemmet om huruvida det rör sig om ett försäkringsfall eller inte. Det är en diskussion som försäkringsbolaget får ta. Försäkringsbolaget tar kontakt med familjehemmet, utreder om det rör sig om ett försäkringsärende och reglerar i så fall detta.

Kommunens ansvarsförsäkring omfattar även skador som kan gälla kontaktfamiljer och kontaktpersoner.

14.4 Barnets försäkringsskydd

Barn som är i förskola, skolbarnsomsorg och skola är vanligtvis olycksfallsförsäkrade under tiden i verksamheten men ibland även på sin fritid. Barnet är genom Sala kommun olycksfallsförsäkrat och har även en ansvarsförsäkring.

14.5 Uppdragstagares försäkringsskydd

Uppdragstagare, till exempel familjehem, omfattas inte i sitt uppdrag av sådana kollektiva olycksfalls- eller arbetsskadeförsäkringar som gäller för anställda. De får själva efter eget önskemål ordna med ett motsvarande försäkringsskydd. Nämnden kan ersätta dem för premien i en privat försäkring liknande den kollektiva olycksfalls- och arbetsskadeförsäkringen.

14.6 Skador förorsakade av annan

Kommunens ansvarsförsäkring omfattar inte skador som förorsakats av besökande till den placerade till exempel barnets föräldrar, anhöriga, bekanta. Om ett familjehem begär ersättning i ett sådant fall får nämnden ta ställning i ersättningsfrågan. Det är inte självklart att nämnden ska ersätta sådana skador eller förluster. En bedömning får då göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.

15 SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDENS ERSÄTTNING TILL SÄRSKILT FÖRORDNAD VÅRDNADSHAVARE

15.1 Allmänt

En särskilt förordnad vårdnadshavare har ingen försörjningsskyldighet för barnet. Den socialnämnd som ansökt om vårdnadsöverflyttningen, har därför fått rätt att fortsätta betala dem en skälig ersättning. Detta framgår av 22 kap. 15 § SoL och gäller oavsett om familjehemsplaceringen skett med stöd av SoL eller LVU. Inget hindrar att detta även tillämpas i det fall barnet varit placerat som en insats enligt 9 §8 LSS.

En skälig ersättning bör motsvara vad som tidigare utbetalts som familjehemsersättning d.v.s. arvode och omkostnadsersättning. Denna ersättning ska reduceras med pengar som kommer från annat håll avseende vård och omkostnader till exempel underhållsbidrag, underhållsstöd, pension, vårdbidrag, barnbidrag, avkastning av kapital och socialförsäkringsförmåner.

När det gäller bistånd till andra kostnader än arvode och omkostnadsersättning får vårdnadshavaren vända sig till sin vistelsekommun. Barnet har heller inte rätt till arv efter en sådan vårdnadshavare. En särskild förordnad vårdnadshavare får använda barnets tillgångar till barnets försörjning och nytta på samma sätt som en förälder. Observera dock att barnets tillgångar är spärrade gentemot den särskilt förordnade vårdnadshavaren. Denne måste därför ansöka om överförmyndares tillstånd för att ta ut pengar från barnets konto, omplacera värdehandlingar med mera.

15.2 Underhållsbidrag

Barnets föräldrar är fortfarande försörjningsskyldiga för sitt barn och ska betala underhållsbidrag till de särskilt förordnade vårdnadshavarna. Underhållsbidrag beräknas enligt bestämmelserna i föräldrabalken. Underhållsbidrag kan fastställas i dom eller genom avtal mellan barnets föräldrar och de en särskild förordnad vårdnadshavare.

15.3 Underhållsstöd

Om föräldrarna inte alls eller endast i begränsad omfattning betalar underhållsbidrag kan de särskilt förordnade vårdnadshavarna ha rätt till underhållsstöd enligt bestämmelserna i 18 kap. SFB. De särskilt förordnade vårdnadshavarna ska i sådant fall göra ansökan om underhållsstöd hos

Försäkringskassan. Underhållsstöd kan utbetalas i förhållande till båda föräldrarna. Det innebär att två underhållsstöd per månad kan utbetalas.

15.4 Barnpension och andra pensionsförmåner

Barnet har rätt till barnpension om den ena eller båda föräldrarna är avlidna. Barnpensionen utgår enligt bestämmelser i det allmänna pensionssystemet och är tänkt att ersätta en del av den försörjning som den avlidne föräldern bidrog med. Det förekommer även att barnet har pension från annat håll till exempel privata pensionsförsäkringar.

Den av barnets föräldrar som lever ska ansöka om och uppbära sådan pension för barnets räkning.

Barnets pensionsförmåner kommer att utbetalas till den efterlevande föräldern om inget annat bestäms. Om båda föräldrarna är avlidna ska barnets vårdnadshavare ansöka om pensionerna.

Ett barn vars förälder är försvunnen eller antas vara avliden kan ansöka om efterlevandestöd. För att inte gå miste om ersättning ifall det av inkomna underlag och handlingar inte kan styrka dödsfallet eller det inte kan göras sannolikt att föräldern är avliden bör barnet samtidigt också söka om underhållsstöd. Ärendet om efterlevandestöd avgörs först. Pensionsmyndigheten meddelar då Försäkringskassan som i sin tur beslutar om underhållsstöd. Det är enbart en förmån som barnet kan få efter samma förälder. Om föräldern lever ska underhållsstöd utgå, i annat fall ska efterlevandestöd betalas ut. Om endera förmånen betalas ut och inget nytt inträffar (t.ex. dödsfall av föräldern vid senare tidpunkt) ska inga nya ansökningar skickas. Det finns ingen möjlighet för kommunerna att uppbära barnets pensionsförmåner.

Barnpension och efterlevandestöd ersätter en del av den försörjning som den avlidne föräldern stod för och är i första hand tänkt att användas för barnets löpande kostnader. Det är därför rimligt att pengarna i skälig utsträckning kommer barnet till del även när denne bor med en särskilt förordnad vårdnadshavare. När det finns en efterlevande förälder som är mottagare av utbetalningen förutsätter det dock att denne ser till att pengarna kommer barnet till del. Om så sker bör motsvarande belopp avräknas på omkostnadsersättningen. Ett visst sparande torde det dock finnas utrymme för eftersom barnpensionen ska tillförsäkra barnet en viss standard, det skulle till exempel kunna vara sparande till en cykel eller ett körkort.

Det är rimligt att för barnpensionen använda samma nivåer som när man bestämmer vad föräldrar normalt ska betala till kommunen, dvs att man följer beloppen för underhållsstöd. Det innebär då att, i den mån barnpensionens storlek överstiger beloppen för underhållsstöd, så används det maximala beloppet för underhållsstöd (för respektive ålder) för löpande kostnaden och räknas av från omkostnadsersättningen. Överskjutande summa utgör ett

sparande som kan användas till barnets utgifter vid behov, till exempel vid något större utgifter som cykel eller körkort med mera. Det praktiska tillvägagångssättet kan påverkas beroende på om det är den efterlevande föräldern som administrerar detta eller om det är överförmyndaren.

Om nämnden har anledning att misstänka att föräldrarna inte kommer att förvalta barnpensionen på ett betryggande sätt, i enlighet med barnets behov och nytta, är nämnden enligt 11 kap 2 § SoF skyldig att göra en anmälan till överförmyndaren. Samma bör gälla också om barnpensionen inte kommer barnet till del. Överförmyndaren kan då besluta om en medförmyndare som får i uppdrag att förvalta barnets tillgångar ensam eller tillsammans med barnets förälder enligt 10 kap. 8 § FB. Det är inte möjligt att träffa frivilliga överenskommelser om att den efterlevande föräldern ska betala utöver vad kommunen lagligen har rätt att ta ut för barnets vård.

15.5 Barnbidrag

Allmänt barnbidrag betalas ut till vårdnadshavaren.

15.6 Föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning

Den som utsetts till särskilt förordnad vårdnadshavare har rätt till föräldrapenning. Detta framgår av 11 kap. 4 § p. 3 SFB. Rättslig vårdnadshavare som inte är förälder och som har vård om barnet har rätt till föräldrapenningförmåner på samma sätt som ett barns föräldrar.

UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATABASEN

Cirkulärnr:	25:52
Diariernr:	SKR2025/03264
Handläggare:	Ola Nordqvist
Ämnesord:	Social omsorg
Avdelning:	Avdelningen socialtjänst, utbildning och arbetsmarknad
Sektion/Enhet:	Sektionen för socialtjänst och jämställdhet
Extern medverkan:	Extern medverkan
Datum:	2025-11-03
Mottagare:	
Rubrik:	Ersättningar och villkor vid familjehemsvård av barn, unga och vuxna, vårdnadsöverflyttningar med mera för år 2026
Ersätter:	25:39
Bilagor:	Bilagor

Sammanfattning

Cirkuläret syftar till att ge stöd och vägledning för handläggare och beslutsfattare i kommuner gällande handläggningen av ärenden som rör familjehemsvård. Eftersom det är generella rekommendationer bör de ses som ett stöd för utvecklande av kommunens egna riktlinjer för handläggningen av dessa ärenden.

I cirkuläret finns även tabeller med aktuella belopp för arvode och omkostnader för år 2026.

SLUT UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATABASEN

CIRKULÄR 25:52

Avdelningen för vård och omsorg
Ola Nordqvist

Socialnämnd
Individ- och familjeomsorg
Funktionsnedsättning LSS

Klicka eller tryck här för att ange text.

Ersättningar och villkor vid familjehemsvård av barn, unga och vuxna, vårdnadsöverflyttningar med mera för år 2026

Cirkuläret syftar till att ge stöd och vägledning för handläggare och beslutsfattare i kommuner gällande handläggningen av ärenden som rör familjehemsvård. Eftersom det är generella rekommendationer bör de ses som ett stöd för utvecklande av kommunens egna riktlinjer för handläggningen av dessa ärenden. I cirkuläret finns även tabeller med aktuella belopp för arvode och omkostnader för år 2026.

SKR:s rådgivning är enbart avsedd för företrädare för kommunen vilket innebär att privata företag inte omfattas av SKR:s rådgivning. SKR har inte möjlighet att ge råd avseende ersättningar i enskilda ärenden. Råd och stöd ges avseende mer generella frågor. Familjehem kan inte konsultera SKR utan hänvisas till berörd kommun.

Information om rekommendationer gällande arvode och omkostnadsersättningar finns i första hand i detta cirkulär. Ett komplement till cirkuläret är [Frågor och svar](#) på SKR:s hemsida. Handläggare som inte finner svar på frågor om arvode och omkostnadsersättningar bör i första hand vända sig till närmaste chef som vid behov kan ta kontakt med SKR.

Tidigare års cirkulär finns att hämta under cirkulär på hemsidan www.skr.se

Sveriges Kommuner och Regioner
Avdelningen för socialtjänst, utbildning och arbetsmarknad

Åsa Furén-Thulin

Innehåll

Innehåll	2
1. Definition av familjehem och jourhem	1
1.1 Familjehem	1
1.2 Definition av jourhem	1
2. Avtal.....	2
3. Former för utbetalning av ersättningarna.....	2
4. Arvodet	3
4.1 Allmänt	3
4.2 Grunderna för arvodet.....	4
4.3 Förhållanden som kan motivera ett högre arvode inom intervallet	4
4.4 Omständigheter som kan reducera arvodet och omkostnadsersättningen.....	5
4.5 Kompensation genom tillfällig föräldrapenning.....	6
5. Förhöjt arvode under en tidsbegränsad period.....	7
5.1 Barn som kan ha rätt till personlig assistans enligt LSS.....	8
6. Omkostnadsersättningen	8
6.1 Allmänt	8
6.2 Principerna för omkostnadsersättningen.....	9
6.3 Barnets grundkostnad	9
6.4 Barnets tilläggskostnader	10
6.5 Extra utrustning till barnet	11
6.6 Föräldrars skyldighet att bidra till kommunens kostnader.....	11
7. Kostnader inför placering	12
7.1 Kläder med mera.....	12
7.2 Basutrustning	12
8. Avlastning och stöd i vården	12
9. Socialförsäkringsförmåner	13
9.1 Barnbidrag	13
9.2 Föräldrapenning	14
9.3 Tillfällig föräldrapenning.....	14
9.4 Bostadsbidrag.....	15
9.5 Underhållsstöd	15
9.6 Barnpension och efterlevandestöd	15
9.7 Omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning.....	16

9.8 Bilstöd.....	16
10. Färdtjänst	17
11. Försäkringar	17
11.1 Hemförsäkringen	17
11.2 Kommunens ansvarsförsäkring.....	18
11.3 Barnets försäkringsskydd.....	18
11.4 Uppdragstagarens försäkringsskydd.....	18
11.5 Skador orsakade av annan.....	19
12. Socialnämndens ersättning till särskilt förordnad vårdnadshavare... 19	
12.1 Barnbidrag	20
12.2 Föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning.....	20
12.3 Underhållsbidrag.....	20
12.4 Underhållsstöd	20
12.5 Barnpension och andra pensionsförmåner	21
12.6 Omkostnadsersättning och merkostnadsbidrag	22
12.7 Bilstöd.....	22
13. Ersättningar vid familjehemsvård av barn och unga enligt SoL, LVU och LSS för år 2026	23
13.1 Omkostnadsersättning.....	23
13.2 Arvodesersättning	24
14. Familjehemsersättning vid förälder/barnplacering enligt SoL, LVU och LSS för år 2026	24
14.1 Omkostnadsersättning.....	24
14.2 Arvodesersättning	24
15. Familjehemsersättning vid placering av vuxen enligt SoL för år 2026	25
15.1 Omkostnadsersättning.....	25
15.2 Arvodesersättning	25
16. Ersättning till kontrakterade jourhem enligt SoL och LVU för år 2026	26
16.1 Omkostnadsersättning.....	26
16.2 Arvodesersättning	26

1. Definition av familjehem och jourhem

1.1 Familjehem

Familjehem definieras i 9 kap. 2 § SoL: ”Med familjehem avses ett enskilt hem som på uppdrag av socialnämnden tar emot barn för stadigvarande vård, omsorg och uppfostran eller vuxna för vård och omvårdnad och vars verksamhet inte bedrivs yrkesmässigt.” Definitionen gäller även familjehem som socialnämnden rekryterar genom konsulentstödda verksamheter och som därifrån får stöd och handledningen genom en konsulent. I 2 § förordning (1993:1090) om stöd och service till vissa funktionshindrade anges att denna definition även gäller för familjehem som beviljats som en insats enligt lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Det bör ställas minst lika stora krav på de familjehem där barn placeras som en insats enligt LSS som de som ställs av socialtjänsten i fråga om andra familjehem.

Ett familjehem kan inte bedrivas yrkesmässigt till skillnad från hem för vård eller boende (HVB) där det enligt 3 kap. 1 § socialtjänstförordningen (SoF) krävs att verksamheten bedrivs kontinuerligt och i förvärvssyfte.

Ett barn får inte utan socialnämndens medgivande eller beslut om vård tas emot för stadigvarande vård och fostran i ett enskilt hem. Placeringar i familjehem som rekryteras genom konsulentstödda verksamheter omfattas av samma regelverk som andra familjehemsplaceringar. Skillnaden är att socialnämnden får uppdrag åt den konsulentstödda verksamheten att ge utbildning, stöd, handledning och annan hjälp till familjehemmet.

1.2 Definition av jourhem

Jourhem är ett enskilt hem som vid upprepade tillfällen tar emot barn för tillfällig vård och fostran.

Ett jourhem kan vara kontrakterat av en eller flera kommuner för ett visst antal platser. För att säkerställa att jourhemmet kan tillgodose de krav som finns på kvalitet och säkerhet finns ett lagstadgat krav på att jourhemmet ska vara utrett av en socialnämnd, och i motsvarande omfattning som gäller för ett familjehem. Det är den socialnämnd som beslutar om en placering av ett barn i jourhemmet som också ansvarar för att jourhemmet är utrett. Inom utredningen av ett jourhem ska socialnämnden göra en bedömning av jourhemmets allmänna förutsättningar att erbjuda barn tillfällig vård. Bedömningen kan även innehålla uppgifter om att jourhemmet är lämpligt för en viss åldersgrupp, innehålla förbehåll om ett visst antal barn etcetera.

Inför beslut om placering av ett specifikt barn i jourhemmet, ska socialnämnden bedöma om jourhemmet har förutsättningar att tillgodose just det här barnets behov av vård. Socialnämnden kan fatta beslut om att placera barn i ett jourhem som är utrett och bedömts lämpligt av en annan kommun.

I de fall socialnämnden rekryterar ett jourhem genom konsulentstöd verksamhet, ska även detta jourhem vara utrett av en socialnämnd.

Ett barn kan tillfälligt placeras i en familj som är anhörig eller närstående till barnet och som barnet känner väl sedan tidigare, och som inte är utrett som jour- eller familjehem. En sådan tillfällig placering är inte en jourplacering, utan ett beslut om att tillfälligt placera barnet utanför det egna hemmet.

2. Avtal

Socialnämnden är enligt 22 kap. 3 § första stycket SoL. skyldig att ingå avtal med dem som nämnden avser att anlita som familjehem. Avtalet bör utgå från vårdplanen och genomförandeplanen, om en sådan har hunnit upprättas, och beskriva vad som ingår i socialnämndens respektive familjehemmets åtagande för att nå målen i dessa planer. Det ska exempelvis framgå vem som är ansvarig för att olika insatser kommer till stånd, såsom hälso- och sjukvårdsinsatser och stödinsatser i skolan. En annan fråga som bör regleras är vad som ska gälla om familjehemmet vill ta emot ytterligare ett barn.

Avtalet bör innehålla uppgifter om vad uppdraget omfattar, ersättningar och uppsägningstider och hur avtalet ska följas upp. Avtalet kan också innehålla uppgifter om försäkringsskydd för familjehemmet och det placerade barnet.

Det är rimligt med en uppsägningstid på en månad. I ärenden där socialnämnden har krävt att en familjehemsförälder är tjänstledig för att vara hemma med barnet under en bestämd period, kan det finnas skäl att ha ett avtal med en längre uppsägningstid, dock högst tre månader. Uppsägningen bör ske skriftligen och i så god tid att sista dagen för placeringen sammanfaller med uppsägningstidens sista dag.

SKR har tagit fram en mall för avtalet om vård i familjehem som även innehåller en beräkningsblankett för omkostnadsersättningen till familjehemmet.¹

3. Former för utbetalning av ersättningarna

Uppdraget som familjehem får inte bedrivas yrkesmässigt (se under punkt 1.1) och arvodet ska beskattas som inkomst av tjänst.

---

¹ [Avtal, familjehem | SKR
https://skr.se/skr/integrationsocialomsorg/socialomsorg/barnochunga/placeradebarnochunga/familjehemsvard/avtalfamiljehem.14919.html](https://skr.se/skr/integrationsocialomsorg/socialomsorg/barnochunga/placeradebarnochunga/familjehemsvard/avtalfamiljehem.14919.html)

Det är därför inte möjligt att utbetala ersättningen som en vårddygnssavgift till familjehemmets eventuella näringsverksamhet och att familjehemmet själv betalar skatt och sociala avgifter.

4. Arvodet

4.1 Allmänt

Arvodet är en skattepliktig inkomst, som beskattas som inkomst av tjänst. Det kan fördelas mellan familjehemsföräldrarna och utbetalas till en av dem enligt deras önskemål. Genom arvodet ersätts familjehemmet för den tid och den insats som uppdraget kräver. Arvodet kan därmed komma att såväl höjas som sänkas under den period som placeringen pågår.

Socialnämnden ska göra avdrag för preliminärskatt och betala sociala avgifter. Dessutom ska socialnämnden lämna kontrolluppgift till Skatteverket över utbetalda arvoden och omkostnadsersättningar. Familjehemmet ska uppmanas att inlämna en A-skattsedel. Familjehemmet ska informeras om att lämna in en A-skattsedel.

Arvodet från uppdraget som familjehemsförälder kan ligga till grund för sjukpenninggrundande inkomst. När man sedan beräknar sjukpenning för en familjehemsförälder som får familjehemsersättning, ska man dock helt bortse från hans arvode för uppdraget om personen trots sin sjukdom kan fortsätta vårda barnet. Den delen av inkomsten ska då inte ingå i beräkningsunderlaget. Det innebär att ersättningen beräknas utifrån familjehemsföräldrarnas övriga sjukpenninggrundande inkomster upp till inkomsttaket för sjukpenning.

Om en person på grund av sin sjukdom inte längre kan vårda barnet kan sjukpenningen beräknas på grund av den enskildes sjukpenninggrundande inkomst inklusive ersättningen från uppdraget som familjehemsförälder. För att läsa mer om hur rätten till sjukpenning bedöms för en familjehemsförälder se avsnitt 2.8 i Försäkringskassans vägledning (2015:1) Sjukpenning, rehabilitering och rehabiliteringsersättning.

Arvodet berättigar inte till tjänstepension. Familjehemsuppdraget ger inte rätt till A-kassa men räknas som så kallad överhoppningsbar tid i arbetslöshetsförsäkringen på samma sätt som vård av barn. Uppdraget att vara familjehem är inte semestergrundande.

Socialnämnden ska inte betala sjuklön under de första fjorton dagarna av en sjukperiod eftersom det inte föreligger något anställningsförhållande. En

familjehemsförälder ska sjukanmäla sig direkt till Försäkringskassan för att få sjukpenning.

SKR:s rekommendationer om arvode gäller såväl för familjehem där barnet och familjehemmet inte känner varandra sedan tidigare, som för familjehem som består av anhöriga eller andra närstående till barnet (nätverkshem). Beroende på omständigheterna kan det i vissa fall vara rimligt att enbart betala ut omkostnadsersättning vid en tillfällig placering i ett nätverkshem som inte är utrett och godkänt för uppdraget.

Det är viktigt att i avtalet ange vad som gäller angående justeringar av arvodet under uppdragstiden, det vill säga att arvodet kan komma att såväl höjas som sänkas, samt vilka omständigheter som kan föranleda en justering.

På Skatteverkets hemsida finns information om skatter och avdrag gällande familjehemsföräldrars arvode, vilket nya uppdragstagare bör få information om.²

4.2 Grunderna för arvodet

Nivån på arvodet bestäms av hur mycket tid och hur stor arbetsinsats som uppdraget kräver av familjehemsföräldrarna. Det innebär att ett arvode både kan komma att höjas och sänkas under den period som en placering pågår.

Arvodet följer löneutvecklingen i vårstyrken som till exempel vårdare, barnskötare, vårdbiträden, behandlingsassistenter. Det innebär att arvodet omräknas varje år med den procentsats som motsvarar den senast kända genomsnittliga löneökningen för dessa yrkesgrupper. Uppgifter om den procentuella löneökningen hämtas årligen från SKR:s lönestatistik. Omräkningen gäller från och med den 1 januari respektive år och innebär en höjning av arvodet för år 2025 med 3,5 procent.

4.3 Förhållanden som kan motivera ett högre arvode inom intervallet

För varje barn fastställs ett bestämt arvode per månad. Vid en nyplacering kan det vara svårt att bedöma den placerades behov av insatser och därmed vilken tidsåtgång och arbetsinsats som kommer att krävas av familjehemmet. Inledningsvis kan då arvodet bestämmas för en begränsad

---

² [Skatter och avdrag för dig som är familjehem | Skatteverket
https://www.skatteverket.se/privat/skatter/arbeteochinkomst/inkomster/familjehem.4.515a6be615c637b9aa413ed5.html?q=familjehem](https://www.skatteverket.se/privat/skatter/arbeteochinkomst/inkomster/familjehem.4.515a6be615c637b9aa413ed5.html?q=familjehem)

period. Därefter bör det finnas bättre förutsättningar att fastställa nivån på det fortsatta arvodet.

Rekommendationerna gäller oavsett vilken lag (SoL, LVU) som placeringen eller insatsen (LSS) grundar sig på.

I det följande lämnas exempel på förhållanden som, ensamma eller tillsammans, kan kräva ökade arbetsinsatser och kunskaper, vilket motiverar en höjning av arvodet inom ramen för rekommendationerna:

- starkt utagerande beteende
- starkt hämmat beteende: passiv, depressiv, ängslig, inbunden
- specifika skolproblem: skolk, anpassningsproblem, konflikter
- skadligt bruk och beroende av alkohol och droger
- kriminalitet, asocialitet, prostitution
- hedersrelaterad problematik
- fysisk, psykisk, intellektuell funktionsnedsättning
- kroppslig sjukdom av kronisk karaktär som ställer krav på särskilda insatser
- omfattande kontakter med andra aktörer, till exempel inom hälso- och sjukvården eller skolan
- omfattande eller krävande kontakter med anhöriga eller andra närstående personer.

Det kan förekomma att barnet/den unge har så omfattande behov av vård och omsorg att det finns skäl att fastställa arvodet till en nivå som överstiger SKR:s rekommendationer.

4.4 Omständigheter som kan reducera arvodet och omkostnadsersättningen

Det förekommer att familjehem behöver avlastning i vården av barn som till följd av funktionsnedsättning, sjukdom eller annan anledning är särskilt vårdkrävande. Det är fråga om placeringar där barnet regelbundet kommer att vistas utanför familjehemmet.

När nämnden vid en nyplacering fastställer ersättningen till familjehemmet är detta en omständighet att beakta och kan medföra att såväl arvode som omkostnadsersättningen eller endera av dem bestäms till en lägre nivå än om barnet vistades på heltid i familjehemmet.

Frågan om reducering av ersättningarna kan även uppkomma under en pågående placering. Det blir då fråga om en överenskommelse om hur barnets frånvaro påverkar familjehemmets arbetsinsats och kostnader, och därmed storleken på såväl arvodet som omkostnadsersättningen.

Frågan om reducering av ersättningar kan bli aktuell när ett barn som är placerat i familjehemmet ska gå i skolan på annat håll och behöver bo där under skoltid, samtidigt som placeringen i familjehemmet behöver kvarstå.

Ett inledningsvis högre arvode kan komma att reduceras när barnets vårdbehov inte längre är lika omfattande. Det kan exempelvis gälla då ett barn vid placeringstillfället har täta vårdkontakter inom hälso- och sjukvården som innebär en hög arbetsinsats och tidsåtgång för familjehemmet, men att kontakterna senare upphör och därmed familjehemmets uppgifter kring detta, eller ett barn som av annat skäl inledningsvis i placeringen behöver avsevärt mycket stöd av familjehemmet i jämförelse med vad som är vanligt för barn i samma ålder.

Reducering av arvodet kan bli aktuellt när syskon placeras i ett och samma familjehem. Det kan i sådana fall förekomma att en och samma uppgift ingår för respektive syskon och denna uppgift går att utföra samtidigt. Exempelvis kan det röra sig om att familjehemmet skjutsar syskonen till gemensamt umgänge med föräldrar eller andra närstående, eller deltar på möten som gäller samtliga syskon som är placerade i familjehemmet, utan att det medför merarbete för familjehemmet att det gäller mer än ett barn.

Reducering av arvodet kan också bli aktuellt vid placering i ett familjehem som efter utredning av hemmet inte bedöms ha förutsättningar att tillgodose barnets hela vårdbehov, men där den sammantagna bedömningen är att det är till barnets bästa att få bo i det tilltänkta familjehemmet. Det kan som exempel gälla ett familjehem som inte bedöms kunna ge barnet tillräckligt stöd i skolarbetet eller inom ett annat område som familjehemsföräldrar vanligtvis ansvarar för, och att socialnämnden därför kompletterar med andra insatser medan barnet är placerat i familjehemmet.

4.5 Kompensation genom tillfällig föräldrapenning

I SKR:s rekommendationer har hänsyn tagits till att alla barn kan drabbas av tillfälliga och kortvariga sjukdomar och vid sådana tillfällen behöver ha en vuxen hemma hos sig. Familjehemmets inkomstbortfall kompenseras då via den tillfälliga föräldrapenningen. Familjehemsföräldern ansöker om tillfällig föräldrapenning hos Försäkringskassan. Kommunen behöver inte kompensera för resterande inkomstbortfall.

5. Förhöjt arvode under en tidsbegränsad period

En familjehemsförälder har enligt föräldraledighetslagen rätt till ledighet från sin anställning om hen har tagit emot ett barn för stadigvarande vård och fostran i sitt hem till dess barnet är 18 månader. En familjehemsförälder som har tagit emot ett barn för stadigvarande vård och fostran i sitt hem har därtill rätt till förkortning av normal arbetstid med upp till en fjärdedel för vård av barn som inte har fyllt åtta år eller som är äldre än så, men ännu inte avslutat sitt första skolår.

Det kan förekomma att ett barn har så stora omvårdnadsbehov att det krävs en vuxen hemma på heltid.

Frågan om ett förhöjt arvode kan bli aktuell när nämnden bedömer att barnet har så stora omsorgsbehov att familjehemsföräldrarna som förvärvsarbetar behöver vara tjänstlediga under en tidsbegränsad period för att vara hemma med barnet på hel eller deltid. Det kan finnas skäl att använda en nivå på det förhöjda arvodet som överstiger SKR:s exemplnivåer. Det är en bedömningsfråga som måste avgöras i varje enskilt ärende.

Det kan också förekomma att nämnden, med hänsyn till det placerade barnets behov, begär att en vuxen ska finnas hemma under en längre period. En sådan period ska tidsbegränsas och kan förlängas vid behov. Frågan kan bli aktuell vid till exempel spädbarnsplaceringar, svåra sjukdomstillstånd eller en omfattande funktionsnedsättning.

Nämnden kan också rekrytera ett familjehem som själv har valt att vara familjehem på heltid, kanske som alternativ till förvärvsarbete. Socialnämnden får för ett sådant uppdrag, bestämma arvodesnivån utifrån vad som kan överenskommas och utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.

Arvodet från uppdraget som familjehemsförälder kan ligga till grund för sjukpenninggrundande inkomst. När man sedan beräknar sjukpenning för en familjehemsförälder som får familjehemsersättning, ska man dock helt bortse från hans arvode för uppdraget om personen trots sin sjukdom kan fortsätta vårda barnet. Den delen av inkomsten ska då inte ingå i beräkningsunderlaget. Det innebär att ersättningen beräknas utifrån familjehemsförälderns övriga sjukpenninggrundande inkomster upp till inkomsttaket för sjukpenning.

Om en person på grund av sin sjukdom inte längre kan vårda barnet kan sjukpenningen beräknas på grund av den enskildes sjukpenninggrundande inkomst inklusive ersättningen från uppdraget som familjehemsförälder. För att läsa mer om hur rätten till sjukpenning bedöms för en familjehemsförälder se avsnitt 2.8 i Försäkringskassans vägledning (2015:1) Sjukpenning, rehabilitering och rehabiliteringsersättning.

Ett arvode berättigar inte till tjänstepension.

5.1 Barn som kan ha rätt till personlig assistans enligt LSS

Om ett barn som behöver personliga assistenter på grund av en funktionsnedsättning har rätt till personlig assistans enligt LSS, påverkas inte den rätten av att barnet placeras i familjehem. I den här situationen likställs familjehemsföräldrar med barnets föräldrar och ska inte svara för de hjälpbehov som den personliga assistansen gäller. Assistansen kan utföras av familjehemsförälder eller någon utomstående. Vem som utför sådan assistans har betydelse för nivån på arvodet och om det ska utgå ett förhöjt arvode på grund av omfattningen och svårighetsgraden av uppdraget.

6. Omkostnadsersättningen

6.1 Allmänt

Familjehemmen får göra avdrag i sin deklaration för den del av omkostnadsersättningen som överstiger 5 000 kronor per år. Staten bestämmer om eventuella begränsningar i rätten till avdrag för utgifter som uppkommer i samband med förvärvsinkomster. På Skatteverkets hemsida finns information om skatter och avdrag gällande familjehemsföräldrars omkostnadsersättning.³

---

³ [Skatter och avdrag för dig som är familjehem | Skatteverket](https://www.skatteverket.se/privat/skatter/arbeteochinkomst/inkomster/familjehem.4.515a6be615c637b9aa413ed5.html?q=familjehem)
<https://www.skatteverket.se/privat/skatter/arbeteochinkomst/inkomster/familjehem.4.515a6be615c637b9aa413ed5.html?q=familjehem>

Omräkning av omkostnadsersättningen sker årligen med prisbasbeloppet. Omkostnadsersättningen är inte sjukpenning- eller pensionsgrundande.

Om en kommun betalar ut ersättning för tilläggskostnader behöver det finnas ett beslut som motiverar tilläggskostnaderna. Av motiveringen ska det framgå att det finns ett individuellt behov hos barnet som gör att familjehemmet har kostnader som tillkommer utöver grundkostnaden. Det ska framgå vilka kostnader som ingår i ersättningen och hur de är beräknade. Det behöver däremot inte finnas kvitton på tilläggskostnader inom SKR:s rekommenderade schablonbelopp

I de fall socialnämnden betalar en högre omkostnadsersättning än SKR:s rekommendation ska nämnden kunna redovisa den ekonomiska beräkning som ligger till grund för ersättningen. Beräkningen och skälet till den högre ersättningen ska dokumenteras i familjehemsakten.

Familjehemmet ska kunna få en skriftlig information att lämna till Skatteverket avseende den ekonomiska beräkningen och skälen till den högre omkostnadsersättningen. En sådan uppgift lämnas utan att den placerades namn anges. Den omkostnadsersättning som utbetalats ska redovisas på kontrolluppgiften till Skatteverket.

6.2 Principerna för omkostnadsersättningen

Omkostnadsersättningen är till för att täcka de merkostnader som familjehemmet får när det tar emot barnet i sin familj. Ersättningen består dels av en åldersfördelad schablon som kallas grundkostnad, dels av tilläggskostnader som beräknas individuellt utifrån det placerade barnets specifika behov.

Omkostnadsersättningen följer kostnadsutveckling genom koppling till prisbasbeloppet. Konsumentverkets beräkningar av kostnader för olika hushåll och för barn i olika åldrar har beaktats vid beräkningen av omkostnadsersättningens storlek.

Omkostnadsersättningen höjs när barnet fyller 13 år.

6.3 Barnets grundkostnad

Grundkostnaden beräknas täcka barnets normala och löpande behov för försörjning och livsföring i övrigt. Den är lika för alla barn i åldersgruppen.

I grundkostnaden ingår kostnader för barnets livsuppehälle och del i de gemensamma hushållsutgifterna. På Konsumentverkets hemsida finns

---

redogörelse för vilka kostnadsposter som ingår i hushållets gemensamma kostnader.⁴

Omkostnadsersättningen inkluderar barnbidrag alternativt studiebidrag som ska dras av då det går direkt till familjehemmet alternativt ungdomen.

Ersättningen utgår från att familjehemmet tar emot barnet i sin befintliga bostad, vilket innebär att placeringen inte medför högre bostadskostnad eller högre hyra. Hänsyn har tagits till att familjehemmet får kostnader för ökad förbrukning av el, vatten och normalt slitage.

Om familjehemmet behöver byta till en större och dyrare bostad eller göra en ombyggnad kan ersättningen höjas med den merkostnad som uppkommer i form av högre hyra eller högre nettoutgift för ränta och drift i eget boende. Amorteringar på lån kan inte ersättas av kommunen utan blir en kapitaltillgång som tillkommer familjehemmet. Motsvarande gäller då familjehemmet avser att köpa en större bil.

6.4 Barnets tilläggskostnader

Barnets individuella behov kan medföra att det finns utgifter som tillkommer utöver grundkostnaden. Exempel på sådana kostnader är avgift för förskola och fritidshem, kostnader för umgängesresor till föräldrar eller andra närstående, specialkost, glasögon eller linser, fritidsaktiviteter som medför betydande kostnader för utrustning eller avgift, semesterresor samt eventuella avgifter för färdtjänst.

Barnet som är placerade i ett familjehem omfattas av samma högkostnadsskydd för läkarvård och medicin som familjens övriga barn.

Ett familjehem kan vara beläget så att allmänna kommunikationer saknas eller att barnet inte klarar att själv förflytta sig. Då kan milersättning utgå till familjehemmet som motsvarar högsta skattefria milersättningen, som årligen fastställs av Skatteverket.

Det är möjligt att fatta beslut om en högre milersättning än den som Skatteverket har fastställt som högsta skattefria milersättning. I de fall milersättningen överstiger det skattefria beloppet behöver kommunen redovisa den del av milersättningen som överstiger det skattefria beloppet. Denna del ska framgå på lönespecifikationen, precis som arvudet. Det överskridna beloppet ska uppdragstagaren deklarerera för.

---

⁴ [Hushållskostnader | Konsumentverket](#)

Aktuellt belopp gällande milersättningen finns på Skatteverkets hemsida.⁵

Tilläggskostnader som är regelbundet återkommande kan schabloniseras och betalas som en fast tilläggskostnad per månad. En tilläggskostnad som uppkommer mer sällan prövas när den är aktuell.

6.5 Extra utrustning till barnet

Det är inte möjligt att ha generella rekommendationer när det gäller nivån på olika tilläggskostnader som kan bli aktuella. Det kan till exempel vara fråga om inköp av cykel, moped, mobiltelefon, surfplatta eller dator. I det fall barnet har egna tillgångar, till exempel pengar på ett spärrat konto, bör kontakt tas med förälder eller förordnad ställföreträdare för barnet, som kan ansöka om uttag hos överförmyndaren för att få pengar till den extra utrustning som barnet behöver. Föräldrar har en underhållsskyldighet för barnet enligt 7 kap. 1 § FB och det är bara i vissa situationer som barnets egna tillgångar får användas, vilket regleras i 12-14 kap. FB. Behovet kan även tillgodoses genom att nämnden beviljar kostnaderna för sådana inköp. Denna extra utrustning tillhör barnet vid en eventuell flytt från familjehemmet.

6.6 Föräldrars skyldighet att bidra till kommunens kostnader

Föräldrar är skyldiga att i skälig utsträckning bidra till kommunens kostnader när ett barn under 18 år får vård utom det egna hemmet (32 kap. 3 § första stycket socialtjänstlagen (SoL) 20 § LSS). I de fall kommunen begär in denna ersättning från barnets föräldrar under pågående placering så reduceras omkostnadsersättningen med motsvarande belopp.

Utförlig information om föräldrars ersättningsskyldighet, finns att ta del av i SKR:s cirkulär 22:44⁶

Blankett för att beräkna beloppet som föräldern ska betala kan beställas hos Adda.

---

⁵ Skatteverket

<https://www.skatteverket.se/privat/skatter/bilochtrafik/avdragforresortillochfranarbetet/beraknadittreseavdrag.4.515a6be615c637b9aa420e.html>

⁶ Cirkulär22:44

<https://skr.se/tjanster/merfranskr/cirkular/cirkular/2006/berakningavforaldrarsersattningtillkommunenforplaceradebarnunder18ar.23343.html>

7. Kostnader inför placering

7.1 Kläder med mera

Socialnämnden ansvarar för att de som placeras i familjehem är utrustade med de kläder som behövs för den närmaste årstiden. Barnet kan även ha behov av leksaker, fritidsutrustning och liknande för att finna sig till rätta och få en meningsfull tillvaro och trivsel. Vad som ska köpas beror på hur ett visst barns behov ser ut, vad barnet redan har och hur länge placeringen förväntas pågå. Det kan vara lämpligt när det är möjligt att barnet, föräldrarna och familjehemmet, i samråd med socialtjänsten, gemensamt planerar vad som ska köpas.

7.2 Basutrustning

Familjehemmet behöver eventuellt utrusta det rum som barnet ska bo i. Barnet behöver utrustning för att sova, förvara kläder och sina saker. Skolbarn behöver plats för läxläsning. Vilken utrustning som behöver skaffas får bedömas utifrån vad som finns, vad barnet behöver utifrån sin ålder och intressen, och hur länge placeringen beräknas pågå.

Framtida kompletteringar av utrustningen ska finansieras inom ramen för den löpande omkostnadsersättningen. Extra ersättning till utrustning av dyrare slag eller på grund av extremt slitage får prövas särskilt i varje enskilt fall.

Om barnet har en funktionsnedsättning kan det behövas särskild utrustning eller anpassning i hemmet.

8. Avlastning och stöd i vården

Det placerade barnet kan ha stort behov av tillsyn och vård till följd av exempelvis funktionsnedsättning, sjukdom eller beteendestörningar. Detta kan medföra att familjehemmet behöver avlastning och stöd, vilket till och med kan vara en förutsättning för att familjehemsvården ska kunna genomföras. Den placerande socialnämnden ansvarar för att familjehemmet får det stöd och den hjälp som behövs, vilket framgår av 22 kap. 10 § andra stycket SoL när det gäller barn.

Avlastning och stöd ske genom att barnet får plats i förskola eller fritidshem, efter beslut av utbildningsnämnden i den kommun som berörs. Avlastningen kan även ske genom att en person kommer till familjehemmet och tar hand om barnet i den omfattning som behövs i det enskilda fallet.

I vissa fall är det lämpligare att avlastning och stöd sker genom att barnet vistas på annan plats, till exempel i en kontaktfamilj. Vilken typ av avlastning som ska väljas och omfattningen bedöms efter omständigheterna i det enskilda fallet. Kostnaderna för sådana insatser, oavsett i vilken form den ges, betalas av den placerande nämnden som också beslutat om insatsen, se 29 kap. 2 § SoL.

Barn med svåra funktionsnedsättningar som vistas i familjehem som en insats enligt 9 kap. 8 § LSS, kan beviljas biträde av kontaktperson enligt 9 kap. 4 § LSS, avlösarservice i hemmet enligt 9 kap. 5 § LSS, korttidsvistelse utanför det egna hemmet enligt 9 kap. 6 § LSS, och korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov enligt 9 kap. 7 § LSS. Ett beslut om sådana insatser enligt LSS får fattas av den nämnd som beviljat insatsen enligt 9 § 8 LSS.

9. Socialförsäkringsförmåner

När barn placeras i familjehem eller får insatsen familjehem enligt LSS påverkas olika socialförsäkringsförmåner enligt bestämmelser i socialförsäkringsbalken (SFB). Socialnämnden är i vissa fall skyldig att informera andra myndigheter om att ett barn placeras i familjehem. Socialnämnden behöver också informera familjehemmet om vad som gäller.

I följande text sammanfattas information om de socialförsäkringsförmåner som oftast blir aktuella för förändringar när ett barn placeras utanför det egna hemmet eller får insatsen familjehem enligt LSS. För utförligare information om respektive förmån, följer information om var sådan finns att hämta. Socialtjänsten har också möjlighet att vända till Försäkringskassan med frågor genom att kontakta Kundcenter för partner.

9.1 Barnbidrag

Barnbidraget består av allmänt barnbidrag, förlängt barnbidrag och flerbarnstillägg.

Allmänt barnbidrag lämnas från och med månaden efter barnet föds till och med det kvartal när barnet fyller 16 år. Barnbidrag betalas ut till barnets föräldrar om någon av dem är vårdnadshavare. Därefter kan förlängt barnbidrag lämnas om barnet går i grundskolan, fram till den månad barnet avslutar sin grundskoleutbildning eller avbryter den.

När ett barn placeras i familjehem får socialnämnden göra en framställan till Försäkringskassan om att barnbidraget ska ställas om (utbetalas) till en familjehemsförälder. Barnbidraget kan även ställas om till ett jourhem.

Barnbidraget reducerar nivån på den omkostnadsersättning som kommunen ersätter familjehemmet med. Socialtjänsten kan använda Försäkringskassans blankett 5228 för begäran från socialnämnden om ändrad utbetalning av barnbidrag.⁷

Flerbarnstillägg betalas inte ut för barn i familjehem.

Det finns inga bestämmelser om att barnbidraget ska ställas om till någon annan än föräldern för ett barn som får som insatsen familjehem enligt LSS. Däremot kan föräldern själv bestämma att barnbidraget ska betalas ut till familjehemmet.

Frågor om aktuella belopp, åldersgränser med mera som rör allmänt barnbidrag och förlängt barnbidrag kan ställas till Försäkringskassan. Ytterligare information finns på Försäkringskassans hemsida.⁷

9.2 Föräldrapenning

Familjehemsföräldrar har inte rätt till föräldrapenning när de tar emot ett barn i sitt hem. Det är enbart föräldraledigheten som en familjehemsförälder under vissa förhållanden har rätt till.

9.3 Tillfällig föräldrapenning

En familjehemsförälder kan få tillfällig föräldrapenning för vård av barn under 12 år under samma förutsättningar som en förälder. För barn som fyllt 12 men inte 16 år kan tillfällig föräldrapenning betalas ut om barnet har ett utökat vård- eller tillsynsbehov. Vård- eller tillsynsbehovet ska styrkas med ett läkarutlåtande.

Rätt till tillfällig föräldrapenning finns också för barn som har fyllt 16 men inte 21 år, i vissa fall 23 år, om barnet tillhör någon personkrets enligt 1 § LSS.

Familjehemsföräldrarna bör informeras om rätten till tillfällig föräldrapenning. Kommunen behöver inte betala ersättning för mellanskillnaden mellan den tillfälliga föräldrapenningen och

---

⁷ Barnbidrag och flerbarnstillägg (forsakringskassan.se)
<https://www.forsakringskassan.se/privatperson/foralder/barnbidrag-och-flerbarnstillagg>

⁷ Vård av barn (vab) (forsakringskassan.se)
<https://www.forsakringskassan.se/privatperson/foralder/vard-av-barn-vab>

⁷ Bostadsbidrag till barnfamiljer (forsakringskassan.se)
<https://www.forsakringskassan.se/privatperson/foralder/bostadsbidrag-till-barnfamiljer>

förvärvsinkomsten. För ett barn med hög sjukfrånvaro bör i stället kompensation ske genom nivån på det löpande arvodet.

Frågor som rör villkoren för tillfällig föräldrapenning kan ställas till Försäkringskassan. Ytterligare information finns på Försäkringskassans hemsida.⁸

9.4 Bostadsbidrag

En familjehemsförälder kan få bostadsbidrag om barnet som är placerat i hemmet beräknas bo där i minst tre månader. För att få bostadsbidrag måste familjehemmet lämna in en ansökan till Försäkringskassan. Om det finns särskilda skäl kan barnets förälder få behålla ett bostadsbidrag under tiden ett barn är placerat i familjehem eller får insatsen enligt LSS.

Frågor som rör bostadsbidrag kan ställas till Försäkringskassan. Ytterligare information finns på Försäkringskassans hemsida.

9.5 Underhållsstöd

Socialnämnden ska genast underrätta Försäkringskassan om att ett barn som får underhållsstöd placeras i familjehem eftersom det påverkar utbetalningen av underhållsstödet. Detsamma gäller om ett barn får boendet i familjehem som en insats enligt LSS. Även placering i jourhem påverkar Försäkringskassans bedömning av förälderns rätt till underhållsstöd.

Underhållsstöd lämnas inte för en månad när barnet hela månaden är placerad i familjehem eller får insatsen familjehem enligt LSS. Under jullov och sommarlov betalas underhållsstödet ut för dessa månader, även om barnet inte är hemma hela månaden.

Frågor som rör underhållsstöd kan ställas till Försäkringskassan. För underrättelse till Försäkringskassan kan socialnämnden använda blankett 3291.

9.6 Barnpension och efterlevandestöd

Det finns ingen bestämmelse som gör det möjligt att ställa om utbetalning av barnpensionen till kommunen. Det är heller inte möjligt för kommunen att få den del av barnpensionen som en avliden förälder hade behövt betala i ersättning till kommunen för kommunens kostnader gällande placeringen, om hen hade levt.

Anmälan Vistelse på eller utanför institution_ barn med underhållsstöd
(forsakringskassan.se)

<https://www.forsakringskassan.se/download/18.3b0dc6ef17db11eab721b0/1642577174254/3291-anmalan-vistelse-i-familjehem-institution-eller-hem-for-var-doch-boende-barnmed-underhallsstod.pdf>

Efterlevandestöd är ett grundskydd för barn som får låg eller ingen barnpension. Efterlevandestöd ska från och med 2023-01-01 inte ges till barn och unga vars boende och uppehälle bekostas av det allmänna.

9.7 Omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning

En familjehemsförälder har inte rätt till omvårdnadsbidrag för ett placerat barn som till följd av funktionsnedsättning behöver omvårdnad och tillsyn. Det med anledning av att den vård barnet kan få i familjehemmet i de allra flesta fall avser samma omvårdnad och tillsyn som legat till grund för bedömningen av rätten till omvårdnadsbidrag.

En familjehemsförälder har inte rätt till merkostnadsersättning för ett barn som till följd av funktionsnedsättning har merkostnader.

Merkostnadsersättningen är till för att ersätta skäliga kostnader som uppkommer till följd av barnets funktionsnedsättning och som är utöver vad som är vanligt för barn i samma ålder. Ersättningen har betydelse vid beräkning av eventuella tilläggskostnader i omkostnadsersättningen.

Frågor rörande aktuella belopp och villkor för omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning kan ställas till Försäkringskassan. Ytterligare information finns på Försäkringskassans hemsida.^{9 10}

9.8 Bilstöd

Familjehemsföräldrar kan i vissa fall få bilstöd från Försäkringskassan för inköp och anpassning av en bil med anledning av den funktionshinder som det placerade barnet har, och som gör det svårt för barnet att förflytta sig eller åka kollektivt tillsammans med familjehemsföräldern.¹¹

9.9 Aktivitetsersättning

En ungdom med funktionsnedsättning kan det året hen fyller 19 år få aktivitetsersättning för att bli klar med studier på gymnasienivå. Därmed kan omkostnadsersättningen till familjehemmet komma att reduceras med ett belopp som motsvarar vad den placerade själv står för med stöd av sin aktivitetsersättning. I samband med en eventuell förändring av omkostnadsersättningen till familjehemmet kan det vara på sin plats att

---

⁹ [Omvårdnadsbidrag - Försäkringskassan \(forsakringskassan.se\)](https://www.forsakringskassan.se/privatperson/foralder/om-ditt-barn-har-en-funktionsnedsattning/omvardnadsbidrag)
<https://www.forsakringskassan.se/privatperson/foralder/om-ditt-barn-har-en-funktionsnedsattning/omvardnadsbidrag>

¹⁰ [Merkostnadsersättning för barn \(forsakringskassan.se\)](https://www.forsakringskassan.se/privatperson/funktionsnedsattning/om-ditt-barn-har-en-funktionsnedsattning/merkostnadsersattning-for-barn)
<https://www.forsakringskassan.se/privatperson/funktionsnedsattning/om-ditt-barn-har-en-funktionsnedsattning/merkostnadsersattning-for-barn>

¹¹ <https://www.forsakringskassan.se/privatperson/foralder/om-ditt-barn-har-en-funktionsnedsattning/bilstod-for-barn>

undersöka om den berörda personen och familjehemmet behöver vägledning och stöd i hur deras överenskommelse om ekonomin ska se ut framöver.

Mer information om aktivitetsersättning finns på Försäkringskassans hemsida.¹²

10. Färdtjänst

Färdtjänst är en del av den allmänna kollektivtrafiken och regleras i lag (1997:736) om färdtjänst och i lag (1997:735) om riksfärdtjänst.

Ansökan om tillstånd till färdtjänst ska sökas hos den kommun där sökande är bosatt eller hos den till vilken kommunen överlåtit sina uppgifter enligt färdtjänstlagen. En sådan ansökan kan göras av den sökande eller av en legal företrädare för denna.

11. Försäkringar

Det är viktigt att de personer som på uppdrag av socialnämnden tar emot ett barn i sitt hem så långt som möjligt skyddas mot skador som den placerade eller den som får en insats kan förorsaka. Det kan bli fråga om skador på såväl personer som egendom. I vissa fall kan skadorna bli både omfattande och kostsamma. I en del fall kan det krävas höga ersättningar för att åtgärda och ersätta vad som skadats. Mot den bakgrunden är det viktigt att kommunen ser över sina försäkringar och att den som är uppdragstagare inför en placering över sitt försäkringsskydd. Familjehemmet ska inför en placering informeras om kommunens befintliga försäkringsskydd avseende olycksfall, sak- och personskada, samt få information om vad familjehemmet själva behöver kontrollera i sitt försäkringsskydd.

11.1 Hemförsäkringen

De olika försäkringsbolagen kan skilja sig åt beträffande vad som ingår i hemförsäkringen. Familjehemmet bör därför inför placeringen uppmanas att kontakta sitt försäkringsbolag för att kontrollera om försäkringen även omfattar den placerade och förutsättningarna för detta. En förutsättning kan vara att barnet är folkbokfört i familjehemmet.

Om den placerade har förorsakat skador som omfattas av hemförsäkringen bör familjehemmet göra en skadeanmälan till sitt försäkringsbolag och

---

¹² [Aktivitetsersättning vid förlängd skolgång - Försäkringskassan \(forsakringskassan.se\)
https://www.forsakringskassan.se/privatperson/funktionsnedsattning/aktivitetsersattning/aktivitetsersattning-vid-forlangd-skolgang](https://www.forsakringskassan.se/privatperson/funktionsnedsattning/aktivitetsersattning/aktivitetsersattning-vid-forlangd-skolgang)

även till socialnämnden. I de fall familjehemmet får ta egna försäkringar i anspråk bör socialnämnden ersätta dem för självrisk.

Det är viktigt att informera familjehemmet om att de ska göra anmälan vid varje skadetillfälle och inte samlar på hög för att återkomma i efterhand med krav på ersättning för sammanlagda kostnader för ett antal skador.

11.2 Kommunens ansvarsförsäkring

Ett viktigt komplement till familjehemmens hemförsäkring är den ansvarsförsäkring som de flesta kommuner tecknat för bland andra personer som placerats i familjehem. Kommuner utan sådan försäkring tillämpar ett motsvarande ersättningssystem för skador som orsakats av den placerade. Försäkringsvillkoren och självriskerna kan variera. Det är viktigt att kontrollera om försäkringen gäller utanför Sverige, eller om den behöver förstärkas inför en utlandsresa.

När det uppkommer en skada som kan omfattas av ansvarsförsäkringen bör familjehemmet omgående göra en anmälan till socialnämnden, som utan egen värdering lämnar anmälan vidare till sitt försäkringsbolag eller motsvarande. Det ska aldrig behöva uppstå en diskussion mellan socialnämnden och familjehemmet om huruvida det rör sig om ett försäkringsfall eller inte. Försäkringsbolaget eller motsvarande tar kontakt med familjehemmet och utreder om det rör sig om ett försäkringsärende, och reglerar i så fall detta.

Socialnämnden bör ha rutiner för hur och till vem försäkringsärenden ska anmälas.

Kommunens ansvarsförsäkring omfattar även skador som kan gälla kontaktfamiljer och kontaktpersoner.

11.3 Barnets försäkringsskydd

Barn som är i förskola, fritidshem och skola är vanligtvis olycksfallsförsäkrade under tiden i verksamheten, men ibland även på sin fritid. Socialnämnden bör kontrollera vad som gäller beträffande barnet som ska placeras och vid behov komplettera försäkringsskyddet.

Socialnämnden avgör själv om försäkringsskyddet även ska omfatta skador till följd av sjukdom.

11.4 Uppdragstagarens försäkringsskydd

Uppdragstagare omfattas inte i sitt uppdrag av sådana kollektiva olycksfalls- eller arbetsskadeförsäkringar som gäller för anställda. De får

själva efter eget önskemål ordna med ett motsvarande försäkringsskydd. Socialnämnden kan ersätta dem för premien i en privat försäkring liknande den kollektiva olycksfalls- och arbetsskadeförsäkringen.

11.5 Skador orsakade av annan

Kommunens ansvarsförsäkring omfattar inte skador som förorsakats av besökande till den placerade till exempel föräldrar, anhöriga, bekanta. Om ett familjehem begär ersättning i ett sådant fall får socialnämnden ta ställning i ersättningsfrågan. Det är inte självklart att nämnden ska ersätta sådana skador eller förluster. En bedömning får då göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.

12. Socialnämndens ersättning till särskilt förordnad vårdnadshavare

En särskilt förordnad vårdnadshavare (SFV) har ingen försörjningsskyldighet för barnet. Den socialnämnd som ansökt i domstol om vårdnadsöverflyttningen har därför fått rätt att fortsätta betala SFV som tidigare har varit barnets familjehem en skälig ersättning. Detta framgår av 21 kap. 15 § SoL och gäller oavsett om familjehemsplaceringen skett med stöd av SoL eller LVU. Inget hindrar att detta även tillämpas i det fall barnet varit placerat som en insats enligt 9 § 8 LSS.

En skälig ersättning bör motsvara vad som tidigare har utbetalts i familjehemsersättning, det vill säga arvode och omkostnadsersättning. Denna ersättning ska reduceras med pengar som kommer från annat håll avseende vård och omkostnader, till exempel socialförsäkringsförmåner, avkastning av kapital. Se också resonemang under avsnitt 12.5 gällande avräkning och möjlighet för ett mindre sparande för barnet i vissa situationer.

Det saknas lagstöd för att utbetala ersättning till en särskilt förordnad vårdnadshavare som inte har varit barnets familjehem tidigare, vad gäller den del som avser vårdnaden av den underårige. När det gäller den del som avser förmyndarskapet finns det lagstöd för att utbetala arvode i 12 kap. 16 § föräldrabalken. Enligt SKR är det dock angeläget att även dessa särskilt förordnade vårdnadshavare får skälig ersättning för sitt uppdrag. Se även cirkulär 22:31 Arvoden och ersättningar till förmyndare, gode män, och förvaltare med flera.¹³

---

¹³ [Arvoden och ersättningar till förmyndare, gode män och förvaltare med flera | SKR](https://skr.se/skr/tjanster/cirkular/cirkular/2022/arvodenochersattningartillformyndaregodemanochofvaltaremedflera.67216.html)
<https://skr.se/skr/tjanster/cirkular/cirkular/2022/arvodenochersattningartillformyndaregodemanochofvaltaremedflera.67216.html>

Arvodet och omkostnadsättningen omräknas årligen i enlighet med SKR:s rekommendationer. Avtalet bör i samband med detta följas upp på initiativ av socialnämnden, eller vid annat tillfälle enligt avtalet.

När det gäller bistånd till andra kostnader än arvode och omkostnadsersättning ska SFV vända sig till sin bosättningskommun. Vid överflyttning av vårdnaden ska socialnämnden i den kommun som har beslutat om placeringen ge SFV råd och stöd om SFV begär det.

SFV får i vissa situationer använda barnets tillgångar till barnets försörjning och nytta på samma sätt som en förälder. Vilka medel som får användas och till och vad regleras i 12-14 kap. FB. Oftast är barnets tillgångar spärrade gentemot SFV med så kallad överförmyndarspär. Hen måste därför ansöka om överförmyndares tillstånd för att ta ut pengar från barnets konto, omplacera värdehandlingar med mera.

Inför en vårdnadsöverflyttning till familjehemmet behöver socialnämnden informera barnets blivande SFV om vilka bidrag som ska sökas och hur dessa påverkar ersättningen från nämnden. Socialnämnden bör tillsammans med SFV i förväg ha gått igenom avtalet inför att det ska undertecknas.

12.1 Barnbidrag

Allmänt barnbidrag betalas ut till SFV.

12.2 Föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning

Den som utsetts till SFV har enligt 11 kap. 4 § p. 3 SFB rätt till föräldrapenning. Rättslig vårdnadshavare som inte är förälder och som har vård om barnet har rätt till föräldrapenningförmåner på samma sätt som ett barns förälder.

12.3 Underhållsbidrag

Barnets föräldrar är fortfarande försörjningsskyldiga för sitt barn och ska betala underhållsbidrag till de särskilt förordnade vårdnadshavarna. Underhållsbidrag beräknas enligt bestämmelserna i föräldrabalken.

Underhållsbidrag kan fastställas i dom eller genom avtal mellan barnets föräldrar och SFV.

12.4 Underhållsstöd

Om föräldrarna inte alls eller endast i begränsad omfattning betalar underhållsbidrag kan SFV ha rätt till underhållsstöd enligt bestämmelserna i 18 kap. SFB.

SFV ska i sådant fall göra ansökan om underhållsstöd hos Försäkringskassan. Underhållsstöd kan utbetalas i förhållande till båda föräldrarna. Det innebär att två underhållsstöd per månad kan utbetalas. Ytterligare information och aktuella belopp finns på Försäkringskassans hemsida.¹⁴

12.5 Barnpension och andra pensionsförmåner

Barnet har rätt till barnpension om den ena eller båda föräldrarna är avlidna. Barnpensionen utgår enligt bestämmelser i det allmänna pensionssystemet och är tänkt att ersätta en del av den försörjning som den avlidne föräldern bidrog med. Det förekommer även att barnet har pension från annat håll, till exempel privata pensionsförsäkringar.

Den av barnets föräldrar som lever ska ansöka om och uppbära sådan pension för barnets räkning. Barnets pensionsförmåner kommer att utbetalas till den efterlevande föräldern om inget annat bestäms.

Om båda föräldrarna är avlidna ska barnets vårdnadshavare ansöka om pensionerna. Observera att även andra ersättningar kan utbetalas till dödsbo eller efterlevande barn (förmånstagare) från försäkringsbolag och andra aktörer, men att detta oftast förutsätter en aktiv åtgärd från ställföreträdaren

Ett barn vars förälder är försvunnen eller antas vara avliden kan ansöka om efterlevandestöd. För att inte gå miste om ersättning ifall det av inkomna underlag och handlingar inte går att styrka dödsfallet eller det inte kan göras sannolikt att föräldern är avliden bör barnet samtidigt också söka om underhållsstöd. Ärendet om efterlevandestöd avgörs först.

Pensionsmyndigheten meddelar då Försäkringskassan som i sin tur beslutar om underhållsstöd. Det är enbart en förmån som barnet kan få efter samma förälder. Om föräldern lever ska underhållsstöd utgå, i annat fall ska efterlevandestöd betalas ut. Om endera förmånen betalas ut och inget nytt inträffar (exempelvis dödsfall av föräldern vid senare tidpunkt) ska inga nya ansökningar skickas. Det finns ingen möjlighet för kommunerna att uppbära barnets pensionsförmåner.

---

¹⁴ [Underhållsstöd från Försäkringskassan - Försäkringskassan \(forsakringskassan.se\)](https://www.forsakringskassan.se/privatperson/foralder/for-foraldrar-som-inte-lever-ihop/barnet-bor-hos-dig/underhallsstod-fran-forsakringskassan)
<https://www.forsakringskassan.se/privatperson/foralder/for-foraldrar-som-inte-lever-ihop/barnet-bor-hos-dig/underhallsstod-fran-forsakringskassan>

Barnpension och efterlevandestöd ersätter en del av den försörjning som den avlidne föräldern stod för och är i första hand tänkt att användas för barnets löpande kostnader. Det är därför rimligt att pengarna i skälig utsträckning kommer barnet till del även när denne bor med en särskilt förordnad vårdnadshavare. När det finns en efterlevande förälder som är mottagare av utbetalningen förutsätter det dock att denne ser till att pengarna kommer barnet till del. Om så sker bör motsvarande belopp avräknas helt eller delvis på omkostnadsersättningen. Ett visst sparande torde det dock finnas utrymme för eftersom barnpensionen ska tillförsäkra barnet en viss standard, det skulle till exempel kunna vara sparande till en cykel eller ett körkort.

Det är rimligt att för barnpensionen använda samma nivåer som när man bestämmer vad föräldrar normalt ska betala till kommunen, dvs att man följer beloppen för underhållsstöd. Det innebär då att, i den mån barnpensionens storlek överstiger beloppen för underhållsstöd, så används det maximala beloppet för underhållsstöd (för respektive ålder) för löpande kostnaden och räknas av från omkostnadsersättningen. Överskjutande summa utgör ett sparande som kan användas till barnets utgifter vid behov, till exempel vid något större utgifter som cykel eller körkort mm. Det praktiska tillvägagångssättet kan påverkas beroende på om det är den efterlevande föräldern som administrerar detta eller om medel finns på ett överförmyndarspärtrat konto vilket medför att en ansökan behöver lämnas in till överförmyndaren för att medel ska kunna disponeras

Om socialnämnden har anledning att misstänka att föräldrarna inte kommer att förvalta barnpensionen på ett betryggande sätt, i enlighet med barnets behov och nytta, är socialnämnden enligt 11 kap. 2 § p. 3 Socialtjänstförordningen skyldig att göra en anmäla till överförmyndaren. Samma bör gälla också om barnpensionen inte kommer barnet till del.

Överförmyndaren kan då vid tingsrätten ansöka om en medförmyndare som får i uppdrag att förvalta barnets tillgångar ensam eller tillsammans med barnets förälder, se 10 kap 8 § föräldrabalken (FB).

Det är inte möjligt att träffa frivilliga överenskommelser om att den efterlevande föräldern ska betala utöver vad kommunen lagligen har rätt att ta ut för barnets vård.

12.6 Omkostnadsersättning och merkostnadsbidrag

SFV som har vård om barnet kan ha rätt till omvårdnadsersättning och merkostnadsersättning i stället för föräldern.

12.7 Bilstöd

SFV kan beviljas bilstöd.

12.8 Aktivitetsersättning

En ungdom med funktionsnedsättning kan det året hen fyller 19 år få aktivitetsersättning för att bli klar med studier på gymnasienivå. Därmed kan omkostnadsersättningen till SFV komma att reduceras med ett belopp som motsvarar vad den placerade själv står för med stöd av sin aktivitetsersättning. I samband med en eventuell förändring av omkostnadsersättningen till familjehemmet kan det vara på sin plats att undersöka om den berörda personen och SFV behöver vägledning och stöd i hur deras överenskommelse om ekonomin ska se ut framöver.

Mer information om aktivitetsersättning finns på Försäkringskassans hemsida.¹⁵

13. Ersättningar vid familjehemsvård av barn och unga enligt SoL, LVU och LSS för år 2026

13.1 Omkostnadsersättning

Beräkning av rekommenderad omkostnadsersättning för år 2026. Beloppen är beräknade på 2026 års prisbasbelopp, 59 200 kronor och inkluderar barnbidrag alternativt studiebidrag som ska dras av då det går direkt till familjehemmet alternativt den unge.

Individuell bedömning måste göras utifrån vilka kostnader som kan komma i uppdraget.

Omkostnadsersättningen är till för att täcka de merkostnader som familjehemmet får när det tar emot barnet i sin familj. Ersättningen utgörs dels av en åldersfördelad schablon, som kallas grundkostnad, dels av tilläggskostnader som beräknas individuellt

Ålder	Grundkostnad		Tilläggskostnad högsta skattefria inklusive grundkostnad	
	Kronor	% av prisbasbeloppet	Kronor	% av prisbasbeloppet
0 - 12	5 427 kr	110 %	7 647 kr	155 %
13 - 19	6 167 kr	125 %	8 633 kr	175 %

¹⁵ [Aktivitetsersättning vid förlängd skolgång - Försäkringskassan \(forsakringskassan.se\) https://www.forsakringskassan.se/privatperson/funktionsnedsattning/aktivitetsersattning/aktivitetsersattning-vid-forlangd-skolgang](https://www.forsakringskassan.se/privatperson/funktionsnedsattning/aktivitetsersattning/aktivitetsersattning-vid-forlangd-skolgang)

13.2 Arvodesersättning

Beräkning av rekommenderad arvodesersättning för år 2026. Arvodet har räknats upp med 3,5 % i jämförelse med 2025 års belopp för motsvarande arvode.

Individuell bedömning måste göras utifrån vilken arbetsinsats uppdraget kräver.

Ålder	Grundarvode	Exempel på förhöjt arvode inklusive grundarvode	Exempel på förhöjt arvode inklusive grundarvode	Exempel på förhöjt arvode inklusive grundarvode
0 – 19 år	12 230 kr	14 293 kr	16 369 kr	18 779 kr

14. Familjehemsersättning vid förälder/barnplacering enligt SoL, LVU och LSS för år 2026

14.1 Omkostnadsersättning

Beräkning av rekommenderad omkostnadsersättning per förälder för år 2026. Beloppen är beräknade på 2026 års prisbasbelopp, 59 200 kronor.

Vid förälder/barnplacering utgår omkostnadsersättning även för barnet.

Individuell bedömning måste göras utifrån vilka kostnader som kan komma i uppdraget.

Grundkostnad		Tilläggskostnad högsta skattefria inklusive grundkostnad	
Kronor	% av prisbasbeloppet	Kronor	% av prisbasbeloppet
6 167 kr	125 %	8 633 kr	175 %

14.2 Arvodesersättning

Beräkning av rekommenderad arvodesersättning per förälder för år 2026.

Ersättningen grundar sig på löneläget för vissa yrkesgrupper inom vårdsektorn, utgår från aktuell lönestatistik och är per månad fr.o.m. januari 2026. Arvodet har räknats upp med 3,5 procent för år 2026.

Vid förälder-/barnplaceringar utgår arvodesersättning även för barnet

Individuell bedömning måste göras utifrån vilken arbetsinsats uppdraget kräver.

Grundarvode	Exempel på förhöjt arvode	Exempel på förhöjt arvode
11 713 kr	13 916 kr	16 474 kr

15. Familjehemsersättning vid placering av vuxen enligt SoL för år 2026

15.1 Omkostnadsersättning

Beräkning av rekommenderad omkostnadsersättning för år 2026. Beloppen är beräknade på 2026 års prisbasbelopp, 59 200 kronor.

Individuell bedömning måste göras utifrån vilka kostnader som kan komma i uppdraget.

Grundkostnad		Tilläggskostnad högsta skattefria inklusive grundkostnad	
Kronor	% av prisbasbeloppet	Kronor	% av prisbasbeloppet
6 167 kr	125 %	8 633 kr	175 %

15.2 Arvodesersättning

Beräkning av rekommenderad arvodesersättning för år 2026. Ersättningen grundar sig på löneläget för vissa yrkesgrupper inom vårdsektorn, utgår från aktuell lönestatistik och är per månad fr.o.m. januari 2026. Arvodet har räknats upp med 3,5 procent för år 2026.

Individuell bedömning måste göras utifrån vilken arbetsinsats uppdraget kräver.

Grundarvode	Exempel på förhöjt arvode inklusive grundarvode	Exempel på förhöjt arvode inklusive grundarvode
11 713 kr	13 916 kr	16 474 kr

16. Ersättning till kontrakterade jourhem enligt SoL och LVU för år 2026

16.1 Omkostnadsersättning

Beräkning av rekommenderad omkostnadsersättning för år 2026. Beloppen är beräknade på 2026 års prisbasbelopp, 59 200 kronor, och är per månad fr.o.m. januari 2026.

Individuell bedömning måste göras utifrån vilka kostnader som kan komma i uppdraget.

	Fast omkostnadsersättning ¹⁶			Rörlig omkostnadsersättning ¹⁷
1-2 platser	% av prisbasbelopp	3-4 platser	% av prisbasbelopp	Enligt rekommendationer för omkostnadsersättningar för respektive ålder.
1 233 kr	25 %	2 467 kr	50 %	

16.2 Arvodesersättning

Beräkning av rekommenderad arvodesersättning för år 2026. Arvodet har räknats upp med 3,5% i jämförelse med 2025 års belopp för motsvarande arvode.

Individuell bedömning måste göras utifrån vilken arbetsinsats uppdraget kräver.

1 plats	2 platser	3-4 platser
18 779 kr	25 662 kr	34 284 kr

¹⁶ Då inga barn finns placerade

¹⁷ Då barn finns placerade

Social- och arbetsmarknadskontoret
Marina Dickfors
T.F social- och arbetsmarknadschef

MISSIV

Revidering - Riktlinje för insatser utan individuell behovsprövning_2026-06-15

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Förslaget innebär att insatsen familjebehandling inom SSPF läggs till. Det skulle ge möjlighet att erbjuda familjer som ingår i SSPF-samverkan, familjebehandling utan att först behöva genomgå en utredning. Syftet är att göra stödet mer tillgängligt och möjliggöra tidigare insatser för dessa familjer. Som underlag till förslaget bifogas även en risk-, skydds- och barnkonsekvensanalys.

I förslaget till riktlinje finns också ett nytt, kort avsnitt som beskriver hur och vart den som vill ta del av insatserna kan vända sig

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet kommer inte att innebära några ekonomiska konsekvenser.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att fastställa föreslagna revideringar i riktlinje för insatser utan individuell behovsprövning enligt förslag i bilaga.

Bilagor:

- 1 Riktlinje för insatser utan individuell behovsprövning_2026-06-15

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet
och de Horisontella principerna**Barnperspektivet**

FN:s barnkonvention fastslår att *"barnets bästa skall alltid komma i första hand"*. Detta innebär att ett antal frågor som direkt eller indirekt berör barn ska ställas och beaktas före beslut angående till exempel policy, riktlinje och budget i kommunens samtliga styrelser och nämnder.

Berör ärendet barn direkt eller indirekt JA NEJ

Vid JA besvara följande frågor:

Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre JA NEJ

Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ

Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ

Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ

Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om *"till det yttersta av sin förmåga"*? JA NEJ

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden JA NEJ

Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:

Att det blir lättare eller svårare att bo på landsbygden? JA NEJ

Att det skapas fler eller färre jobb på landsbygden? JA NEJ

Att det ökar eller minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

Horisontella principerna**(tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)**

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ

Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ

Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ

Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ

Riktlinje för insatser utan individuell behovsprövning

SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

OBLIGATORISKA UPPGIFTER (METADATA)

I samtliga styrdokument ska finnas uppgift om:

- Vilken instans som har fastställt dokumentet
- När dokumentet har fastställts, datum enligt ISO 8610 (åååå-mm-dd), fylls i av sekreterare/registrator efter beslut.
- Diarienummer, fås av registrator
- Dokumentansvarig, titel
- Vilka dokumentet gäller för
- Klassificering enligt dokumenthanteringsplan, fås av registrator
- När översyn av dokumentet bör göras
- Var dokumentet ska publiceras
- Vilket/ vilka dokument som eventuellt ersätts
- Relation, om t ex Policy efterföljs av riktlinje
- Författningssamling, nummer fås av registrator, om det är aktuellt

Dokumentansvarig har det yttersta ansvaret för dokumentet. Dokumentansvarig ansvarar för styrdokumentets kommunikering.

I ansvaret ingår även att hålla dokumentet aktuellt genom att löpande se till att uppföljning och revision sker enligt anvisning i dokumentet eller om behov uppstår.

Revidering/översyn av styrdokument bör göras oavsett om dokumentet gäller till vidare. Lämplig tid är i samband med budgetprocess och/eller i början av mandatperiod.

Metadata om dokumentet

Dokumentnamn Riktlinje för insatser utan individuell behovsprövning		Dokumenttyp Riktlinje	Omfattar Social- och arbetsmarknadskontoret
Beslutsinstans Social-och arbetsmarknadsnämnd	Dokumentägare Verksamhetschef	Publicering var Ledningssystem	

Beslutad datum 2026-06-16	Datum för översyn 2027-06-16	Klassificering 1.3.1.	Diarienummer [Diarienummer]
Relation [Relation]	Ersätter [Ersätter]		Författningssamling

INNEHÅLL

OBLIGATORISKA UPPGIFTER (METADATA)	2
1 BAKGRUND	4
1.2 Riktlinjens tillämpningsområden	4
1.3 Ansvar och uppföljning	4
2 INSATSER UTAN BEHOVSPÖVNING ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (2025:400)	6
2.1 Insatser som inte får tillhandahållas utan behovsprövning.....	6
2.2 Insatser utan behovsprövning till barn som fyllt 15 år	7
2.3 Möjlighet för socialnämnden att besluta om villkor	7
<i>Utförarens uppgift</i>	7
2.4 Verkställighet och skyldighet att ge information.....	7
2.5 Insatsers kvalitet.....	8
2.6 Dokumentation av insatser utan behovsprövning	8
<i>Undantag från skyldigheten att dokumentera</i>	8
<i>undantag från dokumentationskravet</i>	9
<i>Uppgifter som alltid måste dokumenteras</i>	10
3 GRUNDFÖRUTSÄTTNINGAR FÖR INSATSER UTAN BEHOVSPRÖVNING I SALA	11
3.1 Fortsatt rätt till individuell behovsprövning	11
3.2 Kontakt och tillgänglighet.....	11
4 INSATSER UTAN INDIVIDUELL BEHOVSPRÖVNING I SALA	13
BILAGA 1 RISK, KONSEKVENNS OCH BARNKONSEKVENNSANALYS MARS 2026.....	24

1 BAKGRUND

För att ge kommuner förutsättningar att skapa en mer effektiv organisation med fokus på en lätt tillgänglig och förebyggande socialtjänst möjliggör Socialtjänstlagen (2025:400) för socialnämnden att erbjuda insatser för att tillgodose personliga behov utan individuell behovsprövning. Det innebär att socialnämnden kan fatta beslut om att en eller flera insatser erbjuds utan att den enskilde först blir föremål för en utredning, bedömning och ett beslut.

Genomförande av insatser utan behovsprövning omfattas av socialtjänstlagens krav på dokumentation. Rådgivning är undantaget kravet på dokumentation av personliga förhållanden och nämnden kan även besluta om undantag från dokumentation om personliga förhållanden för andra insatser, förutsatt att särskilda skäl föreligger.

Riktlinjen har förbigåtts av en risk-, konsekvens och barnanalys som finns i sin helhet i Bilaga 1.

1.2 Riktlinjens tillämpningsområden

Denna riktlinje reglerar insatser som Sala kommun erbjuder utan individuell behovsprövning för personliga behov enligt socialtjänstlagen (2025:400). Här regleras även hur varje insats utan behovsprövning ska dokumenteras.

1.3 Ansvar och uppföljning

Denna riktlinje och bilagor kommer att behöva förändras över tid med hänsyn till nya styrande direktiv utifrån den nya lagen när sådan kommer. Det görs även ett arbete inom den egna socialnämnden med att se över om det finns fler insatser som skulle kunna ges utan behovsprövning vilket gör att riktlinjen samt bilagor kommer att revideras kontinuerligt med förändringar som sker. Utöver detta ska riktlinjen följas upp två gånger per år av social- och arbetsmarknadskontorets verksamhetschef och enhetschefer. Insatserna ska följas upp minst en gång per år av berörd enhetschef och rutiner behöver upprättas för att säkerställa detta.

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Ansvarar för att fatta beslut om insatser som ska ges utan individuell behovsprövning ligger på nämnden. Detta inkluderar att fatta beslut om eventuella undantag i dokumentationskraven på enskild nivå. Det är också viktigt att nämnden efterfrågar uppföljning och utvärdering.

Uppföljning och analys av insatser utan individuell behovsprövning

Uppföljning och analys kan göras på både verksamhets- och individnivå. För insatser utan individuell behovsprövning sker uppföljningen kontinuerligt under

året på verksamhetsnivå. Verksamheten behöver utveckla systematiska arbetsätt för effektiv uppföljning och analys i enlighet med Socialtjänstlagen.

2 INSATSER UTAN BEHOVSPÖVNING ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (2025:400)

Enligt Regeringens proposition *En förebyggande socialtjänstlag – för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter till ny socialtjänstlag (2024/25:89)* ska socialtjänstens huvudsakliga arbetssätt fortsatt vara att utreda och bedöma individers behov innan insatser beviljas. Insatser utan behovsprövning ses som ett komplement – inte en ersättning – till de behovsprövade insatserna.

Att erbjuda insatser utan behovsprövning innebär att enskilda får möjlighet att ta del av en insats utan att först genomgå en formell utredning med bedömning och sedan beslut. Insatserna kan vara allmänt inriktade och öppna för alla eller individuellt anpassade utifrån den enskildas individuella behov.

Socialtjänstlagen namnger inte vilka specifika insatser som kan ges utan individuell behovsprövning. I propositionen nämns dock flera exempel, såsom föräldrastödsgrupper, riktat föräldrastöd, stödverksamhet för personer utsatta för våld i nära relation samt insatser till våldsutövare. Även insatser som riktar sig till barn och unga som riskerar att hamna i kriminalitet nämns, liksom öppenvårdsinsatser för personer med skadligt bruk eller beroende, stöd till anhöriga, hemtjänst samt träffpunkter och boendestöd inom socialpsykiatri (Socialstyrelsen, 2025).

2.1 Insatser som inte får tillhandahållas utan behovsprövning

En del insatser kräver fortsatt behovsprövning enligt 11 kap 5 § SoL. Dessa insatser står beskrivna i lagen enligt följande:

1. kontaktperson, kontaktfamilj eller kvalificerad kontaktperson,
2. vård i familjehem,
3. vård i LVM-hem,
4. vård i särskilda ungdomshem,
5. vård av barn eller unga mellan 18 och 20 år i jourhem, stödboende, skyddat boende och andra hem för vård eller boende utöver sådana LVM hem och särskilda ungdomshem som avses i 3 och 4,
6. bostad i ett boende för äldre personer eller för personer med funktionsnedsättning som avses i 8 kap. 4 eller 11 §
7. vård i hem för viss annan heldygnsvård.

Skyddat boende kommer inte att kunna erbjudas utan individuell behovsprövning till vuxna personer som har medföljande barn. Däremot kommer insatsen skyddat boende utan individuell behovsprövning kunna tillhandahållas till den som har fyllt 21 år och inte har medföljande barn.

Vidare omfattar 11 kap. 5 § socialtjänstlagen (SoL) inte insatser som avser ekonomiska behov. Det innebär att ekonomiskt bistånd alltid kräver en individuell behovsprövning och därmed inte kan ges utan en sådan (Socialstyrelsen, 2025).

2.2 Insatser utan behovsprövning till barn som fyllt 15 år

Enligt 21 kap. 2 § socialtjänstlagen (SoL) får socialnämnden erbjuda insatser utan behovsprövning till barn som har fyllt 15 år, även utan vårdnadshavarens samtycke, om det bedöms som lämpligt. Det innebär att nämnden varken behöver inhämta samtycke från vårdnadshavaren eller informera denne om att barnet tar del av insatsen. Insatsen kan även ges om vårdnadshavaren uttryckligen motsätter sig det.

Samtidigt innebär bestämmelsen att barn under 15 år inte kan få insatser utan individuell behovsprövning utan att vårdnadshavaren ger sitt samtycke (Socialstyrelsen, 2025).

2.3 Möjlighet för socialnämnden att besluta om villkor

När socialnämnden väljer att erbjuda en insats utan individuell behovsprövning kan nämnden avgöra om insatsen ska vara öppen för alla eller riktad till en specifik grupp. Det görs genom att ställa upp vissa villkor som den enskilde behöver uppfylla för att kunna ta del av insatsen. Det kan handla om att socialnämnden vill rikta insatsen mot en specifik situation eller en särskild grupp, exempelvis personer med ett visst kön, ålder, diagnos eller personer som är bosatta inom ett visst geografiskt område. Villkoren får däremot inte innebära att kommuninvånare behandlas olika om det inte finns sakliga skäl som motiverar detta, då det strider mot likställighetsprincipen i kommunallagen (2017:725), (Prop. 2024/25:89).

UTFÖRARENS UPPGIFT

Det är upp till utföraren att kontrollera att den enskilde uppfyller villkor som är uppställda av kommunen för en insats exempelvis genom att kontrollera en uppvisad identitetshandling, ett hyresavtal eller ett läkarintyg. Med bakgrund av detta är det viktigt att socialnämnden noggrant överväga och precisera vilka villkor som gäller för att det tydligt ska framgå vilken uppgift som överlämnas till utföraren. Bedömningsutrymmet för utföraren bör vara begränsad och i praktiken enbart handla om en summarisk kontroll av faktiska förhållanden (Prop. 2024/25:89).

2.4 Verkställighet och skyldighet att ge information

Enligt socialtjänstlagen kan insatser utan individuell behovsprövning verkställas både av privata utförare och av kommunens egna verksamheter. Det är upp till

varje kommuns nämnd att beslutar i vilken regi en viss insats ska genomföras (Prop. 2024/25:89).

I Sala kommun gäller att insatser utan behovsprövning som huvudregel endast får verkställas av verksamheter i egen regi, om inget annat uttryckligen anges.

Den som genomför insatser utan individuell behovsprövningen efter beslut enligt 11 kap. 5 § i SoL ska enligt 11 kap. 6 § informera enskilda som vänder sig till verksamheten om möjligheten att ansöka om insatser enligt 11 kap. 1 §. Informationen ska lämnas på lämpligt sätt och i lämplig utsträckning.

2.5 Insatsers kvalitet

Av 5 kap. 1 § SoL framgår det att socialtjänstens verksamhet ska vara av god kvalitet och bedrivs i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet. Detta kvalitetskrav gäller även för insatser som ges utan individuell behovsprövning. Det samma gäller kraven på systematisk kvalitetsutveckling och uppföljning enligt 5 kap. 2 § SoL.

Det utgör däremot inget hinder för socialtjänsten att bedriva verksamhet inom områden där det saknas vetenskap eller beprövad erfarenhet, eller där underlaget är begränsat. Inte heller finns det något hinder mot att erbjuda insatser av socialpolitisk karaktär som inte vilar på vetenskaplig grund.

Det som däremot framgår är att hänsyn ska tas till vetenskap och beprövad erfarenhet vid utformningen av sådana insatser. Det är också särskilt viktigt att dessa insatser följs upp systematiskt för att på sikt bidra till att bygga beprövad erfarenhet (Socialstyrelsen, 2025).

2.6 Dokumentation av insatser utan behovsprövning

Skyldigheten att dokumentera regleras i 14 kap. 3 § SoL och omfattar alla insatser inklusive de som ges utan behovsprövning. I bestämmelsen framgår att handläggning av ärenden ska dokumenteras. Dokumentationen avser beslut och åtgärder i ärendet, inklusive genomförandet av insatser.

Begreppet insatser har samma innebörd som i 10 kap. 1 § SoL, det vill säga rådgivning, omsorg, vård, stöd och annan hjälp till enskilda som behöver det.

UNDANTAG FRÅN SKYLDIGHETEN ATT DOKUMENTERA

Det finns vissa undantag från socialtjänstens skyldighet att dokumentera uppgifter om enskildas personliga förhållanden, för insatser utan behovsprövning. Dessa undantag gäller i specifika situationer och syftar bland annat till att underlätta kontakten med socialtjänsten för den som annars kanske inte skulle våga eller vilja söka hjälp.

Ett sådant undantag gäller rådgivning, enligt 14 kap. 4 § SoL. Rådgivning innebär att socialtjänsten ger information och vägledning om möjliga insatser och deras effekter, antingen generellt eller kopplat till en specifik situation. Den kan också

vara mer omfattande, exempelvis i form av familjerådgivning eller alkoholrådgivning. Eftersom rådgivning kan ske anonymt krävs ingen dokumentation av den enskildes personliga förhållanden (Socialstyrelsen, 2024).

Enligt 14 kap. 5 § SoL kan socialnämnden, om det finns särskilda skäl, besluta om undantag från dokumentationskravet även vid genomförandet av insatser utan individuell behovsprövning. Ett sådant beslut ska gälla hela insatsen och samtliga deltagare, och kopplas till en specifik insats. Det är inte tillåtet för enskilda utförare att själva fatta beslut om att frånga dokumentationsskyldigheten (Prop. 2024/25:89).

Omfattningen av dokumentationen varierar beroende på insatsens karaktär och målgrupp. Insatser som är mer ingripande eller har behandlingskaraktär kräver i regel mer utförlig dokumentation än stödjande eller omvårdande insatser. Även faktorer som begränsad kommunikationsförmåga hos den enskilde kan medföra behov av mer detaljerad dokumentation (Socialstyrelsen, 2025).

UNDANTAG FRÅN DOKUMENTATIONSKRAVET

Undantag från dokumentationskravet är inte generellt tillämpliga, utan förutsätter alltid en noggrann prövning. Socialnämnden måste för varje enskild insats göra en bedömning och vid särskilda skäl, fatta ett formellt beslut om undantag. I vissa typer av verksamheter, exempelvis hemtjänst där insatser ges i den enskildes hem anses det normalt inte lämpligt att undanta från dokumentationsskyldigheten, eftersom behovet av uppföljning på individnivå är särskilt stort (Socialstyrelsen, 2024).

I propositionen till socialtjänstlagen (2025:400) anges även exempel på situationer som kan motivera undantag från dokumentation av personliga förhållanden:

1. *Undantag i dokumentationskravet enligt 14 kap. 4 § SoL: **Insatsen är en rådgörande insats** och omfattas därmed inte av kravet att dokumentera personlig information. Däremot ska dokumentation av information av vikt för uppföljning av insatsen alltid ske.*
2. *Undantag från dokumentationskravet enligt 14 kap. 5 § SoL: Insatsen kan undantas från att dokumentera personlig information **då det inte är behövligt eller lämpligt för insatsen** att dokumentera uppgifter som kan kopplas till enskilda individer, exempelvis för mötesplatser och träffpunkter. Däremot ska dokumentation av information av vikt för uppföljning av insatsen alltid ske.*
3. *Undantag från dokumentationskravet enligt 14 kap 5 § SoL: Insatsen kan undantas om det bedöms **vara svårt att nå utsatta grupper utan en möjlighet för enskilda att delta anonymt**, exempelvis vid insatser som rör våld i nära relationer, skadligt bruk eller beroende etc. Däremot ska*

dokumentation av information av vikt för uppföljning av insatsen alltske.

UPPGIFTER SOM ALLTID MÅSTE DOKUMENTERAS

Ingen insats kan helt undantas från dokumentation. Enligt 14 kap. 3 § SoL finns det vissa uppgifter som måste dokumenteras, även när insatsen omfattas av undantag från dokumentation av personliga förhållanden. Dessa uppgifter är viktiga för att verksamheten ska kunna följa upp, utvärdera och säkerställa kvaliteten på insatserna. Dokumentationen måste dock vara avidentifierad och får inte innehålla information som kan röja den enskildes identitet. Det kan till exempel röra sig om uppgifter om antalet deltagare, deras ålder och kön, generella beskrivningar av problem eller svårigheter som uppstår under insatsens genomförande samt orsaker till att deltagare väljer att avbryta insatsen i förtid. Vidare kan det handla om avidentifierade uppgifter om deltagarnas sociala situation och mående vid insatsens början respektive avslut.
(Socialstyrelsen)

3 GRUNDFÖRUTSÄTTNINGAR FÖR INSATSER UTAN BEHOVSPRÖVNING I SALA

Här beskrivs de grundförutsättningar som föreligger för samtliga insatser som Sala kommun, inom ramen för social- och arbetsmarknadsnämnden, erbjuder utan individuell behovsprövning enligt 11 kap. 5 § SoL.

- Alla insatser utan behovsprövning ges utifrån frivillighet från den enskilde.
- Insatserna riktar sig till personer som är folkbokförda i Sala kommun.
- De insatser som Sala kommun erbjuder utan individuell behovsprövning ges i huvudsak i egen regi. För vissa insatser finns undantag som regleras under respektive insats.
- Ibland kan det ta tid innan en insats kan verkställas, exempelvis på grund av för låg efterfrågan. För att kunna erbjuda en insats är det också en förutsättning att det finns tillräckligt många som vill delta. Om det till exempel inte finns tillräckligt många föräldrar för en föräldragrupp, kan personen hänvisas till en senare omgång. Vid hög efterfrågan kan väntetider uppstå, och om insatsen inte kan ges inom rimlig tid ska den enskilde informeras om vilka alternativa insatser som finns tillgängliga, både med och utan individuell behovsprövning. Utförares skyldighet att ge information gäller alltid, oavsett eventuell kötid.
- För att kunna ta del av insatsen ska individen följa de förhållningsregler som krävs för att insatsen ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt sätt och utan att påverka andra deltagare negativt.

3.1 Fortsatt rätt till individuell behovsprövning

Möjligheten att erbjuda insatser utan individuell behovsprövning inskränker inte den enskildes rätt till behovsprövade insatser och påverkar inte socialnämndens skyldighet att utreda och pröva sådana ansökningar. Den enskilde har alltid rätt att få sin ansökan prövad – även om den gäller en insats som social- och arbetsmarknadsnämnden redan tillhandahåller utan individuell behovsprövning. Det innebär att en person som inte uppfyller insatsens villkor, eller som inte tillhör den avsedda målgruppen, ändå har rätt att ansöka om insatsen och få en individuell bedömning. Efter en behovsprövning kan den enskilde därmed få ett beslut om att ta del av en insats som annars erbjuds utan behovsprövning.

3.2 Kontakt och tillgänglighet

Den enskilde kan ta direkt kontakt med den verksamhet som utför den aktuella insatsen för att få information och påbörja deltagande.

För insatser som erbjuds av Sala kommun finns aktuella kontaktuppgifter, information om öppettider och hur kontakt tas via kommunens webbplats: www.sala.se.

För insatser som utförs av annan huvudman, exempelvis Västerås stad, finns motsvarande information på respektive organisations webbplats, såsom www.vasteras.se.

Utförarverksamheten ansvarar för att lämna relevant information till den enskilde om hur kontakt tas samt om eventuella väntetider eller praktiska förutsättningar för deltagande.

4 INSATSER UTAN INDIVIDUELL BEHOVSPRÖVNING I SALA

Här framgår vilka insatser som social- och arbetsmarknadsnämnden i Sala kommun erbjuder utan individuell behovsprövning. Under varje insats finns en beskrivning av insatsen, villkor för att ta del av insatsen inklusive målgruppen som insatsen vänder sig till. Det framgår också om insatsen är undantagen från grundregeln om dokumentation av uppgifter om personliga förhållanden eller inte. Risk-, konsekvens- samt barnkonsekvensanalys finns att läsa i bilaga 1.

Övergripande Insats:	Målgrupp och villkor	Innehåll	Arbetsätt och vetenskapligt stöd	Utförare	Dokumentation
ABC 3-12 år	Målgrupp: Föräldrar med barn i åldrarna 3-12 år.	Föräldragrupp som hålls en gång i veckan vid 4 tillfällen. Varje träff varar två och en halv timme. Programmet genomförs med hjälp av videofilmer, rollspel, hemuppgifter och skriftligt material. Syftet med programmet är att stärka familjrelationer och att hjälpa föräldrar handskas bättre med vardagssituationer.	Programmet har utvecklats av Stockholms stad, med internationella program som förlaga. Uppföljning av föräldrarnas upplevelse av programmet genomförs genom en enkätundersökning med enkäter före och efter startad grupp. Programmet har utvärderats i en randomiserad kontrollerad studie (RCT) i Sverige. Resultat visar bland annat på att ABC 3-12 år har positiva effekter på upplevd föräldrakompetens samt på barns utveckling och hälsa.	Social- och arbetsmarknadskontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 5 § då det inte är behövligt eller lämpligt för insatsen.
Komet 3-11 år	Målgrupp: Föräldrar med barn i åldern 3-11 år i familjer där det ofta förekommer bråk mellan barn och föräldrar.	Föräldragrupp som träffas en gång i veckan vid elva tillfällen och förbigås av en kortare intervju med föräldrarna. Varje träff varar två och en halv timme. Programmet genomförs med hjälp av videofilmer, rollspel, hemuppgifter och skriftligt material. Syftet är att öka föräldrarnas positiva samspel med	Programmet har utvecklats av Stockholms stad, med internationella program som förlaga. Uppföljning av föräldrarnas upplevelse av programmet genomförs genom en enkätundersökning efter programmet samt självskattning före, under och efter avslutad grupp. Programmet har utvärderats i	Social- och arbetsmarknadskontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 5 § då det inte är behövligt eller lämpligt för insatsen.

insatser utan individuell behovsprövning

SALA KOMMUN Vård och omsorg

Telefonnummer: 0224-74 70 00 | E-post: kommun.info@sala.se | Postadress: Box 304, 733 25 Sala

		barnen och att förbättra deras förmåga att hantera vardagsproblem och konfliktsituationer och minska risken för allvarigare beteendeproblem hos barnen på längre sikt.	randomiserade kontrollerad studie (RCT) i Sverige. Resultaten visade på minskade beteendeproblem hos barnen och ökad föräldraförmåga. Komet 3-11 år ingår i Socialstyrelsens kunskapsstöd från 2021 med rekommendationer för socialtjänstens arbete som ett exempel på beteendebaserade föräldraskapsstödsprogram på indikerad nivå som bör användas.		
Komet 12-18	Målgrupp: Föräldrar med barn i åldern 3-11 år i familjer där det ofta förekommer bråk mellan barn och föräldrar.	Föräldragrupp som träffas en gång i veckan vid elva tillfällen och förbigås av en kortare intervju med föräldrarna. Varje träff varar två och en halv timme. Programmet genomförs med hjälp av videofilmer, rollspel, hemuppgifter och skriftligt material. Syftet är att öka föräldrarnas positiva samspel med barnen och att förbättra deras förmåga att hantera vardagsproblem och konfliktsituationer och minska risken för allvarigare beteendeproblem hos barnen på längre sikt	Programmet har utvecklats av Stockholms stad, med internationella program som förlaga. Uppföljning av föräldrarnas upplevelse av programmet genomförs genom en enkätundersökning efter programmet samt självskattning före, under och efter avslutad grupp.	Social- och arbetsmarknadskontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 5 § då det inte är behövligt eller lämpligt för insatsen.
Strategi	Målgrupp: Föräldrar med barn som har fått diagnosen ADHD	STRATEGI är en psykoedukativ föräldrautbildning som ges i grupp. Kursen består av fem lektioner under fem veckor. Grupperna planeras att hållas i samverkan med BUP. Syftet är att öka föräldrars förståelse av funktionsnedsättningen samt ge dem redskap att bemöta barnet på ett adekvat sätt.	Bygger på strategier från evidensbaserade föräldrastödsprogram. Socialstyrelsens nationella riktlinjer (NR) rekommenderar att individer med ADHD ges psykoedukation.	Social- och arbetsmarknadskontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 5 § då det inte är behövligt eller lämpligt för insatsen.
Föräldraskap i Sverige	Målgrupp: Utrikesfödda föräldrar med barn i åldern 0-18 år.	Föräldraskap i Sverige tar upp hur det är att vara familj i ett nytt land, föräldrars rättigheter och skyldigheter, jämställdhet samt hur exempelvis förskola, skola och vård fungerar. Grupperna består av 10-15 deltagare och leds av två utbildade gruppleddare. Att utrikesfödda föräldrar ska få mer information om områden som är viktiga för familjelivet i Sverige och därmed kunna känna sig tryggare i sitt föräldraskap.	Programmet har tagits fram och ägs av Stockholms stad och Länsstyrelsen i Stockholms län, och förvaltas idag nationellt av Bris i samarbete med Stockholm stad. En svensk utvärdering är genomförd och visar att programmet har positiva effekter i där föräldrar har uppnått en ökad tillit till samhället och sitt eget föräldraskap, fått större kunskap om rättigheter och skyldigheter kring barn och föräldrar i Sverige. Programmet har dock inte utvärderats i en randomiserad kontrollerad studie (RCT).	Social- och arbetsmarknadskontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 5 § då det inte är behövligt eller lämpligt för insatsen.
Mamma och pappa trots allt	Målgrupp: Föräldrar med intellektuell	Programmet är en strukturerad gruppinsats som genomförs vid åtta tillfällen, med träffar	Programmets innehåll bygger på kunskap från tidigare interventionsstudier för vuxna med	Social- och arbetsmarknads	Undantag från dokumentation av

	funktionsnedsättning eller andra kognitiva svårigheter som har barn placerade inom samhällsvården.	en gång i veckan. Innehållet är utformat för att stärka relationen mellan förälder och barn genom samspel och gemensamma aktiviteter. Arbetet fokuserar på att bygga trygga relationer, främja gemensam lek och utveckla förmågan till aktivt lyssnande. Programmet innehåller även moment som stärker föräldrarnas egna färdigheter, såsom ökad medvetenhet om känslor, kommunikation och strategier i föräldraskapet. Insatsen syftar till att skapa positiva samspelsmönster och öka trygghet och samhörighet i familjen.	intellektuella funktionsnedsättningar. Uppföljning av föräldrarnas upplevelse av programmet genomförs genom en muntlig utvärdering vid det sista grupptillfället. Programmet har utvärderats i två kvalitativa studier men inte någon randomiserad kontrollerad studie (RCT). Programmet ingår därför inte i en systematisk översikt. Ytterligare studier pågår.	kontoret Sala kommun	personlig information enligt 14 kap 5 § då det inte är behövt eller lämpligt för insatsen.
Öppen ingång – råd och stöd (Föräldrar)	Målgrupp: Föräldrar, omsorgspersoner eller familjer som upplever någon form av bekymmer och vill ha råd och stöd för att komma vidare. Villkor: Barn under 15 år kan delta efter samtycke från båda vårdnadshavarna.	Rådgivande samtal för att tidigt upptäcka och kunna erbjuda stöd, motivation och vägledning. Max 5 samtal. Kan ske via telefon, digitalt eller via fysiska möten	Samtalen utgår från olika samtalsmetoder exempelvis motiverande samtal (MI)	Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 4 § då Insatsen är en rådgörande insats
Öppen insats – råd och stöd (15-21 år)	Målgrupp: Individer 15-21 år som upplever någon form av social problematik och önskar stöd och rådgivning för att ta sig vidare.	Rådgivande samtal för att tidigt upptäcka och kunna erbjuda stöd, motivation och vägledning. Max 5 samtal. Kan ske via telefon, digitalt eller via fysiska möten	Samtalen utgår från olika samtalsmetoder exempelvis motiverande samtal (MI)	Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 4 § då Insatsen är en rådgörande insats
Provtagning/ Drogscreening (barn och unga under 18 år)	Målgrupp: Barn och unga under 18 år där det finns en oro för droganvändning. Villkor: Det krävs alltid vårdnadshavare samtycke för att genomföra insatsen. För barn under 15 krävs samtycke från samtliga vårdnadshavarna. För barn över 15 år räcker det med en vårdnadshavare.	Prov tas på vårdnadshavares begäran med barnet/ den unges samtycke. Drogtest används för att screena om det finns spår av narkotika och andra droger i kroppen. Urinprov används för drogscreening. Drogscreening ska alltid kombineras med 3-5 samtal för att prata om oron kopplat till misstanke om droganvändning och förebygga framtida droganvändning.		Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 5 § då det bedöms vara svårt att nå målgruppen för insatsen utan en möjlighet för enskilda att delta anonymt

<p>Krisstöd</p>	<p>Målgrupp: Familjer som har kontakt med myndighetsdelen av socialtjänsten, är i någon form av kris och har barn i åldrarna 0-21 år.</p> <p>Villkor: Barn under 15 år kan delta efter samtycke från båda vårdnadshavarna.</p>	<p>Insatsen riktar sig till individer i chock- eller i reaktionsfasen efter en krisutlösande händelse. Stödet består i första hand av ett krissamtal som, om möjligt, bör erbjudas samma dag eller inom några dagar från det att behovet uppstått. Samtalen fokuserar på att skapa trygghet i det akuta läget och följs av en uppföljande kontakt nästa dag för att säkerställa fortsatt stöd. Innehållet omfattar bland annat hjälp att identifiera viktiga stödpersoner i individens nätverk och kontaktvägar till dessa, samt utdelning av en lista med relevanta kontaktuppgifter till exempelvis professionella aktörer och socialtjänst. Syftet är att möta familjer i kris i ett tidigt skede för att hjälpa till med praktisk vägledning och motivation till eventuellt vidare stöd.</p>		<p>Social- och arbetsmarknadskontoret Sala kommun</p>	<p>Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 4 § då Insatsen är en rådgivande insats</p>
<p>Familjebehandling – FFT (funktionell familjeterapi)</p>	<p>Målgrupp: Familjer med ungdomar (11–18 år) som har ett utåtagerande beteende, begår brott eller skadligt bruk och beroende</p>	<p>Insatsen syftar därför till att åstadkomma en mer stödjande kommunikation och mer ömsesidigt samspel inom familjen. I FFT arbetar en terapeut med hela familjen. I arbetet betonas bland annat vikten av att ta personligt ansvar för det man säger, att vara tydlig med vad man säger och vem man riktar sig till. Det kortsiktiga syftet är att förbättra relationerna och kommunikationen i familjerna. Långsiktigt är syftet är att ungdomens antisociala beteende ska upphöra. Insatsen pågår max 6 månader.</p>	<p>Insatsen bygger på systemteori, kommunikationsteori samt beteendeterapeutiska principer.</p>	<p>Social- och arbetsmarknadskontoret Sala kommun</p>	<p>Full dokumentation enligt Sol 14 kap 3 §</p>
<p>Familjebehandling - SSPF</p>	<p>Målgrupp: Barn 11-18 år som riskerar eller att utveckla eller har ett begynnande kriminellt- eller annat normbrytande beteende</p> <p>Villkor: Att man redan tar del av insatsen SSPF-insats</p>	<p>Familjebehandling vid normbrytande beteende inom ramen för SSPF är en insats som syftar till att förändra destruktiva mönster och minska ungdomens utagerande eller kriminella beteende. Minska frekvensen och allvarlighetsgraden av normbrytande handlingar (t.ex. brott, skolk, våld). Familjebehandlingen involverar hela familjesystemet. Stärker skyddsfaktorer, såsom en fungerande skolgång och goda familjerelationer. Insatserna fokuserar även på att på att stärka föräldraförmågan, förbättra kommunikationen och relationerna i familjen. Insatsen pågår i max 6 månader.</p>	<p>Samtalen utgår från olika samtalsmetoder och teorier som exempelvis motiverande samtal (MI), kommunikationsteori, beteendeterapeutiska principer etc.</p>	<p>Social- och arbetsmarknadskontoret Sala kommun</p>	<p>Full dokumentation enligt Sol 14 kap 3 §</p>
<p>Medling</p>	<p>Målgrupp: Insatsen är främst avsedd för lagöverträdare under</p>	<p>Medling innebär att en gärningsperson och en målsägande möts</p>	<p>Medling vid brott bygger på teorier om reparativ rättvisa (eng. restorative justice) där man betonar försoning och reparation av</p>	<p>Social- och arbetsmarknads</p>	<p>Undantag från dokumentation av personlig information</p>

	<p>21 år samt berörda brottsoffer. Om gärningspersonen är under tolv år får medling ske endast om det finns synnerliga skäl. Någon övre åldersgräns finns inte i lagstiftningen.</p> <p>Villkor: Barn under 15 år kan delta efter samtycke från båda vårdnadshavarna.</p>	<p>inför en opartisk medlare för att tala om brottet och följderna av detta. Medlingen kan bestå i ett eller flera enskilda förmöten med gärningspersonen och brottsoffret samt ett medlingsmöte. Insatsen syftar till att gärningspersonen ska få ökad insikt om brottets konsekvenser, för att inte återfalla i brott och att brottsoffret ska ges möjlighet att bearbeta sina upplevelser.</p>	<p>skadan snarare än kräver straff för den brottsliga gärningen. Kommunen är skyldig enligt lag att erbjuda medling. Medling vid brott ingår i SBU:s översikt Insatser i öppenvård för att förebygga ungdomars återfall i brott (12–17 år). Översikten visar att det inte går att avgöra vilka specifika psykosociala öppenvårdsinsatser som är mer effektiva än andra. Trots detta menar man på att det inte betyder att socialtjänsten och barn- och ungdomspsykiatrien per automatik ska sluta att använda dessa insatser.</p>	<p>kontoret Sala kommun</p>	<p>enligt 14 kap 5 § då det bedöms vara svårt att nå målgruppen för insatsen utan en möjlighet för enskilda att delta anonymt</p>
<p>Individuellt anpassad insats – KAA</p>	<p>Målgrupp: Ungdomar som har fullgjort sin skolplikt som är under 20 år och inte har en avslutad eller pågående gymnasieskolan eller motsvarande utbildning</p>	<p>Insatsen kan ske i form av enskilda samtal eller hjälp till kontakt med annan instans ex praktik eller grupp inom arbetsmarknadsenheten.</p>		<p>Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun</p>	<p>Full dokumentation enligt SoL 14 kap 3 §</p>
<p>Familjerådgivning</p>	<p>Målgrupp: Par, familjer eller ensamstående över 18 år som vill ha individuella samtal om relationsproblem.</p> <p>Familjerådgivning ska ges till den som begär det</p>	<p>Frivillig hjälpinstans som ligger före behovsprövning. Ses i snitt 4 gånger ibland mer ibland mindre. Syftet med insatsen är att ge stöd i relationsarbetet och vara en hjälp framåt om det behövs kontakt med ytterligare myndigheter.</p>	<p>Olika metoder, modeller och teorier som utgångspunkt ex familjeterapi, sexologi, systemteori relationsskapande teorier</p>	<p>Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun</p>	<p>Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 4 § då Insatsen är en rådgivande insats</p>
<p>Digitalt relationsstöd</p>	<p>Målgrupp: personer över 18 år som ingår i en parrelation eller som är föräldrar och vill ha tips, råd och stöd i sina relationer.</p>	<p>Digitalt relations- och familjestöd där personer kan jobba med parrelationen, föräldraskapet och sitt eget mående utan att ha en kontakt med en person inom socialtjänsten. Birds passar för att jobba förebyggande genom att lösa mindre problem och skav – både inom parrelationen och föräldraskapet.</p> <p>Stödet går också att använda som komplement till andra insatser inom socialtjänsten så som föräldraskapsstöd och familjerådgivning.</p>	<p>Birds är ett svenskt bolag grundat av psykologer och allt innehåll bygger på evidens. Uppföljning och statistik levereras från företaget kontinuerligt.</p>	<p>Birds relations via Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun</p>	<p>Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 4 § då Insatsen är en rådgivande insats</p>

Nätverksmöte	Målgrupp: Personer som känner att de är i behov av att ha ett nätverksmöte lätt av nätverksledare för att samla sitt nätverk kring en fråga gällande den enskildes sociala situation.	Ett nätverksmöte används för att mobilisera resurser i en individs eller familjs nätverk. Syftet är att samla både formella och informella aktörer kring en person/familj för att skapa en gemensam förståelse, stärka delaktighet och hitta lösningar som känns hållbara för alla inblandade.	Metoden vilar främst på systemteori, och lösningsfokuserat arbete.	Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 5 § då det bedöms vara svårt att nå målgruppen för insatsen utan en möjlighet för enskilda att delta anonymt
SSPF - insats	Målgrupp: Barn 11-18 år som riskerar eller att utveckla eller har ett begynnande kriminellt- eller annat normbrytande beteende Villkor: för insatsen att det finns samtycke från förälder samt barn att sekretess bryts mellan aktörerna inom SSPF	SSPF är en samverkansform mellan skola, socialtjänst, polis och fritid. Inom denna samverkan erbjuds SSPF-insats som innebär att aktörerna tillsammans med ungdomen och familjen genomför en strukturerad process som omfattar information till den unge och dennes familj om olika stöd från de olika aktörerna, kartläggning av situationen och nätverket, upprättande av en gemensam åtgärdsplan samt regelbunden uppföljning. Insatsen kan även leda till att andra stödinsatser från olika aktörer initieras vid behov. Målet med insatsen är att identifiera vilka åtgärder som behöver vidtas för att minska oron kring den unge, stärka skyddsfaktorer och skapa en stabil situation där den unge genom strukturerad samverkan, för att den unge ska kunna ha en fungerande skolgång och ett liv fritt från kriminalitet och droger.	Det finns ett informationsmaterial från samverkande myndigheter som ger en ram av vad SSPF är och utgör ett stöd för att beskriva samverkan i genomförandet av SSPF. SSPF Samverkansformen skola, socialtjänst, polis och fritid Det finns ett par utvärderingar av samverkansformen SSPF via Linköpings universitet och FOU Väst.	Social- och arbetsmarknads kontoret i samverkan med Kultur och fritidskontoret, Skolkontoret samt polisen	Full dokumentation enligt SoL 14 kap 3 §
Budgetrådgivning	Målgrupp: Individer som har någon form av ekonomiska bekymmer och önskar råd och stöd för att komma vidare	En rådgivande insats som syftar till att stärka individens förmåga att planera och hantera sin privatekonomi. Insatsen kan handla om att tillsammans gå igenom inkomster och utgifter, göra en hushållsbudget, se över möjliga besparingar och ge råd om hur man kan prioritera mellan olika kostnader. Rådgivningen är frivillig och bygger på dialog samt individens egna mål och förutsättningar.	Kommunerna är enligt <i>Skuldsaneringslagen (2016:675)</i> och <i>Socialtjänstlagen (SoL 2025:400)</i> skyldiga att erbjuda budget- och skuldrådgivning.	Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 4 § då insatsen är rådgivande
Skuldrådgivning och skuldsanering	Målgrupp: Individer som har ekonomiska bekymmer som lett till att personen har obetalda skulder och	En stödinsats för personer med skulder som blivit svåra att hantera. Rådgivningen kan handla om att skapa en överblick över skuldsituationen, vara ett stöd i kontakt med fordringsägare, undersöka möjligheter till avbetalningsplaner och informera om rättigheter och skyldigheter. Om	Kommunerna är enligt <i>Skuldsaneringslagen (2016:675)</i> och <i>Socialtjänstlagen (SoL 2025:400)</i> skyldiga att erbjuda budget- och skuldrådgivning.	Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Full dokumentation enligt SoL 14 kap 3§ i systemet BOSS

	önskar råd och stöd för att komma vidare	förutsättningar finns kan rådgivaren också ge stöd i ansökan om skuldsanering hos Kronofogden. Insatsen utgår från individens behov och syftar till att minska ekonomisk stress och ge långsiktiga lösningar på skuldproblemen.			
Öppen ingång - råd och stöd (Våld i nära relation)	Målgrupp: Vuxna över 18 år som utsätts för våld i nära relation, är anhörig till någon som utsatts eller utsätts för våld i nära relation eller för våldsutövare av våld i nära relation.	Insatsen erbjuder upp till fem rådgivande samtal. Insatsen fungerar som ett första steg till hjälp och kontakt med socialtjänsten. Syftet är att ge information, erbjuda stöd, motivera till förändring samt vid behov hänvisa vidare till lämpliga insatser. Max 5 samtal	Samtalen utgår från metoder som är lämpliga för målgruppen så som till exempel motiverande samtal och KBT. Oklart vetenskapligt stöd för insatsen.	Social- och arbetsmarknadskontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 4 § då insatsen är rådgivande
VIR - grupp	Målgrupp: Vuxna över 18 år som utsätts eller utsatts för våld i nära relation.	Stödgrupp om 8 tillfällen, sluten grupp.	Samtal om frihet används som underlag.	Social- och arbetsmarknadskontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 5 § då det inte är behövligt eller lämpligt för insatsen.
Stöd och behandling för personer som utövar våld	Målgrupp: Vuxna över 18 år som utövar eller upplever en risk att utöva våld i nära relationer	Stöd och behandling erbjuds till den som i sina relationer har haft beteenden som kan ha skrämt, kränkt, sårat eller skadat närstående, psykiskt eller fysiskt. Det kan handla om svårigheter att hantera starka känslor, kontrollförlust, kontrollerande beteenden eller oro för att våld ska uppstå. Insatsen omfattar även stöd till den som är bekymrad över hur barn påverkas av situationen. Arbetet syftar till att öka insikten om egna beteendemönster, minska risken för våld och skapa förutsättningar för tryggare relationer. Insatsen pågår i max 6 månader.	Insatsen utgår från metoden Samtal om våld - Socialstyrelsen	Social- och arbetsmarknadskontoret Sala kommun	Full dokumentation enligt SoL 14 kap 3 §
Stöd och efterbehandling vid våldutsatthet	Målgrupp: Vuxna personer över 18 år som har upplevt våld i nära relationer, där våldet inte längre pågår.	Insatsen syftar till stöd och efterbearbetning av våldutsatthet och till att bearbeta de psykiska, emotionella och relationella konsekvenser som erfarenheterna kan ha medfört. Stödet kan handla om att förstå och hantera reaktioner efter våld, stärka den egna tryggheten och arbeta för ökad återhämtning och livskvalitet. Insatserna utformas utifrån individens behov och ges i ett tryggt, respektfullt och icke-dömande sammanhang med fokus på läkning och framtid. Insatsen pågår i max 6 månader.	Insatsen utgår från metoden Samtal-om-frihet-beskrivning.pdf samt vilar på terapeutiska förhållningssätt så som exempel KBT och motiverande samtal.	Social- och arbetsmarknadskontoret Sala kommun	Full dokumentation enligt SoL 14 kap 3 §

Enskilt stöd till anhöriga (Våld i nära relation)	Målgrupp: Nära anhöriga till individer som är utsatta för eller utsätter andra för våld i nära relation eller hedersrelaterat våld.	Rådgörande och stöttande samtal. Information om diagnosen och vägledning till vart mer information finns att få. Information och motivation till att ta emot stödinsatser om behov för detta finns. Kan följa med som stöd i kontakt med myndigheter ex SIP-möte eller skolmöten. Kan också vara praktiskt stöd i att ex fylla i ansökningar. Syftet är att stärka den anhöriga och vid behov underlätta kontakt med andra vårdinstanser och myndigheter. Max 5 samtal.		Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 4 § då det är en rådgivande insats.
Öppen ingång – råd och stöd (psykosocialt stöd)	Målgrupp: Personer över 18 år som är i behov av psykosocialt stöd.	Insatsen erbjuder upp till fem rådgivande samtal. Insatsen fungerar som ett första steg till hjälp och kontakt med socialtjänsten. Syftet är att ge information, erbjuda stöd, motivera till förändring samt vid behov hänvisa vidare till lämpliga insatser.	Samtalen utgår från metoder som är lämpliga för målgruppen så som till exempel motiverande samtal och KBT.	Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 4 § då Insatsen är en rådgivande insats.
Öppen ingång - råd och stöd (Skadligt bruk och beroende)	Målgrupp: Vuxna över 18 år som upplever någon form av bekymmer kopplat till riskbruk, skadligt bruk och beroende.	Insatsen erbjuder upp till fem rådgivande samtal. Insatsen fungerar som ett första steg till hjälp och kontakt med socialtjänsten. Syftet är att ge information, erbjuda stöd, motivera till förändring samt vid behov hänvisa vidare till lämpliga insatser. Max 5 samtal	Samtalen utgår från metoder som är lämpliga för målgruppen så som till exempel motiverande samtal och KBT.	Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 4 § då Insatsen är en rådgivande insats.
Stöd och behandling vid substansbruk	Målgrupp: Vuxna över 18 år som upplever någon form av bekymmer kopplat substansbruk och önskar stöd och behandling för det	Insatsen består av stöd och behandling vid skadligt bruk, riskbruk och beroende. Stödet omfattar individuella samtal och behandlingsprogram som anpassas efter individens behov och situation. Arbetet syftar till att öka förståelsen för beroendets mekanismer och att tillsammans utforska nya vägar till förändring. Insatserna bygger på beprövade metoder med utgångspunkt i individens egen motivation och vilja till förändring. Insatsen pågår i max 6 månader	Insatsen vilar på flera olika evidensbaserade metoder och beprövad erfarenhet. tex KBT, 12-steps behandling. Anpassas till varje individs individuella behov.	Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Full dokumentation enligt SoL 14 kap 3 §
Stöd och behandling vid spel om pengar	Målgrupp: Vuxna över 18 år som upplever riskbruk, skadligt bruk eller beroende kopplat till spel om pengar och som önskar stöd och behandling.	Insatsen består av stöd och behandling vid riskbruk, skadligt bruk eller beroende kopplat till spel om pengar. Stödet omfattar individuella samtal och behandlingsprogram som anpassas efter individens behov och situation. Arbetet syftar till att öka förståelsen för beroendets mekanismer och att tillsammans utforska nya vägar till	Insatsen vilar på flera olika evidensbaserade metoder och beprövad erfarenhet. tex KBT, 12-steps behandling. Anpassas till varje individs individuella behov.	Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Full dokumentation enligt SoL 14 kap 3 §

		förändring. Insatserna bygger på beprövade metoder med utgångspunkt i individens egen motivation och vilja till förändring. Insatsen pågår i max 6 månader.			
Provtagning/ Drogscreening (vuxna)	Målgrupp: Personer över 18 år som på eget initiativ vill påvisa drogfrihet alt få hjälp att upprätthålla drogfrihet.	Drogtest används för att screena om det finns spår av narkotika och andra droger i kroppen. Urinprov används för drogscreening. Syfte: Motivera till och upprätthålla drogfrihet hos den enskilde.		Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 5 § då det bedöms vara svårt att nå målgruppen för insatsen utan en möjlighet för enskilda att delta anonymt.
Motivationsgrupp	Målgrupp: Personer över 18 år som upplever en ambivalens kring sitt bruk av alkohol, droger eller spel om pengar och det beteende som det medför men som inte upplever tillräckligt stora problem för att påbörja en behandling.	Gruppen erbjuds för att öka förståelsen av ett riskbruk samt att ge information och öka motivation till vidare hjälp till den som behöver det.	Utgår från metoderna KBT och MI som grund.	Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 5 § då det inte är behövt eller lämpligt för insatsen.
Enskilt stöd till anhöriga (Skadligt bruk och beroende)	Målgrupp: Nära anhöriga till individer som har ett skadligt bruk eller beroende.	Rådgörande och stöttande samtal. Information om diagnosen och vägledning till vart mer information finns att få. Information och motivation till att ta emot stödsatser om behov för detta finns. Kan följa med som stöd i kontakt med myndigheter ex SIP-möte eller skolmöten. Kan också vara praktiskt stöd i att ex fylla i ansökningar. Syftet är att stärka den anhöriga och vid behov underlätta kontakt med andra vårdinstanser och myndigheter. Max 5 samtal.		Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 4 § då det är en rådgivande insats.
Anhörigstöd – grupp	Målgrupp: Individ som vårdar eller tar hand om en släkting eller annan närstående som är långvarigt sjuk, äldre eller som har behov av stöd utifrån ett funktionshinder.	Grupper om 6-12 personer som träffas under ett bestämt antal träffar för att vara ett stöd, ge information och rådgivning om hjälp vidare. Olika grupper baserade på den närståendes problematik. Gruppen verkar också som ett forum för anhöriga att träffa personer i en liknande situation som är i samma situation och möjlighet att skapa nätverk.	Utgår från information från ex NKA samt information om kommunens verksamheter.	Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 5 § då det inte är behövt eller lämpligt för insatsen.

	<p>Eller</p> <p>Nära anhöriga till individer som har ett skadligt bruk eller beroende.</p> <p>Eller</p> <p>Nära anhöriga till individer som är utsatta för eller utsätter andra för våld i nära relation eller hedersrelaterat våld.</p>				
Aktiviteter för anhöriga	<p>Målgrupp: Individ som vårdar eller tar hand om en släkting eller annan närstående som är långvarigt sjuk, äldre eller som har behov av stöd utifrån ett funktionshinder.</p>	<p>Olika aktiviteter för anhöriga med eller utan sina närstående ex promenadfika, målning, stavgång och bokläsning. Aktiviteterna ges i hälsofrämjande syfte för att stärka den anhöriga och fånga upp anhöriga som behöver mer råd och stödinsatser. Insatsen möjliggör för de anhöriga att umgås med andra i samma situation, dela erfarenheter och skapa ett tryggt sammanhang för att stärka den anhöriga att kunna orka vara den som står bredvid.</p>		<p>Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun</p>	<p>Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 5 § då det inte är behövt eller lämpligt för insatsen.</p>
Enskilt stöd till anhöriga	<p>Målgrupp: Individ som vårdar eller tar hand om en släkting eller annan närstående som är långvarigt sjuk, äldre eller som har behov av stöd utifrån ett funktionshinder.</p>	<p>Rådgörande och stöttande samtal. Information om diagnosen och vägledning till vart mer information finns att få. Information och motivation till att ta emot stödinsatser om behov för detta finns. Kan följa med som stöd i kontakt med myndigheter ex SIP-möte eller skolmöten. Kan också vara praktiskt stöd i att ex fylla i ansökningar. Syftet är att stärka den anhöriga och vid behov underlätta kontakt med andra vårdinstanser och myndigheter.</p>		<p>Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun</p>	<p>Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 4 § då det är en rådgivande insats.</p>
Samarbetssamtal	<p>Målgrupp: Föräldrar som är på väg att eller som redan har separerat och som har gemensamma barn.</p>	<p>Strukturerade samtal för separerade föräldrar som vill träffa överenskommelser i frågor kring vårdnad, boende eller umgänge samt övriga frågor som rör gemensamma barn.</p>		<p>Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun</p>	<p>Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 4 § då det är en rådgivande insats</p>

					Rapporteras statistik till MFOF, Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd.
Öppen ingång - råd och stöd (Familjerätten)	Målgrupp: Föräldrar som har frågor kring vårdnad, boende och umgänge.	Information och vägledning till föräldrar och samarbetspartners via telefon, teams och fysiskt i alla frågor som gäller vårdnad, boende och umgänge.		Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 4 § då det är en rådgivande insats.
Informationssamtal för adoptionsintresserade	Målgrupp: Vuxna över 18 år som vill ha information kring adoption.	Information för adoptionsintresserade.		Social- och arbetsmarknads kontoret Sala kommun	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 4 § då det är en rådgivande insats.
Mika-mottagningen	Målgrupp: Personer över 18 år som har erfarenhet av sex mot ersättning eller människohandel för sexuella ändamål.	Motiverande samtal, råd och professionellt stöd till förändring. samtalsstöd och rådgivning via telefon, e-post eller fysiska besök. Individuella stödsamtal.		erbjudas av Västerås stad inom Individ och familjförvaltningen (IFF) på Centrum mot våld, CMV.	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 5 § då det bedöms vara svårt att nå målgruppen för insatsen utan en möjlighet för enskilda att delta anonymt.
KAST-mottagningen	Målgrupp: Vuxna över 18 år som köper sexuella tjänster eller har funderingar kring sexköp	Motiverande samtal, råd och professionellt stöd till förändring. samtalsstöd och rådgivning via telefon, e-post eller fysiska besök. Individuella stödsamtal.		erbjudas av Västerås stad inom Individ och familjförvaltningen (IFF) på Centrum mot våld, CMV.	Undantag från dokumentation av personlig information enligt 14 kap 5 § då det bedöms vara svårt att nå målgruppen för insatsen utan en möjlighet för enskilda att delta anonymt.

BILAGA 1 RISK, KONSEKVENSN OCH BARNKONSEKVENSNANALYS

MARS 2026

Inledning

Denna bilaga utgör ett komplement till beslut om förändringar av insatser i *Riktlinjen för insatser utan individuell behovsprövning* och innehåller en risk-, konsekvens- och barnkonsekvensanalys för respektive ny eller förändrad insats som föreslås omfattas av undantag från individuell behovsprövning samt de insatser som ska undantas från dokumentation av personliga förhållanden i enlighet med socialtjänstlagen (2025:400). Analysen syftar till att säkerställa rättssäkerhet, målgruppens trygghet samt att belysa eventuella effekter för barn.

Risk-, konsekvens- och Barnkonsekvensanalys

Familjebehandling - SSPF

Målgrupp: Barn 11-18 år som riskerar eller att utveckla eller har ett begynnande kriminellt- eller annat normbrytande beteende Villkor för att ta del av insatsen är att familjen redan tar del av insatsen SSPF-insats.

Innehåll och Syfte: Familjebehandling vid normbrytande beteende inom ramen för SSPF är en insats som syftar till att förändra destruktiva mönster och minska ungdomens utagerande eller kriminella beteende. Minska frekvensen och allvarlighetsgraden av normbrytande handlingar (t.ex. brott, skolk, våld). Familjebehandlingen involverar hela familjesystemet. Stärker skyddsfaktorer, såsom en fungerande skolgång och goda familjerelationer. Insatserna fokuserar även på att stärka föräldraförmågan, förbättra kommunikationen och relationerna i familjen.

Risk och konsekvens kopplat till att erbjuda insatsen utan individuell behovsprövning:

Att erbjuda familjebehandling inom ramen för SSPF utan individuell behovsprövning möjliggör tidiga insatser och kan bidra till att minska risken för att normbrytande eller kriminellt beteende utvecklas eller fördjupas.

- Insatsen kan stärka skyddsfaktorer såsom fungerande familjerelationer, förbättrad kommunikation i familjen och ökad föräldraförmåga, vilket kan minska behovet av mer ingripande insatser längre fram.

- Avsaknad av individuell behovsprövning innebär en risk att familjer med mer omfattande eller komplex problematik deltar i insatsen, trots att behovet överstiger vad familjebehandling inom SSPF kan tillgodose.
- Eftersom insatsen förutsätter att familjen redan deltar i SSPF-insats bedöms risken för bristande samordning eller otydlighet kring ansvar vara begränsad, då samverkan mellan aktörer redan är etablerad.
- Det finns en risk att behov av ytterligare stöd eller myndighetsutövning fördröjs om tydliga rutiner saknas för när ärenden ska övergå till handläggning enligt socialtjänstlagen.

Barnkonsekvensanalys:

- Insatsen syftar till att tidigt stödja barn och familjer i situationer där det finns risk för normbrytande beteende eller kriminalitet, vilket bedöms vara till barnets bästa.
- Genom att involvera hela familjesystemet och stärka relationer, kommunikation och föräldraförmåga kan insatsen bidra till ökad trygghet och stärka barnets skyddsfaktorer.
- Barnets delaktighet stärks genom att insatsen utformas tillsammans med familjen inom ramen för befintlig SSPF-samverkan.
- Risk för att mer omfattande behov förbises bedöms kunna hanteras genom etablerade rutiner inom SSPF för samverkan, uppföljning och vidare hänvisning till andra insatser vid behov.

Bedömning

Familjebehandling - SSPF bedöms vara en förebyggande och behandlande insats med fokus på att minska normbrytande beteende och stärka skyddsfaktorer kring barnet genom arbete med hela familjesystemet. För att insatsen ska vara effektiv bedöms det vara viktigt att den kan erbjudas utan individuell behovsprövning, då detta möjliggör tidiga insatser i ett skede där förändring kan förebygga mer omfattande problematik.

Eftersom insatsen endast erbjuds till familjer som redan deltar i SSPF-insats finns etablerade strukturer för samverkan, uppföljning och identifiering av behov av ytterligare stöd. Detta minskar risken för att mer omfattande behov förbises eller att nödvändiga insatser fördröjs.

Insatsen bedöms vara förenlig med barnets bästa enligt barnkonventionen genom att den syftar till att stärka barnets skyddsfaktorer, öka tryggheten i familjen och främja en fungerande skolgång samt ett liv fritt från kriminalitet.

Sammantaget bedöms fördelarna med att erbjuda familjebehandling inom SSPF utan individuell behovsprövning överväga riskerna, under förutsättning att tydliga rutiner för uppföljning och vidare hänvisning till annan insats finns.

Social- och arbetsmarknadskontoret
Marina Dickfors
T.F social- och arbetsmarknadschef

MISSIV

Revidering - Delegationsordning _2026-06-15

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Kapitlet om ekonomiskt bistånd har genomgått omfattande förslag till revideringar.

Förslagen gäller för punkterna

19.9

19.10

19.12

19.13

19.14

19.15

19.16

19.17

Revideringarna följer därefter enbart sifferordningen

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet kommer inte innebära några ekonomiska konsekvenser.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att fastställa föreslagna revideringar i delegationsordningen enligt förslag i bilaga.

Bilagor:

- 1 SAN Delegationsordning_2026-06-15

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet
och de Horisontella principerna**Barnperspektivet**

FN:s barnkonvention fastslår att *"barnets bästa skall alltid komma i första hand"*. Detta innebär att ett antal frågor som direkt eller indirekt berör barn ska ställas och beaktas före beslut angående till exempel policy, riktlinje och budget i kommunens samtliga styrelser och nämnder.

Berör ärendet barn direkt eller indirekt JA NEJ

Vid JA besvara följande frågor:

Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre JA NEJ

Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ

Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ

Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ

Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om *"till det yttersta av sin förmåga"*? JA NEJ

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden JA NEJ

Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:

Att det blir lättare eller svårare att bo på landsbygden? JA NEJ

Att det skapas fler eller färre jobb på landsbygden? JA NEJ

Att det ökar eller minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

**Horisontella principerna
(tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)**

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ

Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ

Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ

Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ

Delegationsordning

SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

METADATA OM DOKUMENTET

Dokumentnamn Delegationsordning		Dokumenttyp Förslag	Omfattar Kommunen
Beslutsinstans Social- och arbetsmarknadsnämnden	Dokumentansvarig Social- och arbetsmarknadschef	Publicering www.sala.se , intranät	
Beslutad datum	Översyn bör göras	Klassificering 1.3.1	Diarienummer 2026/5
Relation	Ersätter		Författningssamling

FÖRKORTNINGAR

LAGAR, FÖRORDNINGAR OCH SÄRSKILDA BEGREPPSFÖRKLARINGAR

SAN	Social- och arbetsmarknadsnämnd	Socialsekreterare	Socialsekreterare handlägger individuella ärenden inom socialtjänsten, organisatoriskt placerade inom SAK IFO:s myndighetsutövning.
SANU	Social- och arbetsmarknadsnämndens utskott	Familjehemssekreterare	Familjehemssekreterare utreder familjehem inom socialtjänsten, organisatoriskt placerade inom VOO IFO:s myndighetsutövning.
Ordförande	Bland nämndens ledamöter av Kommunfullmäktige vald ordförande.	Biståndshandläggare	Biståndshandläggare handlägger ansökningar om bistånd inom socialtjänsten, organisatoriskt placerade inom SAK IFO:s myndighetsutövning.
Vice ordförande	Bland nämndens ledamöter av Kommunfullmäktige vald vice ordförande.	Administrativ samordnare	Administrativ samordnare är en stödfunktion för samtliga verksamhetsområden, organisatoriskt placerad inom VOO administrativt stöd.
Social- och arbetsmarknadschef	Chef för Social- och arbetsmarknadskontoret	MAS	Medicinsk ansvarig sjuksköterska.
Utvecklare	Utvecklare är en stödfunktion för samtliga verksamhetsområden, organisatoriskt placerad inom VOO administrativt stöd.	Socialadministratör	Socialadministratör är en stödfunktion inom Barn och ungdomsenheten.
Administrativ assistent	Administrativ assistent är en stödfunktion för samtliga verksamhetsområden, organisatoriskt placerade inom VOO administrativt stöd.		

INNEHÅLL

SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDENS DELEGATIONSORDNING BESLUTANDERÄTT OCH DELEGATION.....	9
Allmänna bestämmelser.....	9
Delegeringens innebörd	9
Villkor för delegationsuppdrag.....	9
Delegationsordning - ersättare.....	10
Brådskande ärende.....	10
Att avstå från delegationsbeslut	11
Tillförordnad tjänsteman.....	11
Övrig beslutanderätt och förordnande	11
<i>Socialjour</i>	11
<i>Familjerätt</i>	11
Anmälan av beslut fattade med stöd av delegation.....	12
Beslutanderätt för nyanställda.....	12
Ärenden som inte får delegeras	12
Beslutanderätt eller ren verkställighet.....	13
Rätt till företräde inför nämnd	13
Inhibition	13
Överklagande	14
Upplysningar.....	14
Social- och arbetsmarknadsnämndens delegationsordning.....	14
ALLMÄNNA ÄRENDEN	16
1 LEX SARAH	16
2 LEX MAJA.....	16
3 ÖVRIGT	16
4 DATASKYDDSFÖRORDNINGEN	18
5 BRÅDSKANDE ÄRENDEN.....	19
6 UTREDNINGSÄRENDEN HANDLÄGGNING	20
7 OFFENTLIGHET- OCH SEKRETESSLAGEN (OSL)	20
8 ÖVERKLAGANDEN	21
9 YTTRANDEN.....	23
10 ÖVERFLYTT AV ÄRENDE.....	24
11 ANMÄLAN TILL ÖVERFÖRMYNDARE	25
12 POLISANMÄLAN	25
13 INSATSER UTAN INDIVIDUELL BEHOVSPRÖVNING.....	26
SOCIALSEKRETERARE, VUXEN.....	27
14 INSATSER ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)	27
15 KONTRAKTSVÅRD	29
16 LAG OM VÅRD AV MISSBRUKARE I VISSA FALL (LVM).....	29
17 YTTRANDEN.....	30
18 UTREDNING ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL).....	31

SOCIALSEKRETERARE, EKONOMISKT BISTÅND	32
19 EKONOMISKT BISTÅND ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)	32
20 DÖDSBO	35
21 ARBETSMARKNAD	35
SOCIALSEKRETERARE, BARN OCH UNGA	36
22 UTREDNING ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)	36
23 INSATS ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)	36
24 KONTAKTPERSON, KONTAKTFAMILJ, SÄRSKILT KVAL KONTAKTPERSON OCH UMGÄNGESSTÖD.....	37
25 PLACERINGSÄRENDEN.....	38
26 LAG MED SÄRSKILDA BESTÄMMELSER OM VÅRD AV UNGA (LVU).....	40
27 LAGEN OM PLACERING AV BARN I SKYDDAT BOENDE (2024:79)	46
FAMILJERÄTT	49
28 ENLIGT FÖRÄLDRABALKEN (FB).....	49
29 ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)	53
30 YTTRANDE.....	54
ERSÄTTNINGAR OCH AVGIFTER.....	58
31 ERSÄTTNINGAR, AVGIFTER, PLACERINGAR BARN OCH UNGA	58
32 ERSÄTTNINGAR, AVGIFTER, PLACERINGAR VUXNA	59
33 ERSÄTTNINGAR FAMILJEHEM, JOURHEM, KONTAKTFAMILJ, KONTAKTPERSON	60
34 ÖVRIGA ERSÄTTNINGAR OCH AVGIFTER.....	62

SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDENS DELEGATIONSORDNING BESLUTANDERÄTT OCH DELEGATION

Allmänna bestämmelser

Regler om delegering av ärenden inom en nämnds ansvarsområde finns i 6 kap. 37 – 40 §§ kommunallagen (KL). Bestämmelserna ger nämnderna möjlighet att delegera sin beslutanderätt. Nämnden avgör själv i vilken utsträckning man vill använda sig av sin delegeringsrätt, inom de ramar som KL anger, och bestämmer vilka ärenden som ska delegeras och till vem.

Nämnden kan delegera till sitt arbetsutskott, till ledamot eller ersättare i nämnden och till anställd i kommunen. Väsentligt är att delegeringsmöjligheten inte används på ett sådant sätt att nämnden avhänder sig ledningen av och ansvaret för de principiellt viktiga frågorna.

Att delegera innebär att överflytta beslutsrätt.

Delegering kan ske både från Kommunfullmäktige till nämnd och från nämnd till utskott, förtroendevalda eller anställda. Den som får beslutanderätten kallas delegat.

Delegeringens innebörd

Genom delegering flyttas beslutanderätten över från nämnden till delegaten. Delegaten träder helt i nämndens ställe. Beslut som fattas med stöd av delegering är juridiskt sett nämndens beslut. Det betyder bland annat att delegatens beslut kan överklagas på precis samma sätt som ett nämndbeslut. Revisionsansvaret för delegationsbeslutet ligger hos nämnden, men nämnden kan inte ändra ett beslut som fattats av delegaten. Nämnden kan dock när som helst återkalla lämnad delegation. Delegaten beslutar i de ärenden som ingår i delegeringsuppdraget. Finner delegaten att ett ärende är av större vikt eller av principiell betydelse ska delegaten hänskjuta ärendet till nämnden för avgörande.

Villkor för delegationsuppdrag

Beslutanderätten kan delegeras i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden till:

- en anställd hos kommunen
- ett utskott
- en ledamot eller en ersättare

Flera anställda kan inte ges rätt att besluta i samma typ av ärenden vid sidan av varandra.

I så fall måste beslutanderätten fördelas, exempelvis efter ansvarsområden, beloppsnivåer eller geografiska områden. Det är vanligt att nämnden i delegationsordningen anger en viss kategori/grupp av tjänstemän, exempelvis biståndshandläggare. En sådan delegation måste kompletteras med en arbetsordning eller liknande, som fördelar ärendena inom respektive ärendegrupp på varje enskild tjänsteman, det vill säga att utse ansvarig handläggare. För att uppfylla kraven vid granskning av ansvar ska man, efter att ha tagit del av delegations-ordningen och eventuell arbetsordning, finna endast en tjänsteman som haft rätt att avgöra ett visst ärende.

Delegationsordning - ersättare

Delegat i Delegationsordningen anges i lägsta nivå. För tjänstemän innebär det att en överordnad tjänsteman kan fatta beslut i alla ärenden delegerade till en lägre tjänsteman. Det innebär att inträde normalt sett endast ska ske då ordinarie delegat är förhindrad att fullgöra sin beslutanderätt genom sjukdom, semester, tjänsteresa eller annan liknande omständighet.

Brådskande ärende

En nämnd får enligt Kommunallagens 6 kap 39§ uppdra åt ordföranden, eller en annan ledamot som nämnden har utsett, att besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Sådana beslut ska anmälas vid nämndens nästa sammanträde.

Beslut i brådskande ärenden som följer av LVU och LVM-lagstiftningen är inte delegerade av nämnden utan det står direkt i respektive lag att ordföranden ska fatta beslut om det är brådskande. Följaktligen anmäls de till nämnden som ordförandebeslut och inte som delegeringsbeslut. Vid så kallade ordförandebeslut gäller generellt att ersättare för ordförande är 1:e vice ordförande

Endast namngivna ordföranden, ledamöter och tjänstemän är förordnade med kompletterande beslutanderätt. Social- och arbetsmarknadsnämndens beslut om förordnande återfinns i dnr VON15/17 (dåvarande vård- och omsorgsnämnden) och är publicerat på nämndens hemsida.

Att avstå från delegationsbeslut

En delegat har alltid rätt att överlämna ett ärende till nämnden för beslut i ärenden som delegerats, om delegaten finner att ärendets beskaffenhet gör det lämpligt. Något krav på delegaten att särskilt motivera ett sådant överlämnande finns inte.

En delegat är skyldig att överlämna ett enskilt ärende till nämnden för avgörande om delegaten finner att ärendet är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Vid jäv eller förfall för delegat som är anställd, inträder i första hand delegatens närmaste chef, i andra hand närmast överordnad chef.

Tillförordnad tjänsteman

En anställd behöver inte vara anställd av nämnden i fråga för att få delegerad beslutanderätt. Samma delegation som för delegat gäller för den som är tillförordnad på den tjänst som delegationen avser.

Ansvar för beslut på tjänstemannanivå vilar alltid på en tjänsteman, nämligen den som fattat beslutet.

Övrig beslutanderätt och förordnande

SOCIALJOUR

Nämnden har förordnat namngivna socialsekreterare vid Socialjouren i Västerås stad. Förordnandet innebär att berörda personer erhåller delegation att, efter kontorstid, fatta beslut i enskilda individärenden enligt Sala kommuns delegationsbestämmelser för socialsekreterare i myndighetsutövande befattning.

Utöver det erhåller de ett personligt förordnande att fatta beslut om begäran om handräckning rörande ärenden enligt Lagen om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), och Lagen om vård av missbrukare, (LVM).

FAMILJERÄTT

Nämnden har förordnat namngivna familjerättssekreterare i Västerås stad. Förordnandet innebär att berörda personer erhåller delegation att fatta beslut i enskilda individärenden. Det sker enligt Sala kommuns delegationsbestämmelser för socialsekreterare i myndighetsutövande befattning avseende familjerätt. I Delegationsordningen har delegaten namngivning som familjerättssekreterare.

Från 1 januari 2026 kommer förordnandet att avslutas och återgå till Sala kommun i egen regi. Under en period kommer Västerås stad fortsatt att ha delegation för att slutföra pågående individärenden.

Anmälan av beslut fattade med stöd av delegation

Enligt 6 kap 40 § kommunallagen ska Social- och arbetsmarknadsnämnden (SAN) besluta i vilken utsträckning anmälan ska ske av beslut som har fattats med stöd av delegation. Anmälan har registrerings-, informations- och kontrollsyrfte. Ärenden som har delegerats av SAN ska anmälas till Social- och arbetsmarknadsnämndens utskott vid första möjliga sammanträde efter delegationsbeslutet.

I anmälan av delegationsbeslut ska framgå:

- Vem som fattat beslutet
- När beslutet fattats
- Vilket beslut som fattats
- Vad beslutet avser
- Tidsperiod för beslutet

Beslutanderätt för nyanställda

Närmast överordnad chef avgör när beslutanderätt enligt delegationsordningen tilldelas nyanställda handläggare inom Social- och arbetsmarknadsnämnden.

Ärenden som inte får delegeras

I 6 kap 38 § KL anges de frågor/ärenden som nämnden inte har rätt att delegera.

Nämnden kan inte delegera:

- Ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet
- Framställningar eller yttranden till kommunfullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats
- Ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt

- Ärenden som väckts genom medborgarförslag och som överläts till kommunen
- Vissa ärenden som anges i särskilda författningar. Det är viktigt att framhålla att offentlighetsprincipen och den därmed förknippade rätten för allmänheten att ta del av allmänna handlingar inte ändras av att beslutanderätten delegeras.

Beslutanderätt eller ren verkställighet

Kommunallagen skiljer mellan beslut som måste delegeras och beslut som innebär ren verkställighet. Gränsdragningen mellan delegering och ren verkställighet är inte helt klar. Följande skillnader kan dock uppmärksammas. Delegering innebär överlåtande av en beslutsfunktion, vilket betyder att delegaten inträder i nämndens ställe. Beslutet skall kunna överklagas, antingen genom kommunalbesvär eller genom förvaltningsbesvär. Även att lämna yttranden innebär självständiga bedömningar, trots att yttranden normalt inte kan överklagas. Verkställighet innebär däremot en åtgärd som normalt finns inom tjänstemannens område.

Rätt till företräde inför nämnd

Enligt 14 kap 8 § SoL har den person som socialnämnden är skyldig att kommunicera utredningsmaterial med rätt att få företräde inför nämnd. § 24 FLP anger att "om en enskild part vill lämna uppgifter muntligt i ett ärende ska myndigheten ge parten tillfälle till det, om det inte framstår som obehövt. Myndigheten bestämmer hur detta ska ske". Nämnden betyder antingen nämnden i sin helhet, arbetsutskott, eller den person som på delegation har rätt att besluta på nämndens vägnar. Rätten att få företräde inför nämnden är alltså rätten att få företräde inför den som ska besluta i det enskilda ärendet.

Inhibition

För den som ett beslut gått emot, det vill säga nämnd eller enskild person, kan det ha stor betydelse att beslutet inte träder i kraft förrän saken slutgiltigt prövats av domstol. Ett beslut om att skjuta upp verkställigheten av ett beslut kan begäras av den klagande eller förordnas av domstolen på eget initiativ. Inhibition innebär att verkställigheten av ett överklagat beslut skjuts upp tills vidare. En begäran om inhibition görs vanligtvis redan i samband med att beslutet överklagas. Om klaganden begär inhibition i överklagandet ska överklagandet och aktuella handlingar utan dröjsmål skickas till aktuell överinstans.

Överklagande

Delegationsbeslut kan överklagas på samma sätt som nämndens beslut, det vill säga antingen som så kallade kommunalbesvär eller förvaltningsbesvär.

Kommunalbesvär

Laglighetsprövning, innebär att beslutet överklagas på det sätt som föreskrivs i Kommunallagen. Domstolen prövar endast lagligheten i beslutet, inte lämpligheten. Kommunalbesvär kan endast anföras av kommunens medlemmar.

Förvaltningsbesvär

Förvaltningsbesvär överklagas i enlighet med Förvaltningslagens bestämmelser. Beslutet överklagas till Förvaltningsrätten, men inges till nämnden. Nämnden gör en egen prövning om det tillkommit några nya omständigheter som gör att beslutet bör ändras. Om så inte är fallet, sänds ärendet vidare till förvaltningsrätten. Förvaltningsrätten prövar på både lagligheten och lämpligheten i beslutet och kan sätta ett nytt beslut i det tidigare beslutets ställe. Förvaltningsbesvär kan endast anföras av den som personligen berörs av beslutet.

Upplysningar

Upplysningar i frågor rörande delegation och dylikt kan erhållas från kommunjurist och nämndansvarig tjänsteman.

Social- och arbetsmarknadsnämndens delegationsordning

I Delegationsordningen framgår det vilka ärenden eller ärendegrupper som nämnden har delegerat till ordförande, ledamot, utskott eller tjänsteperson att fatta beslut om.

I Delegationsordningen anges alltid lägsta beslutsnivå. Ordningsföljden för delegaterna, med utgångspunkt i det lägsta delegat lyder som följer:

1. Socialsekreterare, Biståndshandläggare, Familjehemssekreterare, Familjerättssekreterare,
Placeringsamordnare och Socialjour
2. Specialisthandläggare (i de verksamheter som titeln förekommer)
3. Teamledare
4. Enhetschef

5. Verksamhetschef
6. Social- och arbetsmarknadschef
7. Ordförande SANU
8. SANU
9. Ordförande SAN
10. SAN

Förordnade socialsekreterare vid Socialjouren i Västerås stad erhåller i största mån som likalydande delegation som delegaten, socialsekreterare. Socialsekreterare vid Socialjouren benämns särskilt vid delegaten socialsekreterare, vid de rubriker som vidkommer deras arbetsuppgifter.

Socialsekreterare vid Socialjouren benämns också som särskild delegat avseende beslut om begäran om handräckning rörande ärenden enligt Lagen om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), och Lagen om vård av missbrukare, (LVM). Förordnade familjerättssekreterare vid Familjerätten i Västerås stad benämns särskilt i delegationsordningen som familjerättssekreterare.

Delegationsordningen ska revideras fortlöpande när behov föreligger, vid organisations- och avtalsförändringar, ny lagstiftning etc.

ALLMÄNNA ÄRENDEN

1 LEX SARAH			
Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
1.1	Beslut om att anmäla allvarliga missförhållanden eller risk för allvarliga missförhållanden till Inspektionen för Vård och omsorg (IVO)	27 kap 6 § SoL 24 § LSS	Verksamhetschef
2 LEX MAJA			
Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
2.1	Möjlighet för vårdpersonal att anmäla misstänkt vanvård av djur till den berörda kontrollmyndigheten	20 a § OSL	Verksamhetschef
3 ÖVRIGT			
Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
3.1	Beslut om rättelse av skrivfel i beslutsmeddelande som är utskickat och eller lagakraftvunnet och eller har fått sin slutliga utformning på annat sätt, t.ex. genom justering av protokoll	36 § FL	Enhetschef
3.2	Beslut om inköp av inventarier och förbruknings-material inom anslagsramen och enligt gällande reglemente		Enhetschef

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
3.3	Beslut som avser myndighetsutövning mot enskilda i ärenden av principiell natur eller är av annars större vikt	6 kap. 38 § p. 3 KL	SAN	
3.4	Beslut om rätten att teckna avtal inom Social- och arbetsmarknadsnämndens verksamhetsområde		Social- och arbetsmarknadschef	
3.5	Beslut om att ta emot och teckna delgivning för nämndens räkning	6 kap 36 § KL	Social- och arbetsmarknadschef	
3.6	Beslut om arbetsbudget för verksamheten		SAN	
3.7	Beslut om att ansöka om statsbidrag från Socialstyrelsen		Verksamhetschef	
3.8	Beslutsattestant samt ersättare	KFS 037 revision 04, Reglemente för kontroll av ekonomiska transaktioner	Verksamhetschef	Beslutsattest
3.9	Beslutsordning för attest och utanordning.	KFS 037 revision 04, Reglemente för kontroll av ekonomiska transaktioner	Verksamhetschef	Mottagningsattest, Behörighets- och Beställningskontrollen

4 DATASKYDDSFÖRORDNINGEN				
	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
4.1	Beslut om att utse dataskyddsbud	Artikel 37-39 GDPR	Social- och arbetsmarknadschef	
4.2	Beslut om att bifalla den registrerades begäran om bekräftelse på huruvida personuppgifter som rör den registrerade håller på att behandlas, tillgång till personuppgifterna och information om ändamål m.m. ("Rätt till information")	Artikel 15 GDPR	Social- och arbetsmarknadschef	
4.3	Beslut om att bifalla den registrerades begäran om att få felaktiga personuppgifter som rör den registrerade rättade eller ofullständiga personuppgifter kompletterade. (Rätt till rättelse)	Artikel 16 GDPR	Social- och arbetsmarknadschef	
4.4	Beslut om att bifalla den registrerades begäran om att få sina personuppgifter raderade. (Rätt till radering)	Artikel 17 GDPR	Social- och arbetsmarknadschef	Beslut om att bifalla den registrerades begäran om att få sina personuppgifter raderade. (Rätt till radering)
4.5	Beslut om att bifalla den registrerades begäran om att begränsa personuppgiftsbehandling. (Rätt till begränsning av behandling)	Artikel 18 GDPR	Social- och arbetsmarknadschef	

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
4.6	Beslut om att underrätta varje mottagare till vilken personuppgifterna har lämnats ut om rättelser eller radering av personuppgifter eller begränsningar av behandling, om inte detta visar sig vara omöjligt eller medför en oproportionell ansträngning. Informera den registrerade om dessa mottagare på den registrerades begäran.	Artikel 19 GDPR	Social- och arbetsmarknadschef	
4.7	Beslut om att bifalla den registrerades begäran om få ut de personuppgifter som rör den registrerade samt överföra dessa uppgifter till en annan personuppgiftsansvarig. (Dataportabilitet)	Artikel 20 GDPR	Social- och arbetsmarknadschef	
4.8	Beslut om att i enlighet med den registrerades invändningar sluta behandla den registrerades personuppgifter.	Artikel 21 GDPR	Social- och arbetsmarknadschef	

5 BRÅDSKANDE ÄRENDEN

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
5.1	Beslut rörande SAK i ärenden som är så brådskade att SAN:s eller SANU:s beslut inte kan avvaktas	6 kap 39 § KL	Ordföranden Vid förhinder, 1:e vice ordförande	

6 UTREDNINGÄRENDEN HANDLÄGGNING

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
6.1	Beslut om att inleda utredning	14 kap 2 § SoL	Biståndshandläggare Socialsekreterare Socialjour	
6.2	Beslut om att inte inleda utredning	14 kap 2 § SoL	Biståndshandläggare Socialsekreterare Teamledare Socialjour	Gäller ej socialsekreterare Barn och ungdomsenheten, se punkt 21.2
6.3	Ändra beslut som har meddelats som första insats	37 § FL	Ursprunglig delegat	

7 OFFENTLIGHET- OCH SEKRETESSLAGEN (OSL)

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
7.1	Beslut om utlämnande av handling		Den tjänsteperson som har ansvar för vården av handlingen	
7.2	Beslut om att helt eller delvis avslå enskilda framställan om utlämnande av handling eller beslut om att lämna ut en handling med förbehåll som inskränker den enskildes rätt att röja innehållet eller annars förfoga över handlingen	2 kap 12, 14 §§ TF 6 kap 3, 4 §§ OSL 10 kap 4, 13, 14 § OSL 25 kap 1 § OSL 26 kap 1 § OSL	Verksamhetschef	Delegat i ursprungsbeslutet

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
7.3	Beslut om sekretesskydd för uppgiftslämnare i vissa fall	26 kap 5 § OSL	Verksamhetschef	
7.4	Beslut om sekretess av uppgifter gällande underårig i förhållande till dennes vårdnadshavare	12 kap 1, 3 §§ 1 st. OSL	Verksamhetschef	
7.5	Beslut om att till åklagarmyndighet eller polismyndighet lämna uppgift som omfattas av sekretess enligt bl.a. 26 kap OSL om misstanke om brott enl. 3,4 eller 6 kap i brottsbalken mot någon som inte fyllt 18 år	10 kap 21 § OSL	Enhetschef	
7.6	Beslut om att lämna uppgift om utlännings personliga förhållanden till regeringen, migrationsdomstol, Migrationsöverdomstolen, Migrationsverket eller polismyndighet	17 kap 1 § UtL 10 kap OSL	Enhetschef	

8 ÖVERKLAGANDEN

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
8.1	Beslut om att avvisa överklagande som inkommit för sent.	45 § 1 st FL	Biståndshandläggare Socialsekreterare	Delegat i ursprungsbeslutet
	Beslut om att pröva överklagande som inkommit i rätt tid	44 § FL	Familjerättssekreterare	
8.2	Beslut om att ompröva och ändra överklagat beslut	39 § FL (37 § 1, 2 st FL)	Biståndshandläggare Socialsekreterare Familjerättssekreterare	Delegat i ursprungsbeslutet

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
8.3	Beslut om överklagande och yrkande om inhibition till överprövande domstol	6 kap 33–34 §§ KL	SAN/ SANU	
8.4	Beslut om överklagande och yrkande om inhibition till överprövande domstol när SAN:s beslut ej kan avvaktas	30 kap 1–2 SoL 6 kap 33–34 KL	Enhetschef	
8.5	Beslut om avvisande av ombud	14 § 1st FL	Enhetschef	
8.6	Beslut om att avge yttrande till överinstans utifrån begäran med anledning av enskilds överklagan av beslut	8–12 §§ FPL	Biståndshandläggare Socialsekreterare	Delegat i ursprungsbeslutet
8.7	Beslut om att överklaga migrationsverkets beslut om ersättning	42 § FL	Socialsekreterare	
8.8	Beslut om överklagande till Förvaltningsdomstol	30 kap 1–2 SoL 6 kap 37–38 § KL	SAN/SANU	
8.9	Beslut om att överklaga IVO:s beslut	35 kap 2 § SoL	Enhetschef	

9 YTTRANDEN				
	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
9.1	Beslut om att avge yttrande till Kammarrätt, med anledning av överklagande av förvaltningsrättsdom	46 § FL	SANU	
9.2	Beslut om att avge yttrande till Förvaltningsdomstol med anledning av överklagande av delegats beslut	46 § FL	Biståndshandläggare Socialsekreterare	Delegat i ursprungsbeslutet
9.3	Beslut om att avge yttrande till kriminalvården vid verkställande av frihetsberövande påföljd inom Europeiska unionen	4 kap 1 § Förordningen (2015:109) om erkännande och verkställighet av frihetsberövande påföljder inom Europeiska unionen	Teamledare	
9.4	Beslut om att avge yttrande i folkbokföringsärenden Lämna Skatteverket biträde vid utredning av frågor om skyddad folkbokföring m.m.	17 a § Folkbokföringslagen	Teamledare	
9.5	Beslut om att avge yttrande i tillsynsärenden av individärenden till; Inspektionen för vård och omsorg (IVO), JO, JK, DO, Länsstyrelsen och Integritetsskyddsmyndigheten	28 kap 2 § SoL 26 § LSS 7 kap 21 § PsL	SANU	

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
9.6	Beslut om att avge yttrande över ansökan om rättshjälp genom offentligt biträde samt yttrande över kostnadsberäkning	43 § rättshjälpslagen 36 § rättshjälpsförordningen	Biståndshandläggare Socialsekreterare	
9.7	Beslut om att återsöka och skriva yttranden till Migrationsverket	Förordning (2017:193) om statlig ersättning för asylsökande m.fl.	Utvecklare Socialsekreterare	Förordningen innehåller bestämmelser om kommuners och regioners rätt till statlig ersättning för vissa kostnader gällande asyl och vissa andra utlänningar som bevispersoner
9.8	Beslut om att föra talan i ärenden eller mål vid allmän domstol eller Förvaltningsdomstol	30 kap 2 § SoL	Teamledare	

10 ÖVERFLYTT AV ÄRENDE

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
10.1	Begäran om överflyttning av ärende gällande enskild till annan kommun	29 kap 10 § SoL 2 kap 3 § 2 st FB	SANU SANU	
10.2	Meddela inställning till begäran om överflyttning av ärende från annan kommun	29 kap 10 § SoL	SANU	
10.3	Beslut om att ansöka hos IVO om överflyttning av ärende till annan kommun	29 kap 10 § SoL	SANU	
10.4	Beslut om att avge yttrande till IVO i ärende rörande överflyttning av ärende till annan kommun	29 kap 10 § SoL	SANU	

11 ANMÄLAN TILL ÖVERFÖRMYNDARE				
	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
11.1	Beslut om anmälan till överförmyndaren om behov av god man/förvaltare	5 kap 3 § 1 p SoF LSS 15 § p. 6	Biståndshandläggare Socialsekreterare	
11.2	Beslut om anmälan till överförmyndaren om behov av god man/förvaltare samt beslut om anmälan att god man/förvaltare inte längre föreligger	5 kap 3 § 1 p SoF LSS 15 § p. 6	Biståndshandläggare Socialsekreterare	
11.3	Beslut om anmälan till överförmyndaren om förhållanden beträffande förvaltning av underårigs egendom	5 kap 3 § 3 p SoF	Biståndshandläggare Socialsekreterare	
12 POLISANMÄLAN				
	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
12.1	Beslut om att polisanmäla misstanke om brott om det är nödvändigt för att socialnämnden ska kunna fullgöra sin verksamhet	10 kap 2 § OSL	Enhetschef	
12.2	Beslut om polisanmälan vid misstanke om vissa brott mot barn och unga samt misstankar om begångna brott i övrigt	15 kap 7 § SoL 10 kap 21–24 §§ OSL	Teamledare	
12.3	Beslut att inte polisanmäla misstanke om vissa brott mot barn	15 kap 7 § SoL	Teamledare	
12.4	Beslut om att begära utdrag ur polisregister	SFS 1999:1134	Biståndshandläggare Socialsekreterare	

13 INSATSER UTAN INDIVIDUELL BEHOVSPRÖVNING

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
13.1	Beslut om att införa insatser utan individuell behovsprövning	11 kap 5 § SoL	SAN	
13.2	Beslut om att undanta insatser utan individuell behovsprövning från dokumentation av personliga uppgifter	14 kap 4–5 §§ SoL	SAN	

SOCIALSEKRETERARE, VUXEN

14 INSATSER ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)				
	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
14.1	Beslut om att inleda utredning	14 kap 2 § SoL	Socialsekreterare Socialjour	
14.2	Beslut om att inte inleda utredning	14 kap 2 § SoL	Socialsekreterare Socialjour	
14.3	Beslut om att avslå ansökan	14 kap 2 § SoL	Socialsekreterare	
14.4	Beslut om att inledd utredning ska avslutas utan åtgärd	14 kap 2 § SoL	Socialsekreterare	
14.5	Beslut om att underteckna en samordnad vårdplan i samband med ansökan om öppen psykiatrisk tvångsvård och öppen rättspsykiatrisk tvångsvård	12 a § LRV	Socialsekreterare	
14.6	Beslut om insats i form av öppenvårdsinsatser med interna resurser	11 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
14.7	Beslut om insats i form av externa öppenvårdsinsatser	11 kap 1 § SoL	Enhetschef	
14.8	Beslut om insats i form av boendeinsats	11 kap 1 § SoL	Teamledare Ovan delegat max 6 månader, därefter Enhetschef	

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
14.9	Beslut om insats i form av placering i familjehem	11 kap 1 § SoL	Socialjour Enhetschef Ovan delegat max 4 månader, därefter SANU	För Socialjour till nästkommande vardag
14.10	Beslut om insats i form av placering i hem för vård eller boende (HVB)	11 kap 1 § SoL	Socialjour Enhetschef Ovan delegat max 4 månader, därefter SANU	För Socialjour beslut till nästkommande vardag
14.11	Beslut om insats i form av placering i stödboende	11 kap 1 § SoL	Socialjour Enhetschef Ovan delegat max 4 månader, därefter SANU	För Socialjour beslut till nästkommande vardag
14.12	Beslut om insats i form av placering på skyddat boende	11 kap 1 § SoL	Socialjour Enhetschef Ovan delegat max 4 månader, därefter SANU.	För Socialjour beslut till nästkommande vardag
14.13	Beslut om insats i form av kontaktperson eller kontaktfamilj	11 kap 1 § SoL	Socialsekreterare Socialpsykiatrin Teamledare (Vuxen)	Beslut gällande socialpsykiatri på delegation av ÄON
14.14	Beslut om upphörande av insats enligt SoL	11 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	Delegat i ursprungsbeslut Biståndet avslutas av personen själv eller lagligt utsedd företrädare
14.15	Beslut om dagverksamhet	11 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	Beslut gällande socialpsykiatri på delegation av ÄON
14.16	Beslut om boendestöd	11 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	Beslut gällande socialpsykiatri på delegation av ÄON

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
14.17	Beslut om särskilt boende i form av vård- och omsorgsboende	11 kap 1 § SoL 11 kap. 3 § SoL	Enhetschef	Beslut gällande socialpsykiatri på delegation av ÄON
15 KONTRAKTSVÅRD				
	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
15.1	Beslut om kontraktsvård enligt dom om skyddstillsyn	11 kap. 4 § SoL	Enhetschef	
15.1	Beslut om vårdvistelse enligt 11 kap 3 § Fängelselagen	11 kap. 3 § SoL	Enhetschef	
16 LAG OM VÅRD AV MISSBRUKARE I VISSA FALL (LVM)				
	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
16.1	Följande beslut enligt LVM får inte delegeras till tjänsteman: 11 § Angående ansökan om vård hos förvaltningsrätten 13 § Angående omedelbart omhändertagande 18b Upphörande av vård enl. LVM			
16.2	Beslut om att inleda utredning om det kan finnas skäl att bereda någon tvångsvård enligt LVM	7 § LVM	Socialjouren Socialsekreterare	
16.3	Beslut om att utredning enligt LVM inte ska inledas, ska läggas ner alternativt övergå i en utredning enligt 14 kap 2 § SoL	7 § LVM	Socialjouren Teamledare	
16.4	Beslut om läkarundersökning, samt utse läkare	9 § LVM	Socialjouren Teamledare	

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
16.5	Beslut om ansökan till förvaltningsrätten om vård enligt LVM	11 § LVM	SANU	
16.6	Beslut om omedelbart omhändertagande	13 § LVM	SANU	
16.7	Beslut om upphörande av omedelbart omhändertagande	18 b § LVM	SANU	
16.8	Beslut om att ansöka till förvaltningsrätten om förlängd utredningstid	38 § 2 st. LVM	Enhetschef	
16.9	Beslut om att begära polishandräckning för genomförande av läkarundersökning	45 § 1 st LVM	Socialjouren Teamledare	
16.10	Beslut om polishandräckning för att föra den som ska beredas vård enl. LVM eller är omedelbart omhändertagen enligt samma lag till LVM-hem eller sjukhus	45 § 2 st LVM	Socialjouren Teamledare	
17 YTTRANDEN				
	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
17.1	Beslut om att avge yttrande till åklagarmyndighet beträffande den som vårdats enligt LVM	46 § 2 st LVM	Socialsekreterare	
17.2	Beslut om att avge yttrande till allmän domstol då den som begått brottslig gärning kan bli föremål för LVM-vård	BrB 31:2	Socialsekreterare	

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
17.3	Beslut om yttrande till tingsrätten om förordnande av god man	11 kap 16 § 2 st FB	Teamledare hos Familjerätt Enhetschef	Socialtjänsten i Sala kommer att överta delegation från Familjerätten i Västerås fr o m 2026-01-01. Till dess har Västerås delegationen kvarstående för att avsluta sina ärenden.
17.4	Beslut om yttrande i ärenden om förordnande av god man eller förvaltare för någon som fyllt 16 år	11 kap 16 § 2 st FB	Familjerättssekreterare	
17.5	Beslut om att avge yttrande i körkortsärende	3 kap 8 §, 5 kap 2 § Körkortsförordningen	Socialekreterare	
17.6	Beslut om att avge yttrande över ansökan om rättshjälp genom offentligt biträde samt yttrande över kostnadsberäkning	43 § Rättshjälpslagen 36 § Rättshjälpsförordningen	Socialekreterare	
17.7	Beslut om att avge yttrande till polismyndighet enligt vapenlagen	32 § vapenlagen	Socialekreterare	Upplysningar får endast lämnas ut om den enskilde samtyckt till det (JO 1983/84 s 188f)
17.8	Beslut om yttrande om lämplighet enligt hemvärnsförordningen	5 § hemvärnsförordningen	Socialekreterare	
18 UTREDNING ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)				
	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
18.1	Beslut om att inleda utredning	14 kap 2 § SoL	Socialekreterare	
18.2	Beslut om att inte inleda utredning	14 kap 2 § SoL	Socialekreterare	

SOCIALSEKRETERARE, EKONOMISKT BISTÅND

19 EKONOMISKT BISTÅND ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)				
	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
19.1	Beslut om ekonomiskt bistånd till livsföring i övrigt enligt norm	12 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
19.2	Beslut om ekonomiskt bistånd till livsföring i övrigt över norm	12 kap 2 § SoL	Socialsekreterare	
19.3	Beslut om ekonomiskt bistånd över norm avseende skulder	12 kap 2 § SoL	Teamledare - Upp till ett halvt prisbasbelopp Enhetschef - upp till ett prisbasbelopp Social- och arbetsmarknadschef - upp till två prisbasbelopp SANU - utöver två prisbasbelopp	
19.4	Beslut om ekonomiskt bistånd i avvaktan på etableringsersättning	12 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
19.5	Beslut om ekonomiskt bistånd utöver skyldigheten i 12 kap 1 § SoL	12 kap 2 § SoL	Teamledare - Upp till ett halvt prisbasbelopp. Enhetschef - upp till ett prisbasbelopp Social- och arbetsmarknadschef - upp till två prisbasbelopp SANU - utöver två prisbasbelopp	

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
19.6	Beslut om ekonomiskt bistånd till livsföring i övrigt med villkor om återbetalning	12 kap 1 § SoL 33 kap 2 § SoL	Socialsekreterare	
19.7	Beslut om att återkräva ekonomiskt bistånd enligt 12 kap 1 § SoL som utgått med villkor om återbetalning	12 kap 1 § SoL 33 kap 2 § SoL	Socialsekreterare	
19.8	Beslut om att återkräva ekonomiskt bistånd enligt 12 kap 1 § SoL som utgått obehörigen	33 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
19.9	Beslut om ekonomiskt bistånd utöver skyldigheten i 12 kap 1 § SoL med villkor om återbetalning	12 kap 2 § SoL 33 kap 2 § SoL	Socialsekreterare	
19.10	Beslut om att återkräva ekonomiskt bistånd enligt 12 kap 2 § SoL	33 kap 3 § SoL	Teamledare	
19.11	Beslut om ekonomiskt bistånd under studier på gymnasienivå	12 kap 1,2 § § SoL	Socialsekreterare	
19.12	Föra talan om återkrav när ekonomiskt bistånd har betalats ut på felaktiga grunder	33 kap 4 § SoL	SANU	
19.13	Begära att en enskild ska delta i anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet	12 kap. 4 § SoL	Socialsekreterare	
19.14	Begära att en enskild ska delta i aktivitet efter tre sammanhängande månader med försörjningsstöd	12 kap. 4 a § SoL	Socialsekreterare	
19.15	Begära att en enskild ska delta i aktivitet innan tre sammanhängande månader med försörjningsstöd	12 kap. 4 b § SoL	Socialsekreterare	

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
19.16	Sätta ned fortsatt försörjningsstöd när den enskilde inte deltagit i anvisad praktik, innan kompetenshöjande verksamhet eller aktivitet (aktivitetskrav)	12 kap 4 § SoL	Socialsekreterare	
19.17	Neka fortsatt försörjningsstöd när den enskilde inte deltagit i anvisad praktik, annan kompetenshöjande verksamhet eller aktivitet (aktivitetskrav)	12 kap. 5 § SoL	Teamledare	
19.18	Beslut om eftergift av ersättningskyldighet enl. 33 kap 1 och 2 §§ SoL.	33 kap 6 § SoL	Enhetschef	
19.19	Beslut om polisanmälan om det misstänks att brott enligt bidragsbrottslagen begåtts	6 § Bidragsbrottslagen	Enhetschef	
19.20	Socialnämndens rätt att ta del av uppgifter om enskilda hos: <i>Centrala studiestödsnämnden, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, arbetslöshetskassorna samt Arbetsförmedlingen.</i>	15 kap 10 - 11 §§ SoL	Socialsekreterare	
19.21	Beslut om bistånd till tillståndssökande enligt Migrationsverkets riktlinjer	LMA	Socialsekreterare	
19.22	Beslut om bistånd till asylsökande (dagersättning och särskilt bidrag)	1, 3, 17 och 18 §§ LMA	Socialsekreterare	
19.23	Beslut om nedsättning av dagersättning till asylsökande	10 § LMA	Socialsekreterare	
19.24	Ekonomiskt bistånd enligt riksnorm under integrationstid	12 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	

20 DÖDSBO				
	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
20.1	Beslut om dödsboanmälan till Skatteverket eller avslag med hänvisning till att bouppteckning ska genomföras	20 kap 8a ÄB	Socialsekreterare	
20.2	Beslut om att ordna gravsättning och kräva ersättning av dödsboet	5 kap 2 § Begravningslagen	Enhetschef	
20.3	Beslut att vårda (provisorisk förvaltning) dödsboet	18 kap 2 § ÄB	Socialsekreterare	
21 ARBETSMARKNAD				
	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
21.1	Tecknande av avtal, överenskommelser och kontrakt inom arbetsmarknadsenheten		Enhetschef	

SOCIALSEKRETERARE, BARN OCH UNGA

22 UTREDNING ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)				
	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
22.1	Beslut om att inleda utredning oavsett den enskildes samtycke	14 kap 2 § SoL 20 kap 5 § SoL	Socialsekreterare Socialjour	20 kap 5§ tillämpas då samtycke saknas
22.2	Beslut om att inte inleda utredning	20 kap 2 §	Teamledare	
22.3	Beslut om att avsluta inledd utredning utan åtgärd	14 kap 2 § SoL	Teamledare	
22.4	Beslut om att avskriva ärendet från vidare handläggning	14 kap 2 § SoL	Teamledare	
22.5	Beslut om förlängd utredningstid	20 kap 3 § SoL	Teamledare	Max två månader, därefter SANU
22.6	Beslut om uppföljning av ett barns situation efter avslutad utredning utan beslut om insats	23 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
22.7	Beslut om uppföljning av ett barns situation efter att placering på HVB- eller familjehem har upphört	23 kap 2 § SoL	Socialsekreterare	
23 INSATS ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)				
	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
23.1	Beslut om insats i form av öppenvårdsinsatser med interna resurser	11 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
23.2	Beslut om insats i form av stödkontakt	11 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
23.3	Beslut om beviljande av insats i form av öppenvård eller kontaktperson, utifrån barnets/den unges bästa, trots att inte samtliga vårdnadshavare samtycker till det	6 kap. 13 a § FB 21 kap 1 § SoL	SANU	
23.4	Beslut om insats i form av externa öppenvårdsinsatser	11 kap 1 § SoL	Enhetschef	
24 KONTAKTPERSON, KONTAKTFAMILJ, SÄRSKILT KVAL KONTAKTPERSON OCH UMGÄNGESSTÖD				
	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
24.1	Beslut om insats i form av kontaktfamilj, kontaktperson, särskilt kvalificerad kontaktperson och umgängesstöd	11 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
24.2	Beslut om avslag i avseende insats till kontaktfamilj, kontaktperson, särskilt kvalificerad kontaktperson och umgängesstöd	11 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
24.3	Beslut om upphörande av kontaktfamilj, kontaktperson, särskilt kvalificerad kontaktperson och umgängesstöd	11 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
24.4	Beslut om att utse och entlediga kontaktfamilj, kontaktperson, särskilt kvalificerad kontaktperson och umgängesstöd	13 kap 7 § SoL	Familjehemssekreterare	

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
24.5	Beslut om att inleda utredning gällande uppdragstagare		Familjehemssekreterare	Kontaktfamilj, Kontaktperson, Särskilt kvalificerad kontaktperson och Umgängesstöd
25 PLACERINGSÄRENDEN				
	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
25.1	Beslut om tillfällig vård och fostran i jourhem efter avslutad utredning max två månader.	11 kap 1 § SoL	SANU Ordförande SANU vid brådskande fall	I enlighet med 22 kap 2 § SoL
25.2	Beslut om tillfällig vård och fostran i jourhem längre än efter avslutad utredning- max två månader.	11 kap 1 § SoL	SANU Ordförande SANU vid brådskande fall	I enlighet med 22 kap 2 § SoL
25.3	Beslut om tillfällig vård i nätverkshem efter avslutad utredning max två månader.	11 kap 1 § SoL	SANU Ordförande SANU vid brådskande fall	I enlighet med 22 kap 2 § SoL
25.4	Beslut om tillfällig vård i nätverkshem längre än efter avslutad utredning- max två månader.	11 kap 1 § SoL	SANU Ordförande SANU vid brådskande fall	I enlighet med 22 kap 2 § SoL
25.5	Beslut om insats i form av familjehem för stadigvarande vård och fostran.	11 kap 1 § SoL 22 kap 4 § 2 st SoL	SANU	I enlighet med 22 kap 2 § SoL

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
25.6	Beslut om insats i form av familjehem för stadigvarande vård och fostran efter 18 år, så länge behovet kvarstår dock längst t. o. m. 21-årsdagen	11 kap 1 § SoL	SANU	
25.7	Vård av barn utanför det egna hemmet som kräver medgivande eller beslut	22 kap 1-6 § SoL	SANU	
25.8	Beslut om att utse och entlediga jourhem, nätverkshem och familjehem	9 kap 1, 10 §§ SoL	Familjehemssekreterare	
25.9	Beslut om insats i form av extern vård max 4 månader	11 kap 1 § SoL	Socialjouren Enhetschef	Gäller även vid omplacering mellan olika externa vårdinsatser, då vården ges under en sammanhållen tid
25.10	Beslut om insats i form av extern vård än 4 månader	11 kap 1 § SoL	SANU	
25.11	Beslut om avslag avseende insats i form av vård i familjehem och extern vård	11 kap 1 § SoL	Teamledare	
25.12	Beslut om överväganden var 6:e månad om fortsatt vård	22 kap 13 § SoL	SANU	
25.13	Beslut om upphörande av vård i familjehem, jourhem, extern vård	11 kap 1 § SoL	Teamledare	
25.14	Överväga om att ansöka om flyttningsförbud enligt 24 § LVU vid prövning om upphörande av vård enligt SoL, av barn som har fyllt 15 år	22 kap 16 § SoL	SANU	Gäller placering i ett hem som avses i 22 kap 2 § SoL

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
25.15	Beslut om placering enligt SoL som överstiger 6000 kr i dygnskostnad		SANU	Avser alla placeringar inklusive de som har annan delegat än SANU
26 LAG MED SÄRSKILDA BESTÄMMELSER OM VÅRD AV UNGA (LVU)				
	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
26.1	Beslut om ansökan hos Förvaltningsrätten om vård enligt LVU	4 § LVU	SANU	
26.2	Beslut om omedelbart omhändertagande	6 § LVU	Ordföranden i SANU. Vid förhinder, 1:e vice ordförande	
26.3	Beslut om upphörande av omedelbart omhändertagande	9 § LVU	Ordföranden i SANU. Vid förhinder, 1:e vice ordförande	
26.4	Beslut om att ansöka till Förvaltningsrätten om förlängning av tid för omhändertagande	8 § LVU	Ordföranden i SANU. Vid förhinder, 1:e vice ordförande	
26.5	Beslut om vårdens anordnande och vistelse - Flyttning av den unge inkl. begäran om utskrivning eller medgivande att utskrivning sker	11 § 1-3 st LVU	Ordföranden i SANU. Vid förhinder, 1:e vice ordförande	
26.6	Beslut om den unges vistelse i sitt eget hem under vårdtiden	11 § 2 st LVU	Ordföranden i SANU. Vid förhinder, 1:e vice ordförande	Inleds alltid utanför hemmet

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
26.7	Beslut om den unges personliga förhållande i den mån beslutet inte är att hänföra till 11 § 1 och 2 st LVU	11 § 4 st LVU	Socialsekreterare	
26.8	Beslut om att överväga fortsatt vård samt hur vården ska riktas och utformas	13 § 1 st LVU	SANU	
26.9	Beslut om att ompröva fortsatt vård	13 § 2 st LVU	SANU	
26.10	Överväga om att ansöka om flyttningsförbud enligt 24 § LVU vid prövning om upphörande av vård enligt LVU, av barn under 18 år	13 b § LVU	SANU	Gäller placering i ett hem som avses i 22 kap 2 § SoL
26.11	Beslut om att ansöka om överflyttning av vårdnad	13 c § LVU	SANU	Ansökan om överflyttning av vårdnaden enligt 6 kap 8 § FB
26.12	Beslut om hemlighållande av den unges vistelseort (Beslut om att inte röja den unges vistelseort) -i avvaktan på SAN:s beslut	14 § 2 st p 2 LVU	SAN Ordföranden i SANU, vid förhinder, 1:e vice ordförande	Beslutet ska anmälas vid nästa sammanträde.
26.13	Beslut om upphörande av hemlighållande av den unges vistelseort *i avvaktan på SAN:s beslut	14 § 2 st p 2 LVU	SAN *Ordföranden i SANU, vid förhinder, 1:e vice ordförande	*Beslutet ska anmälas vid nästa sammanträde.

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
26.14	Beslut att överväga hemlighållande av vistelseort minst var tredje månad	14 § 3 st LVU	SAN	
26.15	Beslut att överväga umgänges-begränsning minst var tredje månad	14 § 3 st LVU	SAN	
26.16	Beslut om upphörande av umgängesbegränsning	14 § 2 st p 1 LVU	SAN	
26.17	Beslut om hur den unges umgänge med föräldrar eller andra skall utövas om överenskommelse inte kan nås med förälder * i avvaktan på SAN:s beslut	14 § 2 st p 1 LVU	SAN *Ordföranden i SANU, vid förhinder, 1:e vice ordförande	*Beslutet ska anmälas vid nästa sammanträde.
26.18	Beslut om upphörande av vård	21 § LVU	SANU	
26.19	Beslut om att avslå ansökan om vårdens upphörande.	21 § LVU	SANU	Begäran om vårdens upphörande
26.20	Beslut om uppföljning av ett barn under 18 år vid upphörande av vård enligt 21 § LVU	21 b § LVU	SANU	
26.21	Beslut om att en uppföljning ska avslutas senast 6 månader efter det att den inleddes	21 c § LVU	Socialsekreterare	

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
26.22	Beslut om kontaktmannaskap och öppna behandlingsinsatser mot vederbörandes vilja *omprövning	22 § p 1 o 2 LVU *22 § p 1 o 2 LVU	SANU	
26.23	Beslut om upphörande av förebyggande insatser enligt 22 § 1st LVU	22 § 3 st LVU	SANU	
26.24	Beslut att ansöka om flyttningsförbud	24 § LVU	SANU	
26.25	Beslut att överväga om flyttningsförbud fortfarande behövs	26 § LVU	SANU	
26.26	Beslut om att flyttningsförbud ska upphöra	26 § 2st LVU	SANU	
26.27	Beslut om tillfälligt flyttförbud när SANU- beslut inte kan avvaktas.	27 §	Ordföranden i SANU. Vid förhinder, 1:e vice ordförande	
26.28	Beslut om att tillfälligt flyttningsförbud ska upphöra	30 § LVU	SANU	
26.29	Beslut om hur den unges umgänge med vårdnadshavare och förälder med umgängesrätt reglerad genom dom, beslut av domstol eller avtal ska utövas vid flyttningsförbud	31 § LVU	SANU	

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
26.30	Beslut om utreseförbud vid påtaglig risk att föras utomlands i syfte att ingå äktenskap eller äktenskapsliknande förhållande eller könsstympning	31a § LVU	SANU	
26.31	Beslut att ompröva utreseförbud	31c § LVU	SANU	
26.33	Beslut om tillfälligt utreseförbud, nämndens beslut kan inte avvaktas	31d § LVU	Ordföranden i SANU, vid förhinder, 1:e vice ordförande	
26.33	Beslut om tillfälligt undantag från utreseförbud för viss resa	31 § LVU	SANU	
26.34	Beslut om läkarundersökning	32 § 1 st LVU	Socialjouren Teamledare	
26.35	Beslut om provtagning inför umgänge vid vård enligt 2 § LVU	32 a § LVU	SANU	
26.36	Beslut om provtagning inför upphörande av vård enligt 2 § LVU	32 b § LVU	SANU	
26.37	Beslut att begära biträde av polis för att bereda en läkare, som avses i 32 §, tillträde till den unges hem eller för att föra den unge till läkarundersökning	43 § 1 p LVU	Ordföranden i SANU vid förhinder, 1:e vice ordförande	

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
26.38	Beslut om att begära polis-handräckning för genomförande av beslut av vård	43 § 2p LVU	Socialjouren Teamledare	
26.39	Beslut om framställan domstol om behov av målsägandebiträde för underårig	5 kap 2 § 1st SoFS	Socialsekreterare	
26.40	Beslut om att avge yttrande till allmän domstol angående överlämnande till vård *då vård enligt LVU inte är aktuell *i övriga fall		*Socialsekreterare avseende då vård enligt LVU inte är aktuell *SANU avseende övriga fall	
26.41	Beslut om placering enligt LVU som överstiger 6000 kr i dygnskostnad.		SANU	Avser alla placeringar inklusive de som har annan delegat än SANU.

27 LAGEN OM PLACERING AV BARN I SKYDDAT BOENDE (2024:79)

Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning	
27.1	<p>Beslut enligt lag om placering av barn som ej går att delegera till tjänsteman</p> <p>3 kap 3 § Beslut om ansökan hos Förvaltningsrätt om insats skyddat boende</p> <p>4 kap 1 § Beslut om en omedelbar insats i form av skyddat boende</p> <p>5 kap 1 § Beslut om hur insatsen ska ordnas och om var den unge ska vistas</p> <p>5 kap 3 § Övervägande av insatsen skyddat boende</p> <p>5 kap 6 § Övervägande av beslut beträffande umgänge och hemlighållande av vistelseadress</p> <p>7 kap 1 § Beslut om att en omedelbar insats i form av skyddat boende ska upphöra</p> <p>8 kap 7 § Beslut om att begära polishandräckning för att genomföra beslut om omedelbar insats i form av skyddat boende</p>			
27.2	Beslut om ansökan hos Förvaltningsrätt om insats skyddat boende	3 kap 3 § lag om placering av barn i skyddat boende	SANU	
27.3	<p>Beslut om en omedelbar insats i form av skyddat boende</p> <p>*i avvaktan på SAN-s beslut</p>	4 kap 1 § lag om placering av barn i skyddat boende	<p>SAN</p> <p>*Ordföranden i SANU, vid förhinder, 1:e vice ordförande</p>	*Beslutet ska anmälas vid nästa sammanträde

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
27.4	Begäran om förlängd tid för ansökan om vård	4 kap 6 § lag om placering av barn i skyddat boende	Ordföranden i SANU. Vid förhinder, 1:e vice ordförande	
27.5	Beslut om att en omedelbar insats i form av skyddat boende ska upphöra	4 kap 8 § lag om placering av barn i skyddat boende	Ordföranden i SANU, vid förhinder, 1:e vice ordförande	
27.6	Beslut om hur insatsen ska ordnas och om var den unga ska vistas *i avvaktan på SANU-s beslut	5 kap 1 § lag om placering av barn i skyddat boende	SANU *Ordföranden i SANU, vid förhinder, 1:e vice ordförande	*Beslutet ska anmälas vid nästa sammanträde
27.7	Övervägande av insatsen skyddat boende	5 kap 3 § lag om placering av barn i skyddat boende	SANU	
27.8	Beslut om att den unges vistelseort inte ska röjas för föräldern eller vårdnadshavaren (hemlighållande) Beslut om upphörande av hemlighållande av vistelseort *i avvaktan på SANU-s beslut	5 kap. 4§ p.1 lag om placering av barn i skyddat boende	SANU *Ordföranden i SANU. Vid förhinder, 1:e vice ordförande	*Beslutet ska anmälas vid nästa sammanträde

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
27.9	<p>Beslut om hur rätt till umgänge med den unge ska utövas</p> <p>(beslut om umgängesbegränsning)</p> <p>Beslut om upphörande av umgängesbegränsning</p> <p>*i avvaktan på SANU-s beslut</p>	5 kap 4 § p.2 lag om placering av barn i skyddat boende	<p>SANU</p> <p>*Ordföranden i SANU.</p> <p>Vid förhinder, 1:e vice ordförande</p>	*Beslutet ska anmälas vid nästa sammanträde
27.10	Övervägande av beslut beträffande umgänge eller hemlighållande av vistelseort	5 kap 6 § lag om placering av barn i skyddat boende	SANU	
27.11	Avvisande av framställning från vårdnadshavare om att beslut om hemlighållande av vistelseort eller umgängesbegränsning ska upphöra	5 kap 7 § lag om placering av barn i skyddat boende	Teamledare	
27.12	Beslut om att placering i skyddat boende ska upphöra	7 kap 1 § lag om placering av barn i skyddat boende	SANU	
27.13	Avisande av framställning från vårdnadshavare om att insats enligt 3 kap sak upphöra	7 kap 2 § lag om placering av barn i skyddat boende	Teamledare	
27.14	Beslut om att begära polishand-räkning för att genomföra beslut om omedelbar insats i form av skyddat boende	8 kap 7 § lag om placering av barn i skyddat boende	<p>Ordföranden i SANU.</p> <p>Vid förhinder, 1:e vice ordförande</p>	

FAMILJERÄTT

28 ENLIGT FÖRÄLDRABALKEN (FB)				
	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
28.1	Godkännande av faderskapsbekaftelse då parterna varit sammanboende under hela konceptionstiden och är övertygade om att barnet är deras gemensamma eller då parterna utan att vara sammanboende är övertygade om att barnet är deras gemensamma *i övriga fall	1 kap 4 § 1 st FB *2 kap 1, 4-6, 8-9 §§ FB	Socialadministratör *Familjerättssekreterare	
28.2	Godkännande av föräldraskapsbekaftelse där parterna är överens och samtycke finns	2 kap 8a § FB	Socialadministratör	
28.3	Nedläggning av faderskapsutredning	2 kap 7 § 1-4 p 7 § 2 st FB	SAN	
28.4	Beslut om att återuppta nedlagd utredning	2 kap 1 § FB	Teamledare hos Familjerätt Enhetschef	Socialtjänsten i Sala kommer att överta delegation från Familjerätten i Västerås fr o m 2026-01-01. Till dess har Västerås delegationen kvarstående för att avsluta sina ärenden.
28.5	Nedläggning av föräldraskapsutredning	2 kap 7 § 1-4 p FB	SAN	

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
28.6	Beslut om att väcka och föra talan i mål om faderskap	3 kap 5 § 2 st och 6 § 2 st FB	Familjerättssekreterare	
28.7	Beslut om att inleda faderskaps-utredning om faderskapet kan ifrågasättas och faderskapet är fastställt genom dom eller bekräftelse	2 kap 1 § FB	Teamledare hos Familjerätt Enhetschef	Socialtjänsten i Sala kommer att överta delegation från Familjerätten i Västerås fr o m 2026-01-01. Till dess har Västerås delegationen kvarstående för att avsluta sina ärenden.
28.8	Beslut om att inleda utredning om någon annan man än den som är gift med barnets moder kan vara far till barnet	2 kap 9 § 1 st FB	Teamledare hos Familjerätt Enhetschef	Socialtjänsten i Sala kommer att överta delegation från Familjerätten i Västerås fr o m 2026-01-01. Till dess har Västerås delegationen kvarstående för att avsluta sina ärenden.
28.9	Beslut om yttrande till tingsrätten om möjligheterna att genomföra ett beslut om umgängesstöd i familjerättsärenden Beslut om att utse viss person att medverka vid umgänge efter rättens beslut om umgängesstöd	6 kap 15c § FB	Familjerättssekreterare Familjerättssekreterare	

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
28.10	Beslut att utse utredare i ärende om vårdnad, boende, umgänge	6 kap 19 § 3 st FB	Teamledare hos Familjerätt Enhetschef	Socialtjänsten i Sala kommer att överta delegation från Familjerätten i Västerås fr o m 2026-01-01. Till dess har Västerås delegationen kvarstående för att avsluta sina ärenden.
28.11	Lämna upplysningar som kan vara av betydelse till annan socialnämnd	6 kap 19 § 4 st FB 6 kap 17a § FB	Familjerättssekreterare	
28.12	Lämna upplysningar inför interimistiskt beslut hos rätten	6 kap 20 § 2 st FB	Familjerättssekreterare	
28.13	Beslut om att väcka och föra talan för barn i mål om underhåll	7 kap 11 o 14 §§ FB	Familjerättssekreterare	
28.14	Beslut att godkänna samt vägra godkänna avtal om vårdnad, boende och umgänge	6 kap 6 §, 14a § 2 st, 15a § 2 st FB	Familjerättssekreterare	
28.15	Beslut om att godkänna avtal om underhållsbidrag för framtiden om betalningsperioderna överskrider 3 månader, (ej engångsbelopp)	7 kap 7 § FB	Familjerättssekreterare	

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
28.16	Beslut om att utse utredare gällande adoptionsutredning	4 kap 14 § FB	Teamledare hos Familjerätt Enhetschef	Socialtjänsten i Sala kommer att överta delegation från Familjerätten i Västerås fr o m 2026-01-01. Till dess har Västerås delegationen kvarstående för att avsluta sina ärenden.
28.17	Beslut om beviljande av insats i form av öppenvård eller kontaktperson, utifrån barnets/ den unges bästa, trots att inte samtliga vårdnadshavare samtycker till det	6 kap. 13 a § FB, 21 kap 1 §	SANU	
28.18	Beslut om att hos Tingsrätten ansöka om att särskild förordnad vårdnadshavare tillsätts	6 kap 8 § FB 6 kap 8 § a FB 6 kap 7 § FB 6 kap 9 § FB	SANU	
28.19	Underteckna ansökan och föra talan i mål gällande vårdnadsöverflytt		Teamledare	
28.20	Beslut att anmäla behov av särskilt förordnad vårdnadshavare till tingsrätten	6 kap 8a FB	SANU	

29 ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)				
	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
29.1	Beslut om samtycke till att adoptionsförfarandet får fortsätta sedan barn utsetts	24 kap 5 § SoL	Familjerättssekreterare	
29.2	Beslut om att vägra samtycke till fortsatt adoptionsförfarande	24 kap 5 § SoL	SAN	
29.3	Beslut om medgivande åt enskilt hem att bereda underårig stadigvarande vård eller fostran	22 kap 2 § och 24 kap 1 och 4 §§ SoL	SAN	
29.4	Beslut om medgivande att ta emot utländskt barn för adoption.	22 kap 2§ och 24 kap 1 § SoL	SAN	
29.5	Besluta att återkalla medgivande	24 kap 4 § SoL	SAN	
29.6	Beslut om att förlänga utredningstiden i samband med beslut om samtycke till adoptionsförfarande	24 kap 5 § SoL	Teamledare hos Familjerätt Enhetschef	Socialtjänsten i Sala kommer att överta delegation från Familjerätten i Västerås fr o m 2026-01-01. Till dess har Västerås delegationen kvarstående för att avsluta sina ärenden.

30 YTTRANDEN				
	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
30.1	Beslut om yttrande enligt lag om personnamn	44, 45 § Lag om personnamn	Teamledare hos Familjerätten Enhetschef	Socialtjänsten i Sala kommer att överta delegation från Familjerätten i Västerås fr o m 2026-01-01. Till dess har Västerås delegationen kvarstående för att avsluta sina ärenden.
30.2	Beslut att avge yttrande till tingsrätten rörande överflyttad vårdnad av barn	6 kap 9 § FB (vårdnadshavaren avliden) 6 kap 8a § FB (barnets föräldrar varaktigt förhindrade att vårda barnet) 6 kap 7 § FB (om en förälder vid utövandet av vårdnaden om ett barn gör sig skyldig till missbruk eller försummelse eller i övrigt brister i omsorgen om barnet)	SANU	
30.3	Beslut om yttrande till tingsrätten om möjligheterna att genomföra ett beslut om umgängesstöd	6 kap 15c § FB	Familjerättssekreterare	

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
30.4	Beslut om att utse viss person att medverka vid umgänge efter rättens beslut om umgängesstöd	6 kap 15c § FB	Familjerättssekreterare	
30.5	Beslut att yttra sig i mål eller ärende om vårdnad, boende, umgänge	6 kap 19 § 2 st FB	Familjerättssekreterare	
30.6	Beslut om att avge yttrande till Åklagarmyndigheten och Polismyndigheten	Lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare	Socialsekreterare	
30.7	Beslut om att avge yttrande till allmän domstol i fråga om vårdnads- och umgängesrätt	6 kap 6 § FB	Familjerättssekreterare	
30.8	Beslut om att avge yttrande till allmän domstol i fråga om interimistiskt beslut gällande vårdnad/boende/umgänge *vid ställningstagande	6 kap 20 § FB	Familjerättssekreterare *SANU	
30.9	Beslut om att vissa åtgärder inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten får vidtas trots att barnets vårdnadshavare inte är överens om det	6 kap 13 a § FB	SANU	
30.10	Beslut om att avge yttrande beträffande äktenskapsdispens	2 kap 5 § GB	Teamledare	

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
30.11	Beslut om yttrande till passmyndighet vid utfärdande av pass utan vårdnadshavarens medgivande för barn under 18 år	3 § 2 st passförordningen	Teamledare hos Familjerätt Enhetschef	Socialtjänsten i Sala kommer att överta delegation från Familjerätten i Västerås fr o m 2026-01-01. Till dess har Västerås delegationen kvarstående för att avsluta sina ärenden.
30.12	Beslut om att avge yttrande över ansökan om bostadsbidrag till familj där barn vistas på institution eller i familjehem	3 § lagen om bostadsbidrag	Socialsekreterare	
30.13	Beslut om att avge yttrande till Skatteverket med anledning av pågående utredning om skyddad folkbokföring eller sekretessmarkering	17a § 2 st Folkbokföringslagen	Socialsekreterare	
30.14	Underrättelseskyldighet Om det finns anledning att anta att det kan finnas felaktiga eller icke fullständiga uppgifter i folkbokföringen ska myndigheter underrätta Skatteverket	32 c § Folkbokföringslagen	Teamledare hos Familjerätt Teamledare	

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
30.15	Underrättelseskyldighet Om det finns anledning att anta att en ekonomisk förmån eller ett ekonomiskt stöd har beslutats, betalats ut eller tillgodoräknats felaktigt eller med ett för högt belopp, ska underrättelse om detta lämnas till den myndighet eller organisation som har fattat beslutet.	3 § Underrättelselagen	Teamledare	
30.16	Beslut om att avge yttrande med anledning av bortförande av barn, samt erkännande och verkställighet av utländska vårdnadsavgöranden	Lag (1989:14) om erkännande och verkställighet av utländska vårdnadsavgöranden m.m. och om överflyttning av barn	Teamledare	

ERSÄTTNINGAR OCH AVGIFTER

31 ERSÄTTNINGAR, AVGIFTER, PLACERINGAR BARN OCH UNGA				
	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
31.1	Beslut om ersättning från förälder vars barn är under 18 år och vårdas i ett annat hem än det egna	32 kap 3 § SoL 6 kap 2-4 § SoF	Socialadministratör	
31.2	Beslut om att inte ta in ersättning från förälder vars barn är under 18 år och vårdas i ett annat hem än det egna	32 kap 3 § SoL	Teamledare	
31.3	Beslut om att inte ta in ersättning utifrån beräkningsunderlag från förälder vars barn är under 18 år och vårdas i ett annat hem än det egna	32 kap 3 § SoL	Socialadministratör	
31.4	Beslut om att nämnden ska uppbära barnpension och barntillägg enligt folkpensioneringen	10 kap 3 § AFL 1 och 3 §§ Kungörelsen om råd i vissa fall för kommunen eller annan att uppbära folkpension (1962:393)	Socialsekreterare	
31.5	Beslut om att meddela underhållsskyldig att nämnden ska uppbära underhållsbidrag i stället för vårdnadshavaren	8 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
31.6	Beslut om att underrätta försäkringskassa om att nämnden tillfälligt ska uppbära bidragsförskott	8 § Förordningen om bidragsförskott	Socialsekreterare	

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
31.7	Beslut om framställan till försäkringskassa om ändring av betalningsmottagare för allmänt barnbidrag	4 § 3 st lagen om allmänna barnbidrag	Socialadministratör	
31.8	Beslut om framställan till CSN om ändring av betalnings-mottagare för studiehjälp	2 kap 33 § Studiestöds-förordningen	Socialadministratör	
32 ERSÄTTNINGAR, AVGIFTER, PLACERINGAR VUXNA				
	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
32.1	Beslut om att anmäla till Försäkringskassan att nämnden ska uppbära sjukpenning för den som bereds vård i sådant hem för vård eller boende eller familjehem enligt SoL som ger vård och behandling åt missbrukare av alkohol och narkotika	3 kap 15 § AFL	Socialsekreterare	
32.2	Beslut om ersättning för uppehälle (egen avgift) vid stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär när bistånd ges i form av plats i hem för vård eller boende eller familjehem	8 kap 1 § SoL 21 § AFL	Socialsekreterare	

33 ERSÄTTNINGAR FAMILJEHEM, JOURHEM, KONTAKTFAMILJ, KONTAKTPERSON				
	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
33.1	Familjehem, jourhem, kontaktfamilj och kontaktperson Omkostnad och Arvode -Enligt SKR:s rekommendation -Utöver SKR:s rekommendation		Familjehemssekreterare Placeringssamordnare Enhetschef	
33.2	Stödfamilj, Särskilt kvalificerad kontaktperson och Umgängesstöd Omkostnad och Arvode -Enligt SKR:s rekommendation -Utöver SKR:s rekommendation		Familjehemssekreterare Placeringssamordnare Enhetschef	
33.3	Ersättning till kontrakterade jourhem -Enligt SKR:s rekommendation -Utöver SKR:s rekommendation		Teamledare Enhetschef	
33.4	Ersättning till familjehem för helt inkomstbortfall där ledigheten jämställs med föräldraledighet för spädbarn upp till 18 månader		Enhetschef	

	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
33.5	Beslut om ersättning till familjehem för inkomstbortfall om årsinkomst max 6,5 prisbasbelopp		Teamledare Ovan delegat max 6 månader, därefter SANU	
33.6	Tillfälliga kostnader gällande förberedelse för familjehemmet att motta ett barn för placering - Upp till 10 000 - Över 10 000		Familjehemssekreterare SANU	
33.7	Ekonomisk ersättning för skador som barnet/den unge vållat i familjehemmet Upp till 5 000 Över 5 000		Teamledare SANU	
33.8	Kostnader i samband med vårdens upphörande		Teamledare	
33.9	Beslut om ersättning till särskilt förordnad vårdnadshavare som tidigare varit familjehemsförälder	22 kap 15 § SoL	Teamledare	

34 ÖVRIGA ERSÄTTNINGAR OCH AVGIFTER				
	Ärendegrupp	Lagar m.m	Lägsta delegat	Anmärkning
34.1	Föra talan om ersättning hos Förvaltningsrätten	33 kap 4 § SoL	Teamledare	
34.2	Beslut om återkrav enligt 33 kap 1 § SoL	33 kap 4 § SoL	SANU	
34.3	Beslut om eftergift av ersättningsskyldighet eller nedskrivning av fordran	33 kap 6 § SoL	Enhetschef	
34.4	Belopp upp till 35 % av basbeloppet		Enhetschef	Äldreomsorgsavgift
34.5	Beslut att utbetala assistansersättning till annan än den som är berättigad till insatsen	11 § LSS	SANU	
34.6	Beslut om återbetalningskyldighet för felaktig eller för hög assistansersättning	12 § LSS	Enhetschef	
34.7	Beslut om avgift från den som uppbär assistansersättning från Försäkringskassan	18 § LSS	Enhetschef	
34.8	Beslut om fastställande av avgift	19 § LSS	Enhetschef	Fastställande av avgift

Delegationsordning SAN 2026
Social- och arbetsmarknadsnämnden

SALA KOMMUN

Telefon: 0224-74 70 00 | E-post kommun.info@sala.se | Postadress Box 304, 733 25 Sala

Social- och arbetsmarknadsnämnden
Marina Dickfors
T.F social- och arbetsmarknadschef

MISSIV

Statistikrapport – synpunkter, klagomål och förslag 2026

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Genom att lämna synpunkter och klagomål har medborgare möjlighet att bidra till utvecklingen av kommunens verksamheter. Utifrån perspektivet av en lärande organisation är det viktigt att synpunkter och klagomål behandlas på ett sätt som kan komma verksamheterna till gagn.

Under tertial 1, 2026, har 12 synpunkter, klagomål och förslag inkommit till social- och arbetsmarknadskontoret.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet kommer inte innebära några ekonomiska konsekvenser.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att godkänna redovisning av synpunkter, klagomål och förslag, tertial 1, 2026.

Bilagor:

- 1 SAN Statistikrapport – synpunkter, klagomål och förslag, tertial 1, 2026

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet
och de Horisontella principerna**Barnperspektivet**

FN:s barnkonvention fastslår att *"barnets bästa skall alltid komma i första hand"*. Detta innebär att ett antal frågor som direkt eller indirekt berör barn ska ställas och beaktas före beslut angående till exempel policy, riktlinje och budget i kommunens samtliga styrelser och nämnder.

Berör ärendet barn direkt eller indirekt JA NEJ

Vid JA besvara följande frågor:

Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre JA NEJ

Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ

Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ

Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ

Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om *"till det yttersta av sin förmåga"*? JA NEJ

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden JA NEJ

Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:

Att det blir lättare eller svårare att bo på landsbygden? JA NEJ

Att det skapas fler eller färre jobb på landsbygden? JA NEJ

Att det ökar eller minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

**Horisontella principerna
(tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)**

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ

Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ

Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ

Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ

VÅRD OCH OMSORG
Marie Svens
Registrator

Sammanställning av inkomna synpunkter och klagomål för SAN tertial 1 (januari till april) 2026

Inkomna synpunkter och/eller klagomål redovisas nedan fördelat på verksamhetsområdet Individ och familj inom Social- och arbetsmarknadsnämnden.

Jämförande sammanställning tertial 1 för 2025 och 2026

Tidsperiod	Barn och ungdom	Vuxen	Biståndsenhet	Öppenvård	Totalt
Tertial 1 2025	2				2
Tertial 1 2026	2	7	3		12

Sammanställning av vilka kategorier synpunkterna handlar om för tertial 1, 2026

Kategori:	Barn och ungdom	Vuxen	Biståndsenhet	Öppenvård	Totalt
Bemötande		3			3
Information och kommunikation			1		1
Omvårdnad eller utförande av insats					
Handläggning, rättssäkerhet och dokumentation	1	4	2		7
Hälso- och sjukvård					
Samverkan					
Övrigt	1				1

Samtliga synpunkter tertial 1, 2026

Ankomstsätt	E-tjänst
Diarienummer	SAN 2026/18
Område	Individ och familj
Verksamhet	Barn- och ungdomsenheten
Kategori	Övrigt
Kommentar	Vårdsnadshavare som skickar in många meddelanden i e-tjänsten med både hot och grovt språk.
Åtgärd	Utredning pågår för hur man ska hantera dessa.

Ankomstsätt	Telefonsamtal
Diarienummer	SAN 2026/20
Område	Individ och familj
Verksamhet	Vuxenenheten
Kategori	Bemötande
Kommentar	Synpunkter på handläggares bemötande gentemot persons anhörig.
Åtgärd	Enhetschef har utrett ärendet och haft möte ett möte med personen samt ett samtal med medarbetare. Det upptäcktes inga oegentligheter men det har ändå gjorts ett byte av handläggare.

Ankomstsätt	E-tjänst
Diarienummer	SAN 2026/22
Område	Individ och familj
Verksamhet	Biståndsenheten
Kategori	Information och kommunikation
Kommentar	Anhörig har synpunkter på hur ett ärende med korttids och tänkt flytt till SÄBO inte har fungerat utifrån information och kommunikation.
Åtgärd	Enhetschef svarar på synpunkterna i ett brev där hen förklarar hur det går till med ansökningar om bistånd och plats på SÄBO. Tar till sig personens synpunkter om hur viktigt det är med information och tydlig kommunikation.

Ankomstsätt	Telefonsamtal
Diarienummer	SAN 2026/25
Område	Individ och familj
Verksamhet	Vuxenenheten
Kategori	Bemötande
Kommentar	Anhörig har synpunkter på bemötande samt handläggningen av ärendet.
Åtgärd	Enhetschef och teamledare går igenom ärendet. Teamledare kommer att lyfta med handläggare om behov av SIP och kontinuerlig kontakt med anhörige så det tydliggörs socialtjänstens bedömningar kring klienten.

Ankomstsätt	E-post
Diarienummer	SAN 2026/36
Område	Individ och familj
Verksamhet	Barn- och ungdomsenheten
Kategori	Handläggning, rättssäkerhet och dokumentation
Kommentar	Anhörig har synpunkter på utredning på händelse på HVB-hem som genomförts av Social- och arbetsmarknadskontoret
Åtgärd	Social- och arbetsmarknadskontoret (SAK) uppfattar att synpunkterna på utredningen i första hand lämnats till IVO:s granskning (av inkomsten IVO-anmälan från Sala kommun), och att kontoret fått dessa synpunkter för kännedom. Kontorschef för SAK besvarar frågeställningarna.

Ankomstsätt	E-post
Diarienummer	SAN 2026/37
Område	Individ och familj
Verksamhet	Biståndsenheten
Kategori	Handläggning, rättssäkerhet och dokumentation
Kommentar	Assistansföretag som har synpunkter på handläggningen av ett individärende gällande personlig assistans
Åtgärd	Enhetschef biståndsenheten besvarar synpunkterna.

Ankomstsätt	E-post
Diarienummer	SAN 2026/38
Område	Individ och familj
Verksamhet	Vuxenenheten
Kategori	Handläggning, rättssäkerhet och dokumentation
Kommentar	Klient upplever sig ej bemött och felbehandlad.
Åtgärd	Enhetschef har utrett ärendet, pratat med handläggare och även haft möte med personen som därefter skulle återkomma gällande överklagan av beslut. men hörde inte av sig. Handläggare har haft en tät och tydlig kommunikation med personen och kommer att fortsätta med det.

Ankomstsätt	E-post
Diarienummer	SAN 2026/39
Område	Individ och familj
Verksamhet	Vuxenenheten
Kategori	Handläggning, rättssäkerhet och dokumentation
Kommentar	Synpunkter gällande att person har fått avslag på ansökningar om ekonomiskt bistånd.
Åtgärd	Personen är upplyst om skyldigheter för att kunna bli berättigad ekonomiskt bistånd och efter kontakter och information till berörda så anses klagomålet hanterat.

Ankomstsätt	
Diarienummer	SAN 2026/40
Område	Individ och familj
Verksamhet	Vuxenenheten
Kategori	Bemötande
Kommentar	God man upplever sig ej bemött och felbehandlad.
Åtgärd	Enhetschef utreder ärendet. Handläggare har haft tät kontakt med god man och klient, vilket finns dokumenterat. Handläggare har ibland valt bort god man när handläggare upplevt att god man ej behövt närvara i möten. Det finns en framtida plan både gällande SIP och professionella möten för att möta upp behoven hos klient samt god man.

Ankomstsätt	E-post
Diarienummer	SAN 2026/43
Område	Individ och familj
Verksamhet	Vuxenenheten
Kategori	Handläggning, rättssäkerhet och dokumentation
Kommentar	Klient upplever sig ej bemött och felbehandlad av handläggare inom ekonomiskt bistånd.
Åtgärd	Enhetschef utreder ärendet och bemöter personen. Enligt dokumentation är klient upplyst om skyldigheter för att kunna bli berättigad ekonomiskt bistånd. Ärendet är, enligt klient, överklagat. Handläggare kommer att ha fortsatt kontakt med klient om vilka handlingar som klienten behöver inkomma med.

Ankomstsätt	E-post
Diarienummer	SAN 2026/53
Område	Individ och familj
Verksamhet	Biståndsenheten
Kategori	Handläggning, rättssäkerhet och dokumentation
Kommentar	Assistansföretag som har synpunkter på handläggningen av ett individärende gällande personlig assistans
Åtgärd	Enhetschef biståndsenheten besvarar synpunkterna.

Ankomstsätt	Telefon
Diarienummer	SAN 2026/54
Område	Individ och familj
Verksamhet	Vuxenenheten
Kategori	Handläggning, rättssäkerhet och dokumentation
Kommentar	Anhörig upplever att socialtjänstens vuxenenhet i Sala kommun har agerat felaktigt gentemot dennes bror som har skadligt bruk och beroende.
Åtgärd	Enhetschef utreder ärendet. Det finns en kontinuerlig kontakt med klienten. Socialtjänsten kan ofta bara göra mycket om personen själv vill ta emot hjälp om det inte föreligger skäl för LVM vilket det inte gör i detta fall. Den anhörige har blivit informerad om stöd för egen del i att vara anhörig men har tackat nej då denne inte bor i Sala kommun.